

DIRVA (THE FIELD)
LITHUANIAN WEEKLY

Published every Friday in Cleveland by the
Ohio Lithuanian Publishing Co.
6820 Superior Ave. Cleveland, Ohio

Subscription per Year in Advance
In the United States \$2.00
In Canada \$2.50

Entered as Second-Class matter Decem-
ber 6th, 1915, at the Cleveland Postoffice
under the Act of March 3, 1879.

The only National Lithuanian Newspaper published in Ohio, reaching a very large majority of the
80,000 Lithuanians in the State and 20,000 in Cleveland

DIRVA (THE FIELD)
SAVAITINIS LAIKRAŠTIS

Išleidžia Penktadieniais Clevelande
Ohio Lietuvių Spaudos Bendrovė
Metinė Prenumerata
Suvienuose Valstijose \$2.00
Kanadoje \$2.50

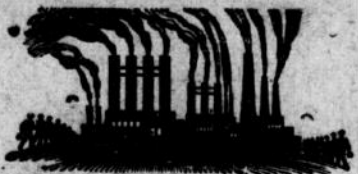
DIRVA
6820 Superior Ave. Cleveland, Ohio

No. 9

KAINA 5c.

CLEVELAND, OHIO VASARIO-FEB. 26, 1943

(28-ti metai :: 28th Year)

DARBAI
IR DARBININKŲ ŽINIOS

Darbininkų skaičius vi-
soje šalyje, bendrai imant,
sumažėjo, delei jaunų vy-
rų paėmimo į militarinę
tarnybą. Kiek išeina karo
tarnybos, nespėjama užpil-
dyti darbininkų eilių, nes
jau išsibaigė tinkamų dir-
bti bedarbių skaičiai.

Gruodžio mėnesį darbuo-
se dirbo 51,900,000 darbi-
ninkų, sausio mėnesį skai-
čius nupolė iki 51 milio-
no.

Degtukų kotai del karo
meto medžio taupymo su-
trumpinami. Tuomi susi-
taupys per metą apie 7 mi-
lijonai pėdų lentų.

Cleveland, O. — Alumi-
num Co. pavarė iš darbo
15 streikerių kurie nepa-
klaušė Karo Darbo Tary-
bos įsakymo grynai dirbti
arba būti išmestais iš dar-
bo. Streikuoja dar kelios
dešimtys kitų aluminio tar-
pinimo katilų prižiūrėtojų.

Johnstown, Pa. — Car-
negie-Illinois plieno dirb-
tuvėje buvo sustreikuoti
tūkstančiai darbininkų, jie
po dienos streiko grįžo
į darbą, pavesdami nesusi-
pratimą su kompanija iš-
spręsti skundų tarybai.

Daugelis dirbtuvių ikšiol
turėjo nusistatę neimti
į darbą vyrų virš 50 metų
ir moterų virš 40 metų am-
žiaus. Bet trukstant jau-
nesnio amžiaus darbininkų
nusistatytai imti darbinin-
kus visokio amžiaus, jeigu
tik gaus.

Chicago. — Gelžkelių
tarybos su gelžkelių savi-
ninkais nutraukta be pa-
sieko įsiekimų rezultatai.
Darbininkų unijos nori iš-
kovoti algų pakėlimą savo
350,000 narių.

Amerikos laivų statyba
plečiam taip kad numaty-
ta šiais metais pastatyti
po 5 prekinis laivus
dieną, šymet numatyta padir-
dinti 2,240 laivų.

Britai skelbia jog rengia
dar didesnius Europos už-
puolimus orlaiviais. Ame-
rikos lėktuvų savo nenau-
dos naktiniams atakoms
Europos miestų, bent tuo
tarpu. Jie naudojami die-
nos metu.

36 sudegę. Airijoje, iš-
tikus gaisrui našlaičių na-
muose, sudegę 36 mergai-
tės tarp 4 ir 18 metų am-
žiaus. Gaisras prasidėjo
skalbykloje.

New Yorke, viena mer-
tė, kuri budama 10 metų
amžiaus ištėkėjo, dabar,
eidama 13 metus, jau su-
laukė kūdikio. Jos vyras
21 metų amžiaus, paimtas
kariuomenėn.

ATIMTAS KASSERINE PERĖJIMAS

Vasario 26. — Amerikos
kariuomenė laimėjo pirmą
žymią pergalę ant Vokie-
čių atstumdami Romelio
jėgas nuo Kasserine Per-
ėjimo kalnuose. Po smar-
kių bombardavimų ištisą
naktį, privertę Vokiečius
pasitraukti, užėmė tą stra-
teginį punktą be šuvis.

Priešai pasitraukė link
Gafsa, 50 mylių į pietus.
Kasserine perėjimas tar-
pukalnėje, kur prieš kelias
dienas Maršalas Rommel
prasiveržė ir grąšino įsi-
laužti į Prancūzų Algeriją.

Alijantų lėktuvai smar-
kiaai užatakavo priešų už-
pakalines pozicijas, lėktu-
vų stotis, reikmenų sandė-
lius ir transporto eiles. Tuo
pačiu laiku visu smarkumu
leido ugnį į priešų eiles,
susituokusias tame kalnų
tarpukelyje.

Tuo metu Ašies ofensy-
vas prieš alijantus Algeri-
jos pasienyje perlaužtas ir
virto pačių Vokiečių pra-
laimėjimu.

Rommelio pasivarymas
60 mylių pirmyn alijantų
frontu sulauktytas ir atver-
stas atgal.

Kitais atakais išstatyta
pavojun Vokiečių punktai
prie Sbeitla ir Ousseltia.

Ašies jėgos nuolat stip-
rinamos, kaip patyrė Ame-
rikos lakunai: jie matė iš
Sicilijos daugybės laivų su
kareiviais ir reikmenimis
vykstant į Tunisiją.

Numušta 2587 Priešų
Lėktuvų

Amerikos lakunai, nors
neišlavinti ir nepatyrę, tu-
rėjo geras pasekmes prieš
savo priešų lėktuvus: per
1942 metus neteko savo 609

DAR 6 BILJONAI
KARUI

Washington. — Atstovų
Rumų komisijai patiekta
reikalavimas \$6,298,530,435
sumos karo reikalams.
Lėktuvų mušiuose su prie-
šais, bet numušė 2578 prie-
šų oro mašinas — keturias
prieš vieną savo.

Amerikiečiai Bučiuoja Vėliavos Siuvėją

Lieut. Col. Alexander George bučiuoja Madame Banu, ma-
tomai su jo kareivių užgyrimu. Ji, matyt nujausdama kad
Amerikiečiai užims iš Japonų Naują Kaledoniją, ju sutikimui
pasivijo Amerikos vėliavą ir padovanojo atėjusiems kareiviams.

RUSŲ FRONTO
ŽINIOS

Raudonieji pasekmingai
veikia prieš Vokiečius va-
karuose nuo Kharkovo ar-
tėdami prie Dniepro upės.
Spėjama kad Vokiečiai
išstatė stiprias rezervines
jėgas Rusų fronte tarp
Doneco ir Dniepro, tikėda-
mi užkirsti Rusams kelius
jų pastangose užimti Za-
porože ir Dniepropetrovs-
ko perėjimus per Dnieprą.

Per tris pastaras dienas iš
to fronto Rusai nepranešė
nieko, po pažymėjimo kad
atsiėmė Pavlogradą, Kras-
nodarą ir kitus miestelius.
Nekuriose fronto dalyse
jau prasidėjo pavasarinis
dumblas ir klampynės.

Žinovų pranešimu, Vo-
kiečiai ištraukė iš Rusų
fronto apie 70 divizijų sa-
vo kareivių rudens metu,
atilsui ir atsigalvėjimui
Vokietijoje. Sako, reikia
atydžiai tųmyti ką Vokie-
čiai darys su tais rezervi-
tais, o tas parodys karo
kryptį šio meto bėgiu.

Didelės naujų jėgų esą
ruošiamos naujam puolimui
Rusijos šį pavasarį.
Bent pusė tu ištrauktų
divizijų, sako, bus pasiųs-
ta atgal į Rusiją.

PRANCUZŲ KARO
LAIVAI ATVYKO

Prancūzų didelis 35,000
tonų karo laivas Richeleau
su kitais mažesniais lai-
vais, pasprukęs nuo Vokie-
čių submarinų, pasiekė A-
meriką. New Yorke jie
bus aptaisyti ir stos į dar-
bą pagelbėti vaduoti Pran-
cūziją, kariaujant Ame-
rikos pusėje.

PREZ. ROOSEVELTUI
Senatas nutarė įteikti auk-
so medalį už jo drąsą ke-
liauti orlaiviu tokią ilgą
kelionę į Afriką ir kitas
šalis, Sausio mėnesį. Tas
Roosevelto žygis pavadina-
ta "prisidėjimas padrasinti
pasitikėjimą aviacija".

LENKŲ KIVIRČIAI
SU RUSAIS

Iš Londono praneša apie
kilusius Lenkų kivirčius su
Rusija. Sovietų spauda pa-
kartotinai rašo smerkian-
čius straipsnius prieš Len-
kų veikimą Anglijoje ir S.
Valstijose. Tas veikimas
esąs nedraugiškas linkui
Rusijos.

Lenkai nori kad būtų nu-
statyta pokarinės tautų
sienos, bolševikai gi tikisi
užimti Lenkijos dalis ku-
rias su Hitleriu susitarus
teko Rusijai. Kai Pravda
paskelbė Maskvos tikslus,
kurie apima prisavinimą
visų žemių ką Stalinas iš
Hitlerio gavo, Lenkai pra-
dėjo nugastauti, nors turi
sutartį su Rusija.

KARAS PACIFIKE
EINA GYVAI

Amerikos lėktuvai pada-
rė eilę pasekmingų užpuo-
limų Japonų karo laivų
Pacifiko salų vandenuose.
Susprogdinta keli Japonų
karo laivai. Priešų pozici-
jos Naujoje Britanijoje ir
Naujoje Guinejoje.

Amerikos lakunai pasek-
mingai veikia Burmoje.
Japonai užtakuoti Kis-
ka saloje, Aleutiškų salų
grupėje.

Japonai paskandino di-
džiausį Amerikos subma-
riną susikovime pietų Paci-
fike. Su juo spėjama žuvo
apie 100 vyrų. Kitas sub-
marinas tuoj pat paskan-
dino du didelius Japonų
transporto laivus. Tas at-
sitiko virš mėnuo atgal,
tik dabar apie tai patiekta
žinios.

Karo Laimėjimą Nu-
mato apie 1944

Kapt. Eddie Rickenba-
cker, pragaręs lakunas
iš pereito karo, sako neti-
ki kad alijantės šalys pa-
jėgms nugalėti savo priešus
pirm 1944 metų rudens, o
gal dar ir iki 1945 ar 1946
metų.

Leidžiami gandai buk
karas gali tuoj baigtis yra
tik sulaukymas žmonių dar-
bingumo, manant kad jau
nereikia dėti pastangų.

Brazilijon atvyko trys
vyrų, kurie atviroje val-
telėje jurose išbuvo 81 die-
nų, vos gyvi, sunykę. Jie
buvo nuo vieno submarinų
paskandinto laivo. Du jų
draugus bangos iš tos val-
ties išplovė.

HAGOJ, Holandijoje, nu-
žudytas Holandietis gene-
rolas, Seyfardt, kuris pa-
siėmė būti nazių valdinin-
ku.

Amerikos karo laivyno
nuostoliai jau pasiekė 23,
615, nuo Gruodžio 7, 1941.
Iš jų 6,645 žuvę, 4,470 su-
žeisti ir 12,500 dingusių.

Gen. Montgomery Užima Tripoli

Gen. Bernard Montgomery, Britų aštuntos armijos vadas
(pačioje dešinėje), užėmęs iš Italų ir Vokiečių miestą Tripoli,
Lybijoje, tariasi su miesto viršininkais apie išlygas. Britai il-
gai neužtrukę tęsė savo vijimą ašies kareivių toliau.

BRITAI DAR NERUO-
ŠIA 2-RO FRONTO

Londonė, Lordų Rumuo-
se buvo pakelta klausimas
apie antrą frontą Europo-
je, tačiau karo vadovybė
tą reikalavimą atmata, sa-
ko tam dar nelaiskas ir ga-
li žymiai pakenkti alijan-
tų veiksmams.

Antro fronto reikalavi-
ma išjudino Stalino pasi-
bėdavojimas kad raudonoji
armija viena beneša karo
naštą. Sovietų ambasado-
rius Londone reikalavo im-
tis vykdyti ką Churchill su
Rooseveltu sutarė Casa-
blanko.

Salinas paskelbė išmušęs
iš veikmės 9 milijonus na-
zių kareivių, iš jų 4 milio-
nus nužudytų; buk priešai
netekę virš 7,000 tankų,
4,000 lėktuvų ir 17,000 lau-
ko kanuolių.

Vokiečiai tuoj paskelbė
Rusų nuostolius: sako, bol-
ševikai netekę 12,800,000
vyrų užmuštais ir sužeis-
tais, prie to dar 5,400,000
raudonųjų paimta nelais-
vėn. Sako, paėmę arba su-
naikinę 34,000 Rusų tankų
ir 48,000 kanuolių.

LAIKRAŠČIAI BRAN-
GINA KAINAS

Amerikos įvairūs laikra-
ščiai kelia savo kainas
dienraščiai ką parsiadavę
po 3c jau pakelti iki 5c.

Iš Londono praneša kad
Jugoslavijoje slapti kovo-
tojai prieš okupantus pas-
taru laiku išžudė virš 1,000
ašies kareivių.

Jugoslavijoje laisvės ko-
tojai dar turi bėdų su ko-
munistais, kurie iš Rusijos
orlaiviais atgabenami pa-
imti tą šalį raudonųjų įta-
kon.

Amerikoje esą devyni
Italai generolai, paimti ne-
laisvėn. Jų čia atvežimo
tikslas esą per juos veikti
kad Italija išsitrauktų iš
karo.

Duokit atliekamas rieba-
lus! Šeimininkės prašomos
atiduoti atliekamas senus
virtuvės riebalus karo rei-
kalams. Jie reikalinga ga-
minime sprogstamųjų mede-
gu.

KALBOS APIE SUO-
MIŲ-RUSŲ TAIKĄ

Pradėjo plačiau skliti
kalbos apie Suomii norą
užverti taiką su Rusija ir
apie Suomii išstojimą iš
karo Vokiečių pusėje prieš
Rusiją. Sumiai sako jau
ir taip nekariauja, atgavę
iš Rusų ką bolševikai buvo
užgrobę 1940 metais. Sa-
vo liniją laiko tik apsaugai
nuo Rusų užpuolimo vėl.

Stalinas, kaip sako pra-
nešimai iš Maskvos, nuduo-
da nepasąs šiu kalbų apie
Suomii-Rusų taiką.
Suomijoje esama 100,000
Vokiečių kareivių, kurie iš
ten išėję, sako, būtų labai
naudingi Hitleriui kituose
frontuose.

VIDURŽEMIO juroj S.
V. ir alijantų jėgos suga-
dino arba nuskandino 248
ašies laivus viso 626,000
tonų, tarp Rugs. 1, 1942 ir
Sausio 31, 1943.

Pacifike, apvirtus minu-
naikintojai laivui ties Ore-
gon valstijos krantais, žu-
vo 13 jurininkų.

Prancūzijoj, užmušta 50
nazių karių geležinkelio
nelaimėje.

Alijantų vyriausio karo
vadų Šiaurės Afrikoj pa-
skirtas U. S. Lieut. Gene-
rolas Eisenhower.

alistu" skaitomas Stalinas sa-
vo pažadus paneigs? Wendell
L. Willkie aną dieną pareiškė:
"Pereitam karui pasibaigus,
mačiau kaip vienas po kitam
musų skaitus sapnai nyko.
Musų kilnieji šūkliai tapo be-
gėdžiams pajuoka, nes karia-
vusios tautos nenustatė bendro
pokarinio tikslo". Prez. Wil-
sono idealizmą ir kilnius šū-
klus sudaužė "realistai" Cle-
menceau, Lloyd George ir S.
Valstijų Senatas. Ar Ame-
rikos ir Anglijos visuomenė pa-
simokys iš praeities ir neleis
musų laikų "realistams" kil-
nius žmonių idealus purvan-
suminti? Mažų tautų laisvė
tik pat realus dalykas kaip
pavienio piliečio įstatymais ap-
saugota laisvė. Tai demokra-
tinio pasaulio pagrindas: lygy-
bė prieš įstatymus.

Mirgu Marga

Rašo Kugis Mugis.

SIOMIS DIENOMIS musų
spauda išmarginta aprašymais
graziai pavykusių gausių Va-
sario 16-tos minėjimų koloni-
jose, nuo Nashua, N. H., šiau-
rėje iki Los Angeles, Kalifor-
nijoje pietų vakaruose. Ką tu
gausių minėjimų ruošimas rei-
škia? Tai musų liaudies (rei-
škia, musų darbo klasės ir mu-
sų vidurinio luomo) pareiški-
mas pasauliui kaip brangus te-
bėra dvidešimto amžiaus Lie-
tuvio sielos idealas — Laisva,
nepriklausoma, demokratinė
Lietuva! Tą pareikšti musų
visuomenės nevertė nei dikta-
torius, nei jo policija ar kariuo-
menė. Tai buvo savaiminis,
laisvas, ir tikras nuo širdies
duotas Lietuvių tautos balsas.

IKI BIRŽELIO turime tris
mėnesius. Tegul Tarybų Lie-
tuvos pirkti ir nepirkti prita-
rėjai per šiuos tris mėnesius
paprakaituoja ir suruošia tokių
gausių minėjimų Rusų impe-
rializmo gėdos dienai — dienai
kurioje raudonoji armija ir ko-
misaras Dekanozovas pašmau-
gė Lietuvių tautos demokratinį
idealą. Išanksto pranašauja-
me: tokius gėdos dienos paren-
gimus pirštais skaitysime ir jų
balsas bus — piš, nes tai ne
tikrasis tautos balsas.

PREZ. ROOSEVELT tvirtai
stovi už nepriklausomą Lietu-
vą. Tai patvirtina The Satur-
day Evening Post redakcijos
štabo narys, Forrest Davis,
straipsnyje "Our January Pro-
mise to Russia" (Vas. 20).
"Prezidentas Roosevelt", sako
Davis, "vykusiai pastoję kelią
Maskvos reikalavimui išanksto
jai pripažinti Pabaltijo sritis,
Stalino įgytas susitarimu su
Hitleriu 1939 metais".

STALINO reikalavimai prie-
šingi Atlanto Carterio dvasiai.
Štai kodėl Prezidentas Roose-
velt ir Premjeras Churchill ne-
norėjo su Stalino reikalavimu
sutiikti. Davis pasakoja: "Taip
padarius, būtų sukludytas po-
karinis kolektyvinio (bendro)
saugumo suorganizavimas. Ma-
žos tautos būtų nusigandusios.
Toki reikalavimai išrodė begė-
dišku nusižengimu Atlanto
Carterio laidoms. Tinkamai į
Amerikos visuomenės mintis
atsižvelgdamas, Prez. Roose-
velt šitų Stalino reikalavimų
priimti negalėjo. Amerikos vi-
suomenė juk buvo pasmerkusi
Sovietijos puolimą Suomijos ir
Pabaltijo valstybių prisijungi-
mą".

PREZIDENTAS LAIMEJO.
Anglai buvo susvyravę, bet,
Prezidento pasiryžimu, pereitą
Gegužės mėnesį pasirašyta 20-
ties metų Anglų-Rusų apsigy-
nimo sutartis Pabaltijo valsty-
bių likimą nutylėjo. Abi su-
sitarusios šalys net paskelbė
pasauliui jog "nesiekia savo žė-
mes padidinti" ir "nenori į ki-
tų valstybių vidaus reikalus
kištis". Atlanto Carterio prin-
cipas laimėjo.

KLAUSIMAS dabar: ar "re-

PENNSYLVANIJOJE

PITTSBURGH

Tinkamai Paminėta
Lietuvos Jubilejus

Vasario 14-tą, L. P. salėje, 3 val. po pietų, buvo minėta Lietuvos nepriklausomybės 25 metų sukaktis, ką rengė visi Pittsburgho ir apylinkės lietuviai kartu — katalikai, tautininkai, sandariečiai ir socialistai. Programą vedė P. Dargis. Pirmiausia, Kun. M. Kazėnas pradėjo su tam tikslu pritaikyta malda, paskui Maiorono Choras, vedamas Kazio Bazio, sugiedojo Amerikos ir Lietuvos himnus ir dar apie 5 liaudies daineles. Vėliau, šv. Kazimiero parapijos mokyklos mergaitės atliko lietuviškus tautiškus šokus, pianu vedant p. Baziui.

Po to, visas buris lietuvių moterų Raudonojo Kryžiaus uniformose, vadovaujant p. B. Pivaronienei, užmaršavo ant estrados; buvo ir pora Amerikiečių atstovų, viena pasakė kalbą Angliškai, p. Pivaroniene lietuviškai.

Paskui sekė kalbėtojai. Gal pirmą kartą buvo pakviesti dalyvavo kitų valstybių atstovai: buvo Lenkų konsulas, Českoslovakų ir Jugoslavų; visi jie pasakė po gražią kalbą ir visi linkėjo Lietuvai būti vėl nepriklausoma valstybe.

Miesto mayoras pats negalėjo dalyvauti, įgaliojo P. Dargį pasveikinti susirinkimą jo vardu.

Apskrities valdybos pirmininkas p. Kane pasakė labai įspūdingą kalbą ir linkėjo kad karas pasibaigtų šiais metais ir kad 26-tas sukaktuves Lietuva jau minėtų nepriklausoma valstybe budama.

Kalbėjo vienas atstovas iš Washingtono, kuris yra užsienio reikalų komisijoje; jis pasizadėjo dirbti kad Lietuva vėl būtų laisva. Taip pat vienas įžymus miesto teisėjas savo kalboje linkėjo Lietuvai atgauti laisvę.

Lietuviškai kalbėjo Gabaliauskas ir Prof. K. Pakštas. Jie nurodinėjo kad po šio karo Lietuvai yra daugiau vilties atgauti nepriklausomybę negu 25 metai atgal, nes Lietuva įsigijo draugų po visą pasaulį, kurie užtars ją reikalui atėjus. Pakštas nurodinėjo kiek Lietuva turėjo mokyty žmonių pirmiau ir kiek turės dabar. Taip pat, sakė, Lietuvos jaunimas dirba už šalies laisvę, ir kad tik karas pasibaigtų, Lietuva vėl bus laisva.

R. K. moterys rinko aukas, kurių pusė skirta Raudonajam Kryžiui, o pusė Lietuvos reikams. Surinkta virš \$200.

Publikos buvo pilna salė, nors oras ir buvo labai šaltas ir snigo. Taipgi priimta rezoliucijos.

J. Virbickas.

ONA H. BRAZAUSKAITĖ, nuo 3005 Kenneth Square, per kelis metus turėjusi tarnybą Hotel Schenley, įsirašė į moterų armiją WAAC ir išvyko į Floridą pasiruošimui pareigoms.

APIE 1000 Pittsburghio mokyklų aptarnautojų pareikala- vė pakelti mokesčius po \$1 ir negavę, nutarė streikuoti.

J. Žemantauskas
"Dirvos" Agentas
Notaras
130 Congress Avenue
Waterbury, Conn.

Skaityk Amerikos

'Lietuvių Naujienas'

Mėnesinis žurnalas, 24 pusl.
Metams tik 50c. (45)

LIETUVIŲ NAUJIENOS
822 N. 6 St. Philadelphia, Pa.

PHILADELPHIA

MIRĖ KAZYS DRYŽA

Sekmadienį, Vasario 7, mirė mažai sirgęs Kazys Dryža, 67 metų amžiaus. Buvo neve-dęs. Po gedulingų pamaldų šv. Kazimiero bažnyčioje, tapo palaidotas šv. Kryžiaus kapinėse Vasario 11. Bažnyčioje buvo pasakytas apie velionio gyvenimą gražiai pritaikytas užsielnytas pamokslas. Nors laidojimo dieną drūčiai lijo, vienok didelė minia jo vieni-niųjų palydėjo Kaziuką į ka-pines. Tokiu vardu jis mėgo save kasdieniniame gyvenime vadintis.

Velionis buvo uolus Lietuvių, katalikų bei ir labdarai darbuotojas. Toms dorybėms ir praleido visą savo liuosą laiką ir visą savo turtą, per 40 metų šiame mieste begyvena-damas. Kada ir kur tik buvo koks svarbesnis parengimas katalikų bei ar Lietuvių, Ka-zys Dryža visuomet buvo pir-mas pasidaruoti ir pirmas stambiai paaukoti. Ne tik pats dirbo ir aukavo, bet ir kitus mokojo gražiai pritraukti. To-dėl jo pasidarbavimai visuomet atnešdavo labai didelę šios skaitlingos kolonijos Lietu-viams visokią naudą.

Lietuvišką darbuotę tankiai aprašydavo laikraščiuose.

Paskutinis jo didesnis pasi-darbavimas buvo tai del Lietu-vo Prezidento atvykimo į Phi-ladelphiją. Daug jis rupinosi, bėgiojo ir aukavo. Pamatęs Lietuvos Prezidentą iš džiaug-smo jis apsišarėjo.

Paskutinėse dienose prieš sa-vo mirtį jis rupinosi apie sek-mingą Lietuvos Nepriklausomybės 25 metų sukakties mi-nėjimo surengimą. Bet... ne-sulaukęs mirė. Jis norėjo dir-bti, dirbti ir dar dirbti Lietu-vai ir Lietuvių gerovei ir lais-vei, ypač dabartiniame neai-skume, kuomet komunizmo im-perija nori Lietuvą galutinai pasisavinti. Nors mažai buvo mokytas, bet užtektinai sup-ra-to Lietuvių reikalus ir prie kiekvienos progos gynė Lietu-vių gerą vardą. Surasymui Kaziuko visos Lietuviškos dar-buotės imty daug laiko ir bu-ty nemaža knyga. Labai gai-čia kad atsikyrė didžiausias mūsų kolonijos ilgametis Lie-tuvystės ir katalikystės dar-buotojas. Lai jam buna leng-va šioje šeimelėje amžinai li-sėtis.

Nuliudė Draugai.

AKRON, OHIO

Smulkios Žinios

LINKĖJIMAI. Su sukakti-mi 25 metų K. S. Karpiaus, Dirvos redaktoriaus, jo darbuotės Lietuvių tautos gero-vei, linkiu jam sveikatos ir iš-tvermės tame sunkiame darbe, skleidime šviesos ir tiesos mu-sų Lietuvių išeivijoje ir kitur kur tik Dirva pasiekia. Dra-giai sakau kad šiuo laiku Dir-va neprilygsta nei vienas ki-tas Amerikoje išeinantis Lie-tuvių laikraštis, o ypač mums Ohio Lietuviams, ji tarnauja mūsų organu, kaip teisingų žinių teikėja. Mes didžiujamės ja. Kuomet mūsų pačių broliai dirba žalingą darbą ir niekina doras tautos veikėjas Lietuvos nepriklausomybės at-kovojime, Dirva jų šmeižtus atremia ir kaip uola stovi už Lietuvystę ir mūsų gerovę.

Linkime kad p. Karpis ne-pailstų ir toliau dirbtų Lietu-vių tautos gerovei. Kalnals.

•NUGRIEBTAS pienas ir sviesto pasukos turi visas pie-no maisto vertybes, išskyrus riebalus ir vitaminus A ir B.

BALTIMORE, MD.

Dvi Dienos Švenčių
Praėjo Pasekmingai

Prakalbos Vasario 14, Lie-tuvos Nepriklausomybės 25 m. sukaktį paminėti gražiai pa-vyko. Nors diena buvo šalta, žmonių susirinko daug.

Baltimorės Lietuvių Draugi-jų Taryba tą dieną įteikė am-bulansą Amerikos Raudonajam Kryžiui. Šymet, kaip ir per-eitą metą, visi lietuviai iš-vien darbavosi. Kun. Liudas Mendelis pašventino ambulan-są ir pasakė tam tikrą malde-lę. Vėliau sekė prakalbos Lie-tuvių salėje.

Ambulanso įteikimą atliko Antanas J. Miceika, Lietuvių Draugijų Tarybos pirmininkas. Juozas Tysliava buvo svarbiausias kalbėtojas. Per pra-kalbas aukų surinkta \$266.13 karo nukentėjusiems Lietu-viams. Pinigai bus laikomi Tarybos ižde.

Nepriklausomybės banketas Vasario 16 buvo iškilmingas ir įspūdingas.

Vasario 16-tą, Marylando so-stinėje Annapolis, valstijos le-gislatoroje, buvo tinkamai at-šymėta Lietuvos Nepriklausomybės sukaktis ir iškelta Lie-tuvos reikalai. Ten mūsų vien-tautis atstovas, Adv. Nadas Rastenis, įnešė rezoliuciją Lie-tuvos reikale, ir prie to pasa-kė atitinkamą kalbą. Rezoliu-cija buvo priimta rankų ploji-mu ir visi atstovai atsistojo. Tai buvo jaudinantis vaizdas kaip Amerikiečiai atsineša lin-kui Lietuvos ir mūsų žmonių.

M. M.

MIESTO VALDYBOS
RINKIMAI

Baltimorės miesto mayoro ir miesto valdybos narių rinki-mas bus Balandžio 6 d. Šiomis dienomis kandidatai į tas vie-tas pateikė savo peticijas ir laukia nominacijų.

Šeštame distrikte į miesto tarybą kandidatu yra Antanas J. Miceika, Baltimorės Lietuvių Draugijų Tarybos pirmininkas ir veikėjas. Jis kandidatuoja Republikonų sąrašo. Nominacijų dieną lietuviai tame dis-trikte privalo paremti saviškį.

IŠ ANNAPOLIS, MD.

REZOLIUCIJA LIETUVOS
REIKALAI

Vasario 16, Maryland Vals-tijos Atstovų Buto (House of Delegates) posėdyje, atstovas Adv. Nadas Rastenis įteikė rezoliuciją Lietuvos reikalui (rezoliucija telpa 6-me pusl., Angliškame skyriuje.—Red.).

Po perskaitymo šios rezoliu-cijos, atstovas Rastenis žodžiu plačiai paaiškino kaip Lietuva, nedidelė valstybė, budama nepriklausoma, per trumpą lai-ką padarė žymų progresą eko-nomijos, mokslo ir kultūros srityse; kaip mažesnės tautos, savo nepriklausomumui gyvenimui, pagreitina žmonijos pažangą ir gerbuvį.

Toliau, Rastenis pabrėžė kad atkurimui pasaulio tvarkos ir gerovės, reikia išliuosuoti vi-nas pasaulio šalis, kaip dides- taip ir mažas: kad paskiros ša-lys savanoriai padarytų sutar-mingą laisvų tautų šeimą; kad visų tautų vėliavos vėl iškil-mingai plevėsuotų; kad tarp jų rastų vietą ir Lietuvos vė-liava, ir kad Amerikos vėli-ava virš jų plevėsuotų kaip lai-svės, demokratijos ir teisingu-mo simbolis.

Baigiant atstovui Rasteniu-i kalbėti suužė garsiausi ploji-mai ir jo paduota rezoliucija tapo priimta atsistojimu, vien-mintingas ir gražus jaunuo-lis.

Gražus Nepriklausomy-
bės Paminėjimas

Sekmadienį, Vasario 14, Lie-tuvių salėje įvyko vienas Det-roito Lietuvių Lietuvos Nepri-klausomybės sukakties pami-nėjimas, kurį surengė draugijos priklausančios ir Lietuvos Ne-priklausomybės Gelbėjimo Ko-miteta. Trumpai sakant, visas parengimas praėjo labai gra-žiai ir sėkmingai; publikos bu-vo pilna salė; programos tėsė-si tris valandas. Susirinkimą atidarė F. Motuzas ir pareiškė parengimo tikslą, programo vedėjų perstatė jauną darbuo-toją H. Kapturauską. Toliau kalbėjo prokuroro padėjėjas Adv. Alex Conrad, kuris baig-damas savo kalbą perstatė kal-bėti patį prokurorą William Dowling. Ponas Dowling pa-sakė Lietuviams pamokinančią kalbą, kaip reikia mylėti savo tėvynę Lietuvą ir kovoti už jos išliuosavimą.

Toliau kalbėjo Dr. J. Joni-kaitis, taipgi trumpai kalbėjo L. R. K. Federacijos skyriaus sekretorius M. J. Simonis, ku-ris susirinkusius pakvietė da-lyvauti katalikų rengiamame Nepriklausomybės paminėjime Vasario 16 dieną. Paskutinė kalbėjo Raudonojo Kryžiaus vieneto pirmininkė V. Motu-zienė ir po jos kalbos buvo pa-rinkta aukų Amerikos Raudo-najam Kryžiui, surinkta \$153 ir 21c. Aukavusių pavardės bus patalpinta kitame Dirvos numeryje.

Kalboms užsibaigus tęsėsi muzikalis programos. Beje, prieš pradėdant kalbas Dailės Choras vadovaujant p-lei Onai Masalskiutei sudainavo Lietu-vo ir Amerikos himnus.

Muzikalėje dalyje choras su-dainavo ir 15 dainų. Choras vi-są laiką buvo ant estrados, o tarpais solistai pildė savo da-lis. Broliai Kestutis ir Algir-das Ambrose išpildė su dalyku saxophone instrumentais. Jo-nas Valiukas sudainavo "Gra-ži čia Giružė", "Jaunoji Lietu-va" ir kitas dainas.

Viešnia iš Pittsburgho, p-lė Marcinkoniūtė, smuiku išpildė keturis kurinius, du klasiškus ir du Lietuviškų melodijų. Tai profesionalė solistė-smuikinė. Man teko girdėti ir Kreis-lerį ir Mišą Elmaną ir nieko geresnio iš jų negirdėjau kaip šia proga parodė ši gabi Lietu-vaitė. Na ji ir susilaukė pub-likos aplovismentų.

Kareivis Aleksandras Vasi-liauskas įspūdingai sudainavo keletą dainų. Jo pasirodymas Amerikos kareivio uniformoje labai publikoje buvo jaudinan-tis, todėl klausytojai nesigailė-plojimų.

Koncertinę dalį užbaigė Dai-lės Choras ir Jonas Valiukas solo sudainuojant "Karvelėli Mėlynasis". Užbaigus dainą, Dailės Choro vedėja p-lė Ma-selskiutė įteikė Jonui Valiukui dovaną, aukso laikrodėlį, kurį už jo ilgą ir nenuilstantį dai-navimą Detroito Lietuviams nupirko jo draugai ir dainos mylėtojai. Mat, Valiukas pa-reiškė kad jau baigė dainavi-mą ir daugiau nedainuos, bet Detroitiečiai netiki kad Jonas galėtų pasitraukti nuo to savo tautiečių linksminimo mepo. Publikai gausiai paplojus tuo programai ir baigtas ir prasi-dėjo balius ir šokiai abiejose salėse.

Adv. Conrad perskaitė rezoliu-ciją pasveikinimą Amerikos Prezidentui Roosevelt, kas ir pasiūsta į Washingtoną tele-gramu. Kituose numeriuose parašysiu daugiau. D. Rep.

WATERBURY, CT.

net 6 pėdų ir 4 colių aukščio; mėgo mokslą ir rengėsi studi-juoti mediciną, net sirgdamas mokinosi ir mirė su Lotynų kalbos knyga rankoje. Prie-žastis mirties, didi žmonių gy-vasties naikintoja džiova, ku-ri ji taip anksti pakirto, daug trokštanti ir daug žadanti tē-vams ir visuomenei.

Vasario 12 palaidota Elzbie-ta Staputienė-Dapkienė, 65 m. amžiaus. Velionė buvo gimini-tė Amerikoje žinomų veikė-jų Pivaronų, taigi laidotuvėse atsilankė iš Chicago D. Piva-ronas ir iš Pittsburgho P. Pi-varonas.

Abiejų virš paminėtų miru-sių laidotuvės buvo labai iškil-mingos, laidota bažnytinėmis apeigomis kurios atsilbuvo šv. Antano bažnyčioje, palydėti ir šv. Kryžiaus kapines. Lai bu-na jiems lengva Amerikos žė-melė.

Laidojime patarnavo laido-tuvių direktorius D. Brazis.

D. Reporteris.

SMULKIOS ŽINIOS

Pereitą savaitę, Mrs. Nick Semas ir jos du vaikai, nuo 1532 LaBrosse ave., buvo du sykius išgelbėti kada jų gyve-namas namas degė. Policija važiuodama pro šalį pamatė kad jų namų stogas dega, tuoj išvedė moterį su dviem vaikais laukan. Paskui ji su vaikais lė bėgo į degantį namą, ma-nė kad jos kiti vaikai dar likę viduje. Kada ją vėl išvedė laukan, ji pasakė atsiminus kad kiti jos penki vaikai yra išėję į mokyklą, ką ji buvo pa-miršusi iš išgąsčio, kai namas ėmė degti.

Deloyt Beasley, nuo 9752 Dundee ave., 15 m. amžiaus vidurinės mokslo studentė, praeitą savaitę tapo gatvekario suvažinėta kada ji norėjo grei-tai pagauti kitą gatvekarį, ant Grand River ave. ir Chicago ave. West. Ji nepatėmijo va-žiuojančio gatvekario iš kito šono.

V. M.

BUS LINKSMA SUEIGA

šeštadienį, Vasario 27, Mil-tono salėje, 2386 - 24 St., va-kare, Raudonojo Kryžiaus Lie-tuvių moterų skyrius rengia draugišką pasilinksminimo va-karėlį, bus skanių užkandžių ir gerimų, na ir muzika. Taip sakant, visi smagumai ko žmo-gaus siela trokšta. Tie kurie yra dalyvavę moterų vakarė-liuose jau žino kad jų surengti vakarėliai visada buna sekmin-gi, draugiški ir smagus, toks bus ir šitas. Kviečiami ir tie svečiai kurie dar nėra dalyva-vę, atsilankyti.

D. R.

DETROITIEČIAI FLORIDOJ

Plačiai žinomas biznierių ir veikėjas Viktoras Petrikas žie-mavoja Miami, Floridoj. Ten turi smagų laiką.

Taip pat Miami atostogauja kiti Detroito biznierių, Jonas ir Marė Koch.

LIETUVOS ISTORIJA PER
RADIO

Vasario 14 d. per Lietuvą Vaizbos Zuto radio programą kalbėjo p-lė Jennie Peneviciūtė, apie šalies karo pastangas.

Dr. M. J. Colney, Lietuvių radio programų direktorius, įvedė trumpas radio kalbas Angliškai apie Lietuvą ir Lie-tuvos istoriją, nuo dabar per Kovo mėnesį, sąryšyje su Lie-tuvos Nepriklausomybės su-kaktuvėmis. Nariai American Friends of Lithuania patieks tas radio kalbas.

Waterburio lietuviai bend-rai darbuojasi Lietuvos reika-lais ir Amerikos karo pastan-gų darbuose.

Rep.

MIRIMAI

MIRĖ IŠEIVIAI AMERIKOS LIETUVIAI

(Žinios apie mirusius Lietuvius šiame skyriuje talpinama dykai)

LAURYNAIČIUTĖ Elena, 27 m., mirė Sausio m., Chica-goje Gimus Sheboygan, Wis.

TRANAUSKAS Liudvikas, 38 m., mirė Sausio 24, Phila-delphia, Pa.

KIRMILA Mykolas, mirė Sau-sio m., Bayonne, N. J.

MARKUNAS Kastantas, 51 m., mirė Sausio m., Worces-ter, Mass. Amerikoje išgyve-no 35 m.

JANUSKAUSKAS Edvardas, mi-rė Sausio 30, Philadelphia, Pa.

GRIGALIUNAS Ignas, mirė Sausio 10, Philadelphia, Pa.

GRIZNIENĖ Marė, mirė Sau-sio 22, Scranton, Pa.

BUTKIENĖ Juzė (Mikutytė), 32 m., mirė Vasario 4, Chi-cagoje, kur buvo ir gimus.

ALEKSANDRAVICIENĖ Ve-ronika, 67 m., mirė Vas. 4, Boston, Mass. — Vabalni-ko p., Daunorų k. Amerikoje išgyveno 35 metus.

BALTRUŠIS Juozas, mirė Va-sario 2, So. Boston, Mass.

RIMKUS Juozas, 74 m., mirė Sausio 23, Brooklyn, N. Y. Tauragės par.

PODERIS Albinas, 19 m., mi-rė Vas. 3, Brooklyn, N. Y.

MILIAVA Juozas, mirė Sau-sio 26, Newark, N. J.

LIUTIENĖ Paulina, mirė Sau-sio 26, Brooklyn, N. Y.

DANAVIČIUS Kazys, 36 m., mirė Sausio 27, So. Boston, Mass.

SAMUOLIENĖ Teklė, mirė 26 Sausio, Elizabeth, N. J.

ILGINIS Antanas, 78 m., mi-rė Gruodžio 2, Westville, Ill.

STARSAUSKIENĖ Ona, 68 m., mirė Sausio 4, Russellton, Pa.

GIRNIKAS Povilas, 8 metų, prigrė upėj Sausio 24, Wa-terbury, Conn.

KIBARTIENĖ Ona, 54 metų, mirė Vas. 5, Cleveland, O.

NARUTIS Mykolas Juozas, 56 metų amž., mirė Sausio 27, Roebing, N. J. — Žiobiškio p., Rokiškio ap. Paliko dide-liame nuluidime žmoną, Ma-rijoną (Mikytę). Velionis buvo ilgas metus Dirvos sk.

VELIKIS Adomas, 86 m., mi-rė Rugs. 26, Jamesport, L. I., N. Y. — Breklių k., Vaš-ky p., Biržų ap. Amerikoje išgyveno 48 metus.

POVILAUSKAS Martinas, se-no amžiaus, mirė Vas. 3, Ja-mesport, N. Y. — žižmarų k., Saločų par., Biržų aps. Amerikoje išgyveno 43 m.

MOTUZA Juozas, 65 m., mirė Vasario 5, Dayton, Ohio. — Daukių p., Suvalkijos. A-merikoje išgyveno apie 40 m.

SILKAUSKIENĖ Marė, mirė Vasario 2, West Pittston, Pa.

JUSKAUSKAS Juozas, 62 m., mirė Vas. 5, South Boston, Mass. — Kuršėnų p. Ame-rikoje išgyveno 40 metų.

MENEIKIS Petras, 68 m., mi-rė Vas. 6, Chicagoje. — Ma-žeikių ap., Sėdos p., Kulšie-nų k.

LEKNICKAS Antanas, pusam-žis, mirė Vas. 7, Chicagoj. — Anykščių p., Bikių p. Ame-rikoje išgyveno 35 m.

ČAPENIS Juozas, mirė Vasa-rio m., Sioux City, Iowa.

JUOZALINIENĖ Betty, 21 m., mirė Vas. m., Frackville, Pa.

ADUKEVICIENĖ Sofija, pus-amžė, mirė Vas. 4, Chicagoj. — Telšių ap., Varnių par.

AMERIKOJ išgyveno 26 m.

BUTKUS Josefina (Mikutis), 32 metų, mirė Vas. 4, Chica-goje, kur buvo ir gimus.

ZILVITIS Pranas, pusamžis, mirė Vas. 6, Chicagoje. — Panevėžio ap., Ramygalos p. Kunigikių k. Amerikoje iš-gyveno 30 metų.

GIRDAUSKAS Kazys, 58 m., mirė Vas. 6, Chicagoje. — Tauragės ap., Šilalės p. Abe-lino k. Amerikoje išgyveno 42 metus.

POCIUS Kazys, mirė Vasario 2, Cambridge, Mass.

SALKAUSKIENĖ Ona, mirė Vas. 4, Baltimore, Md.

KRUKONIENĖ Antanina, 48 m., mirė Vas. 8, So. Boston, Mass. — Ratniūnų p. Ame-rikoje išgyveno 31 metus.

IVANAUSKAS Vincas, mirė Vas. mėn., Kulpmont, Pa.— Amerikoje išgyveno 38 m.

MIELDAŽIS Juozas, mirė Vas. mėn., New York.

DRYZA Kazys, mirė Vasario 7, Philadelphia, Pa.

ARSYS Mykolas, 56 m., mirė Vas. 6, Philadelphia, Pa.

KLIMAS Mykolas, pusamžis, mirė Vas. 9, Chicagoj. Jur-barko par.

VARANAVIČIUS Juozas, su-laukęs senatvės mirė Vasa-rio 10, Chicagoj. — Raseinių ap., Kražių p. Amerikoje iš-gyveno 40 metų.

ZICKUS Kazys, mirė Sausio 25, Grand Rapids, Mich.

VAITEKUNAS Jonas, mirė Sausio 7, Lakeville, Mass.

ROSLEVICIENĖ Ona, mirė Vas. 6, Duryea, Pa.

MILERIENĖ Angela, mirė Va-sario 6, Punkstutawney, Pa.

E D Y T H ' S
BEAUTY SHOPPE

Naujai atidaryta pirmos rūšies
BEAUTY SHOPPE, gražiai iš-
rengta. Duodame Permanent
nuo \$4.50 aukščiau. Taipgi at-
liekam visokių plaukų puošnos
darbą.

1452 Addison Road

DELLA C. JAKUBS

(JAKUBAUSKIENĖ—Laisnuota Laidotuvių Direktorė)

REIKALĖ VEŽIMAI LIGONIAMS PERVEŽTI.

Kambariai pašarvojimui leidžiama naudotis nemokamai.

LITHUANIAN FUNERAL HOME

6621 EDNA AVENUE ENdicott 1763

APDENGKIT RAKANDUS

Duokit apmušti jūsų minkštuosius baldus dabar iki dar
nepervėlu. Dykai apskaičiavimas. 5 metų garantija.
2 šmotų Setas — \$35.00

NELSON UPHOLSTERING CO.

Skandinavų Upholsterer. 1560 EAST 66th STREET

Telef. dieną HE. 5658 (13) Vak. ir sekm. RA. 1569

P. J. KERSIS

809 Society for

Tegul meilė Lietuvos
Dega mūsų širdyse!

LAISVA LIETUVA

Laisvę Pažinę —
Jungo Nevilksim!

Lietuvai Vaduoti Sąjungos Pareiškimas

SYMET Lietuvos nepriklausomybės paskelbimo sukaktuvės, kurios normaliomis aplinkybėmis galėtų būti švenčiamos labai iškilmingai — kaip 25 nepriklausomos gyvenimo metų jubilėus, tegali būti minimos liudies ženklu. Kodel, visi žino. Bet nereikia nusiminti, nes Lietuva anksčiau ar vėliau vėl bus nepriklausoma.

Lietuvai Vaduoti Sąjunga čia, Amerikos Lietuvių tarpe, tęsia tautinės Lietuvos tradicijas. Tos tradicijos, kurių pradžia sudaro Vasario 16-tos aktas, o tąsa — Gruodžio 17-tos (1926 metų) — tautinis posukis, yra nužymėtos Lietuvos meile ir pagarba visam kas iš esmės Lietuviška.

Tautinė Lietuva besąlyginiai reikalauja ir reikalauja visų Lietuvių žemių sujungimo į vieną valstybę. Sostinė Vilnius yra Lietuvos širdis, o Klaipėda — Lietuvos langas į jūrą ir į platus pasaulį.

Vasario 16-os akto Lietuva yra apsisprendusi suverene valstybe. Tokia Lietuva ir turi būti atkurta, ir tam naujo apsisprendimo nereikia. Konfederacija ar federacija su bent kuria kita valstybe, kaip siaurinti Lietuvos suverenumą, būtų nusikaltimas Vasario 16-tos aktui ir todėl visų Lietuvių turi būti atmetama.

Budami demokratinės idejos, mes neturime teisės primesti atėities Lietuvai tokios ar kitokios valstybės formos, o privalome sutikti kad iškamuota Lietuvių tauta, kai bus laisva, pati nuspręstų kokia valstybine forma ji nori gyventi.

Istorijos patyrimas kaip tik parodo kad apie tautos ateitį sprendžia ne sveturi gyvena tėvynainiai, bet krašto viduje išlikę tautos branduolys. Šitai kaip tik sutinka su Atlanto deklaracijos iškeltu principu, kurs skelbia kad po karo kiekviena tauta pati laisvai galėsianti pasirinkti savo valdymosi būdą.

Šitokių tat minčių skatinama, Lietuvai Vaduoti Sąjunga kviečia visus Amerikos Lietuvius ir Lietuvos Lietuvos gaivinimo darban. Prie to darbo gali prilitpti visi kam tikrai rupi Lietuvos nepriklausomybė. Tepasireiškia vienybė ne žodžiais ir margais susibūrimais, bet darbais. Nes tik tokia yra reali vienybė.

Dirbkime iš širdies ir su meile, ir tegul Dievas mums padeda.

CENTRO VALDYBA: LIETUVAI VADUOTI SĄJUNGOS

Dr. S. T. Tamošaitis, Pirm.
Dr. J. Jonikaitis, Vice Pirm.
K. Gegužis, Vice Pirm.
K. S. Karpis, Sekretorius,
J. J. Bačiūnas, Izdininkas.

Valdybos Nariai:

A. M. Augunas Dr. S. Biežis
P. W. Birštonas W. M. Chase,
Juozas Gustis V. A. Kerševičius
Jurgis Lapinskis W. F. Laukaitis
Felixas Motuzas Antanas A. Olis
P. Piñaronas J. J. Smailis
X. Strumskis B. F. Simokaitis
A. S. Trečiokas Mikas Vaidyla
Pijus J. Žiuris.

PASIBUČIAVIMU KATALIKAI UŽSİ- DEJO NEŠTI IŠGAMIŠKĄ 'KRYŽIŲ'

Nori kad Lietuva Pri- klaustų Sovietams ir tiek!

Grigaitis ir Gabaliauskas, du mūsų tautinio gyvenimo šašai, kurie rado ir randa galimybes su bolševikais draugiškai sugyventi (nors už biznio kromelį jie pešasi), būtų daug daugiau pasitenkinę jeigu ištikro Paleckis būtų gavęs Lietuvos prezidento teises ir pardavęs jas Maskvai, jeigu jis savo užsimojimu būtų galėjęs Lietuvą užvaldyti ir paskui svetimai valstybei pavergti, negu matyti Nepriklausomos Lietuvos legalinį tėsinių palaikomą Lietuvos Respublikos Prezidento Smetonos ir tautinės vyriausybės asmenų.

Tai juk didžiausia niekystė, doriškas ir morališkas suglerimas šitaip protauti, taip geististi, o maišyti savo tautoje ir nuduoti "kovoiant" už jos teises. Jei jie ištikro nori kovoti už Lietuvą, tai su Nepriklausomos Lietuvos Vyriausybės tėsiniu beveik 95 nuosimėiai mūsų kovų atkovota. Kam jieskoti paties sunkiausio būdo, kam aikvoti energiją — jeigu ne svetimai valstybei pasitarnaujant išdavikais? Juk negali būti tokio asmeninio keršto savo paties tautos žmogui, kad nebūtų galima pražiūrėti, užmiršti, bent bendrų tautos idealų vardan, jeigu kam tikrai rupi Lietuvos likimas.

Tik kitiems patsidavę, tik iš svetimų gauna atlyginimus už savo išdavikiškus pasitarnavimus žmonės nesustoja ant nieko! Tai kurių kategorijoje laiko save Grigaitis ir Gabaliauskas? Sprendžiant iš Grigaitio nusistatymo ir jo geismo įrodyti

kad Lietuva daugiau neegzistuoja kaip valstybė ir kad jos tėsinių siulas nutrauktas (jis deda visas pastangas tą siulą nutraukti!) — lengva suprasti kad Grigaitis bevelija Lietuvą matyti ir Paleckio valdomą, ir Maskvos pavergtą ir kitaip kaip visiškai sunaikintą, kad tik ji jau nebūtų Lietuvių valdžioje. Tą matant, tuojau kyla klausimas su kuo Amerikos Lietuviai katalikai susiplakę Lietuvą neva gelbėti? Pasiėjus socialistus sau į talką Lietuvos "gelbėtojai", mūsų katalikai pasiėjus sau ant pečių nenaudėlių našta nešti.

Mūsų katalikai, kuriems rupi Lietuvos laisvė — bent dūmai patriotų katalikų, kurie nuosirdžiai žiuri į atsteigimą Lietuvos vėl laisvos ir katalikiškos, — prisileisti sau talkon tuos kurie nepripažysta nei tautos, ne tikėjimo, nei bažnyčios, nei kunigų, pagaliau net deda savo aršiausias pastangas nutraukti paskutinį siulą kuris laiko Lietuvos Nepriklausomybę gyva, tai jau lygu kaip ir patiems tapti išdavikais.

Susidėdami su cecilikais mūsų katalikai tuomi užgria jų priešinė nusistatymą tikybai ir bažnyčiai, ko jie savo cecilikiškai komunistišku nusistatymo norėtų praveisti.

Ne dykai todėl dorezni katalikai vadai ir visuomenė, nors dabar dar tik tarp savęs kuždasi, jau rimtai svarsto paneigimą jų savo trumparegių vādų kurie tokius aitarus pasiėmė sau į talką. Vienas po kito rimtesni katalikai atsimeta nuo savo vyriausių vādų, kurie pasibučiavimu su ceciliku ers-tu išdavė savo katalikystę pažeidimui, o tautą ir valstybę veda į pražūtį.

Remti cecilikus renkamomis

AUKOKIT IR LIETUVAI

Lietuvai Vaduoti Sąjungai Aukų Kuponas
LIETUVAI VADUOTI SĄJUNGAI
6820 Superior Ave., Cleveland, Ohio.

Siunčiu savo auką \$..... Narystės mokestį \$.....
paremdamas Lietuvai Vaduoti Sąjungą jos visuose darbuose.

Vardas ir pavardė.....

Adresas.....

Miestas..... Valst.....

ŠI KUPONĄ SU SAVO AUKA PASIŪSKIT LVS. CENTRUI

Amerikos Lietuviai! Mūsų tautos reikalai šaukia daugiau aukų ir paramos iš jūsų! Kada tik išgalit, skirkite dolarų-kitą ir savo senosios Tėvynės paramai — ji tik mūsų pastangomis bus atsteigta, niekas kitas apie ją nesirūpins!

Iškirpkite viršuje telpantį kuponą, įrašykite savo vardą ir adresą ir kiek aukų siunčiant, ir stokit į eiles tu gerų patriotų kurio iki šiolei jau po keletą kartų yra aukavę LVS., net didelėmis sumomis!

Adresuokit: LVS. CENTRAS, 6820 Superior Avenue, Cleveland, Ohio.

iš katalikų aukomis reiškia pripažinti ir užgirti viską ką cecilikai skelbia ir daro prieš mūsų tautą ir valstybę ir jos katalikišką kontinuitetą.

Tai gėdos kryžius kurį katalikų trumpagečiai vadai sau prisiėmė: nešti su savim cecilikus į Lietuvos valstybę, kurią dirbama atsteigti, kad cecilikai turėtų pirmiausia progą su savo cecilizmu į Lietuvą įsibriauti ir katalikams už paramą ir cecilizmo atgaivinimą atsidėkoti.

Tautietis.

VOKIETIJOS komisaro įsakymu, "Ostlande" (taigi ir Lietuvos "generalinėje srityje") veikianti baudžiamoji teisė esanti pritaikinta Vokietijos baudžiamosios teisės nuostatams. Vokietijos teisė už įvairius nusikaltimus numato žymiai griežtesnes bausmes.

AUKOS IR MOKES- TYS LVS

Jau buvo pranešta kad Clevelande per Lietuvos Nepriklausomybės minėjimą aukų Lietuvai Vaduoti Sąjungai surinkta \$373.90.

Prie tu dar dėdėjo kiti Clevelandiečiai:

Jonas Jurgelis \$2.00
C. J. Selickas 2.00
Aleksas Banys 4.00

Gauta aukos ir mokestys iš kitų kolonijų:

Jer. A. Urbonas iš Dayton, O. 5.00
Stanley Wogulis, iš St. Charles, Ill. 3.00
Antanas Skaisgiris, iš Cordell, Kanados 4.00
Baltimore, Md., LVS. 4-to sk. duoklės 24.00
Viso \$417.90

Tęskit Nepriklausomy- bės Atminčiai Aukojimą

Gerbiame, prisidėkit ir jūs prie šių metų Lietuvos Nepriklausomybės vajeus — siųskit savo auką dabar, Lietuvai Vaduoti Sąjungai.

Pasizadėkit šymet duoti \$25 atžymėjimui 25 metų Lietuvos Nepriklausomybės paskelbimo sukakties.

Tą sumą mokėkit dalimis, kada daugiausia turit atliekamų dolarių, siunčiant čia telpantį kuponu, kurį iškirpę įrašykite aukos sumą ir savo pilną vardą ir adresą.

Kurie negalit aukoti daugiau tai prisiųskit hors laikiną savo duoklę — \$2, \$5, ar \$10, išpildydami tą patį kuponą.

Siųskit adresu:
LVS. CENTRAS
6820 Superior Avenue
Cleveland, Ohio.

MARGUTIS

Skaitykite "Margutį", komp. A. Vanagaitis leidžiamą muzikos ir juokų žurnalą. Eina du kartų į mėnesį. Kaina metams \$2. Prisiųskit 10c pašto ženklais, gausit vieną numerį pamatymui.

"MARGUTIS"

6755 So. Western Ave.
Chicago, Ill.

Pastaba Skaitytojams

Kuomet negaunate kurio Dirvos numerio tai prašydami Administracijos prisiųsti jį, nerasykite: "Negavau pereinamo numerio", bet pažymėkit: "Negavau nr. 5, 32, arba 44". Tada greitai laiku bus jums paaušta tas tikras numeris kurio negavot.

DIRVA
Cleveland, Ohio

IŠ LIETUVOS

(Žinios gautos per Lisaboną)

VOKIETIJOS nazių partijos Lietuvoje vado padėjėjas Dangelis rašo "Kauener Zeitung" (Spalio 10) apie tos partijos uždavinius. Ji apimanti "beveik" visus Vokietius. Ypač tingi uždaviniai jai tenka "ryšium su Vokietų gryžimu", kas vykdoma "kolonizacijos apskirtyse". Partija rupinsiantis kad "jie pasilikty Vokietiais". Tam tikslui tarnaujanti Vokietų mokykla ir "švietimo pilys". Jaunimas bus mokslinamas "Hitler-Jungend" (Hitlerio jaunimo) organizacijoje. Taip pat busia steigiami jaunimo stovyklavimo namai. Tokiu būdu Vokietų nazių partija pavirsianti "granitine uola".

LAIKRAŠČIAI rašo kad Lietuvoje žuvo Jonas Perlys ir Vincas-Mataušas Gudaitis.

IŠ VILKIJOS, Kauno apsk., kilęs Pranas Jurgaitis, 26 m. amžiaus, Vokietų "ypatingojo teismo" nubaustas mirtimi.

KAUNE per vieną naktį surašyta protokolai 53 asmenims, kurie nepakankamai aptemdę savo butus. Jie baudžiami. Be to jiems gresia uždauzimas visam karo metui naudotis elektros šviesa.

VOKIETIJO spaudoje Kaune skelbiama "Vokietų prekybos namai" ir R. Tarnovo "pirma Vokietų mėsos dirbinių imonė Lietuvos generalinėje srityje". Abi krautuvės pabrėžia kad jos parduodančios tikrai Vokietijos piliečiams.

JAU BUVO rašyta kad Vokietiai uždardė Lietuvos Prekybos ir Pramonės Rumus, kurių vietoje įsteigta "Lietuvos generalinės srities ukio rūmai". Šių vadovybėn paskirti Vokietų generalinio komisariato valdininkai.

Dabar patirta kad uždaryti taip pat žemės Ukio Rūmai. Jų vietoje Vokietiai įsteigė "Vyriausiąją žemės ukio gamybos valdybą".

VILNIUJE DŪ LIETU- VIAI NUBAUSTI

MIRTIMI

Kaip praneša Kauno Vokietų laikraštis (Spalio 16), Vokietų "ypatingasis teismas" Vilniuje nuteisė mirties bausme du jaunuolius, 17 m. amžiaus Stepa Kerulį ir 20 metų amžiaus Joną Breivą.

Jonas Breiva, dirbęs kailių fabrike kaip siuvėjas, buvo apkaltintas tuo jog iš fabriko keliais atvejais išsinešęs po kailių šmotelį, iš kurių rengsis pasiūti sau pamušalą apsiaustui. Pats Vokietų laikraštis pamini kad Breiva niekad nebuvo baustas ir "nedauro nusikaltėlio įspūdžio". Pasak laikraščio, jeigu "nusižengimas kai kam atrodo menkas" tai, esą, reikia kovoti su "krašte įprastu nuolaidumu", todėl "netenka stebėtis sunkia bausme". Kaip kalbė apsunkinančią aplinkybę laikraštis mini tai kad kailiai buvę skirti frontui.

VOKIETIAI RIMTAI SVAJOJA APIE RYTUS

Vokietų laikraštis Kaune Spalio 16 persispausdino straipsnį, paskelbtą Vokietų pedagoginiame žurnale (Vokietų liaudies mokykla). Straipsnyje sakoma jog šio mėto Vokietų mokyklų uždavinys esą išugdyti Vokietius "vadų tauta". Vokietų mokykla turinti krepiti jaunimo žvilgsnį "į rytus". Busimoji Vokietų karta turinti pasidaryti "gyva Vokietybės atrama Rytuose, kuri savo uždavinį atliktų sąmoningai". Jaunimas turis pasirinkti tokias profesijas kurios turėtų plačių perspektyvų "Vokietuose Rytų kraštuose". Tarp tokių profesijų pirmoje eilėje minimas žemės ukis.

KAIP JAU rašėme, visi Lietuvos kooperatuvai privalomai turėjo įstoti į "Lietuvos generalinės srities Kooperatyvų Sąjungą", kuri savo ruožtu sudaro "Ostlando" kooperatyvų sąjungos dalinį. Kooperatyvų Sąjungos Lietuvoje vedėjų paskirtas Vokietis Teichert.

BERNO (Šveicarijos) laikraštis Der Bund Spalio 20 vedamajame straipsnyje pabrėžia kad Sovietų Rusija niekuomet nėra nuosirdžiai priėmus Atlanto Charterio, kuris pripažysta laisvę visoms tautomis. Geriausias įrodymas kaip sovietai prasilenkia su Atlanto Charteriu yra tas faktas jog jie vis dar reikalauja sau "išlaisvintų" Pabaltijo valstybių.

1943 Metas - Jubilejinis Metas - - Lietuvos Laisvinimo Metas!

PADARYKIT NEPRIKLAUSOMYBĖS 25 METŲ SUKAKTIES ATMINČIAI AUKĄ DABAR — \$25.00

AMERIKOS Lietuviai Patriotai! Štai mūsų Tėvynės Lietuvos istorijos eigoje suėjo 25 metai nuo to kaip Vilniuje, Vasario 16, 1918 metais, buris drąsių tėvynainių paskelbė Lietuvos Nepriklausomybės deklaraciją ir nuo tos dienos stoji dirbti už atstatymą Laisvos Lietuvos Respublikos.

Jiems pavyko — mes džiaugėmės kad su mūsų nuosirdžia parama ir pasišventimu Lietuva vėl atgavo savo nepriklausomybę.

Šis metas yra istoriškas metas — nes mes, tie patys kurie anuomet dirbom už Laisvą Lietuvą, sulaukėm jos 25 metų sukakties.

Bet dabar, jau trečias metas kaip Lietuva vėl priešio okupuota, kaip nuožmūs Vokietiai paslėgę mūsų tėvynę!

Mes vėl jaučiame pareigą stoti ją gelbėti! Mūsų garšios praeities garbė neturi leisti mums nei valandėlei abejoti kad mes neatgausime savo Tėvynės Nepriklausomybės vėl, ar nusiminti kad turėsim svetimiems vergauti!

Visokia kova reikalauja darbo ir pasišventimo. Pasišventimą mes mokam parodyti, jeigu tik suprantam reikalą. Mes turim dirbti ir aukoti kad Lietuva būtų laisva. Dirbkime ir aukokime sekančiais:

1. Mes žinom kad Amerikos laimėjimas karo bus kartu laimėjimas ir Lietuvos. Pirkime War Bonds kiek tik išgalės leidžia. Šimtus, tukstančius dolarių dėkime į War Bonds. Jaunimas lai perka War Savings Stamps. Tie pinigai eis pagalbėjimui Amerikai greičiau karą laimėti.

2. Dirbkime visomis įjgomis karo darbų paskubinimą, nes juo daugiau ginklų, tuo didesnis ir geresnis užtikrinimas mūsų kareiviams — mūsų pačių sunams — laimėti karą ir užtikrinti apgynimą mūsų šios naujos tėvynės nuo priešo.

3. Skirdami Amerikos karo reikalams šimtus ir tukstančius dolarių, neužmirškime, skirkime nors

kelis atliekamus dolarius savo senosios Tėvynės Lietuvos Laisvei ir Nepriklausomybei atsteigti!

Jeigu mes daugiau dirbsim ir rupinsimes Lietuvos likimu, lengviau Amerikai bus mums pagelbėti Lietuvą atstatyti. Amerika mums prižadėjo — pats Garbingas Prezidentas Roosevelt pareiškė kad Lietuva bus atstatyta nepriklausoma, kartu su kitomis pavergtomis mažomis šalimis.

Skirkit dabar tuojau, po Vieną Dolarį kiekvienam Lietuvos Nepriklausomybės metui, ir sudarykit šymet savo auką iš \$25.000 Lietuvos vadavimui. Siųskit savo auką dalimis — po penkintą dabar, už mėnesio, dvejių, trijų, kad iki galo metų susidarytų \$25.00 suma. Tai bus jūsų graži, atminties auka Lietuvai vaduoti.

Kurie jau esat aukavę Lietuvai Vaduoti Sąjungai anksčiau kelis dolarius, dabar pasiryžkit baigti sudaryti \$25.00 sumą. Kurie aukojot didesnes sumas, būtinai padarykit sau atmintinę auką LVS. dabar — pridėdant dar kelis ar keliolika dolarių.

LVS. skyriai prašomi padaryti savo atmintį prisiunčiant Centrai \$25.00 auką, kurią galima surinkti iš savo narių ar šiaip gerų Lietuvių.

LVS. skyriai prašomi gauti pasizadėjimus savo narių jau mokėjusių tam tikras sumas, baigti sumokėti \$25.00 sumą.

Šiaip kolonijų patriotai Lietuviai, siųskit savo auką — \$25.00 — sykiu arba dalimis.

Išpildykite šiame puslapyje telpantį LVS. kuponą ir su savo auksa siųskit į LVS. Centrą.

Kad Lietuva vėl būtų Laisva ir Nepriklausoma,
L. V. S. Centro Valdyba

Dr. S. T. Tamošaitis, Pirmininkas
Dr. J. Jonikaitis, Vice Pirm.
St. Gegužis, Vice Pirmininkas
K. S. Karpis, Sekretorius
J. J. Bačiūnas, Izdininkas.

Dienos Klausimais

Redaktorius—K. S. KARPIUS—Editor

6820 Superior Ave., Cleveland, Ohio

Anuomet Katalikai Dirbo su Tautininkais

Dirvos Kovo 22, 1918 numerioje štai dar kas pažymėta, po plataus aprašymo Visuotino Seimo eigos:

“Tautininkų ir katalikų srovės susitarė Seime dirbti išvien bendruose visiems Lietuviams klausimuose; nedalyvavo socialistai — jie nei neprisidės prie tų bendrųjų Lietuvos darbų”.

Dabar gi, mūsų katalikų veikėjų dalis rado socialistuose “didžiausius” Lietuvos “vaduotojus”, jų išgyrimui prirašė daug frazių, ir nenorėdami jiems nusikalsti ir nepatikai, užtyli visus socialistų spaudoje daromus tikėjimo, popiežiaus, bažnyčios ir katalikystės dogmų paniekinimus....

LIETUVOS nepriklausomybės sukaktį minint, bendrai reikia pasakyti, Lietuvos vadavimo ir šelpimo akcijai naudos mažai tepelnyta. Lietuviai nesusipratimas ir susitarimas privedė prie to kad aukos kur ir rinkta, paskirta Amerikos Raudonajam Kryžiui, kaip istaigai ant kurios galėjo visi bendrų komitetų atstovai susitarti. Bet ir tų aukų mažai surinkta, o vienok tai sudaro Lietuviams dvigubą našta. Pav., Raudonasis Kryžius Kovo mėnesį pradės savo vėjų sukėlimui 125 milijonų dolerių savo 1943 metų biudžetui. Tie patys Lietuviai bus ir vėl raginami aukoti Raudonajam Kryžiui savo darbavietėse, nes nuo to aukavimo negali išsisukti ir nepadori išsisukinėti.

Kadangi šymet A. R. Kryžiaus nustatyta sukelti suma yra 65 nuosimčiai didesnė negu buvo 1942 metais, kiekvienam prisieis daugiau negu dvigubai duoti laike šio vėjiaus.

Reikia dar kartą ir dar kartą priminti Amerikos Lietuviams kad Amerikos valdžia nedraudžia rinkti aukas nukentėjusiems nuo karo žmonėms šelpiti į fondus kurie yra registruoti Washingtone ir kuriuos dabar globoja pats Prezidento Roosevelt. Neikiudo ir tautinei akcijai mokėti duokles, taip kad pirkdamas Karo Bonus sulyg valdžios prašymų ir raginimų, aukodamas R. Kryžiui, kiekvienas Lietuvos turi pilną teisę aukoti ir savo tautiniams reikalams. Neužmirškite kad duodami Amerikai šimtus ir tukstančius dolerių, galite ir privatot skirti dolerių kitą ir savo senosios tėvynės reikalams.

SVARSTANT pokarinį klausimą ir nustatymą dabar pavergtų šalių sienų, tuo pat maždaug laiku kai sovietų organas Pravda paskelbė straipsnį reikalaujantį Pabaltijo šalių Rusijai, kaip jos nuosavybės, A. Gorkin, sovietų prezidento sekretorius, patalpino tulame žurnale straipsnį, kuriame pareiškia jog “Raudonoji armija, išvien su savo sąjungininkėmis, kovoja už panaikinimą rasinių išimčių, už lygybę ir suverenumą tautų, už išlaisvinimą pavergtų žmonių ir atstatymą jų suverenų teisių — už teisę visiems žmonėms valdytis taip kaip jiems patinka”.

Šita gali bolševikai žadėti ir siulyti toms tautoms kurių jie nėra pasiekę, ir jų pasaka išeis teisinga ir gal pasiseks kaip ką suvedžioti. Jeigu jie pasisavina Lietuvą ir kitas kaimynines šalis kurias po Stalino susitarimo su Hitleriu užgrobė, jeigu toms šalims neduos jų tiesotų nepriklausomybių, Maskvos raudoni varpai vistiek skambins pasauliui kad jie “suteikė” pilniausią laisvę ir suverenines teises Lietuvai, ir ji “pasirinko” laisvai ir “savanoriai pasilikti” Sovietų Unijoje, kurios “trokšta” ir laukia kuogreičiausia ištukti iš Vokiečių priespaudos, kad galėtų pasivesti į “tėvišką” Stalino glėbį!

Sitokia apgavyste Kremlius gali antru kartu pasauliui akis bandyti apdumti. Užtai mums Lietuviams visai nereikia tikėtis nei laukti nieko iš Maskvos, iš paties Stalino, o tik ruoštis ir rupintis gauti Amerikos ir Anglijos užtikrinimą ir pagalbą atsteigti Lietuvą kokia ji buvo pirm Birželio 15, 1940 metų.

TIKRINIMAI kad Japonai puls Rusiją nesiliauja: pasibaigus vieniems pakyla kiti. Pastaru laiku prirodinėjimus apie tai daro atstiatydinges Suv. Valstijų Admirolas Yates. Jis tikrina kad ateinančią vasarą Japonai turės užplūti Rusiją iš Sibiro pusės, gelbėjimui savo padėties. Jis tikrina kad Japonijai reikalinga pašalinti pavojus kuris kaip kokie jiešmai taiko į pačią jos širdį — tai Vladivostokas ir Kamčatka, iš kur yra lengviausia pulti, atakuoti Japoniją iš oro. Tą užpuolimą Japonija darys, sako jis, kada nors Birželio mėnesį, jei bent pasauliniai įvykiai pasirodytų tokie kad tas užpuolimas liktų per daug rizikingas.

SANDARA tikrai parodė savo veidą, kuomet išleisdama keriaropai padidintą numerį pasidarymui biznio iš Lietuvos nepriklausomybės sukakties, neturėjo vietos įdėti Lietuvos Prezidento A. Smetonos atvaizdai. Nedėjo net tokiu atveju kada žinojo jog p. Smetona bus pačiame Sandaros mieste, Chicagoje.

Toks redakcijos pasielgimas užgauna rimtų patriotingų sandariečių jausmus ir pastato patį redaktorių nuožvalgai, kas jis ištikro per gaivalas.

•IKI 1941 METŲ, per 23 metus Suv. Valstijose iš 44,113,147 gimimų pasitaikė tik 72 atsitikimai kur pagimdyta 4 kukliai vienu kartu.

KAS KĄ RAŠO (Spaudoje Pasidairius) Rašo Vyt. Širvydas,

Mūsų Tarybininkai

Kukailuose pasitaiko ir kviečių. Tokiu būdu, nenatūralė tautiniai nusiteikusių katalikų koalicija su prieštautiškai nusiteikusiomis bedievišiais socialistais Amerikos Lietuvių Taryboje, nors rymo tik bendra Lietuvos Prezidentui A. Smetonai neapykanta, visgi padarė ir gerų darbų. Vienas buvo pareikšimas Amerikos Prezidentui Amerikos Lietuvių tvirtu pasiryžimo remti Ameriką visomis spėkomis šiame kare. Tai visų Amerikos Lietuvių principinis nusistatymas. Antras geras Tarybos darbas buvo įteikimas Valstybės Sekretoriui Hull memorialo kuriame išdėstyta nazių skriaudos Lietuvai (dalį tų skriaudų kiek pirmiau Amerikos visuomenei paskelbė Office of War Information) ir pareikšta viltis kad Atlanto Čarterio principai bus pritaikinti atsteigiant nepriklausomą Lietuvą. Prie gerų darbų tenka priskaityti (iš buvusio Tarybos nario tautininko pasiskolintą) mintį gauti iš visuomenės aukų bendram Tarybos fondui, savo darbams finansuoti, nes be pinigų ir apskrities politikierius kaip be rankų, o mūsų Tarybininkai dideliu politiniu sumanumu nepasizymi. Tarybai po \$100 jau davė: SLA, Katalikų Federacija ir Bostono-Worcesterio Lietuvai Remti Draugija.

•Kokia “gili” to “teisių daktaro” politinė išmintis! Paleckis gavo teises iš “neteisėto” (pagal Naujųjų amžiną tvirtinimą) Prezidento A. Smetonos ir tapo “teisėtu” Prezidentu! Jei Smetona “neteisėtas” Prezidentas, tai kaip Paleckis gali būti “teisėtas”?

•Bet Lietuvos Ministeris Žadeikis gerai nurodė iš didelio rašto iš krašto išėjusiam redaktoriui, kuris tiek apie Lietuvius reikalus išmano kad savaičių savaitėmis neįstengia jais redakcinio straipsniuko parašyti. Ministeris sako: 1. Prezidentas Smetona užsienin atsidūrė savo vietos neatsisakęs, ir iki šių dienų j Lietuvą grįžti negali; 2. Ministeris pirmininkas A. Merkys neturėjo teisės prezidentinių pareigų kam nors perleisti; 3. Merkys ką darė, darė kaip ne laisvas žmogus, “under duress”, kaip teisinis posakis sako. Jo veikla tiek pat neat-sakomina kiek nepilnamečio parašas dokumente. Tokiu būdu, Paleckio “vyriausybė” neturėjo nei šėšelio legalizavimo. Ją pripažysta tik Stalinas ir Grigaitis.

•Štai kokį žmogų mūsų katalikų vadai pasiėmė sau ant pečių nešti, mums, visuomenei, ir politiniam vadui! Good Luck!

LIETUVOJE išleista Vokiečių įsakymas, pagal kurį visi gyvulių kaulai turi būti pristatyti specialiams punktam. Kaulai esą naudojami pramonės reikalams.

LIEUVIS DAR TYLI

(M. Yvaškevičienė)
Lietuva, brangi,
Kiek tu daug kenti!
Bet savo širdį
Laisvę brandini.

Raudoni “draugai”
Daug mums primelavo,
Bet buvo blogai....
Patys apsigavo.

Prusokai išalkę
Mūsų kraštą užplūdo,
“Draugučiai” patraukę
Pabėgo, išblūdo.

Lietuviai dar tyli,
Bet kardą gelandžia!
Jį priešas nemylė —
Tik duoną jo gardžia.

Nieks negal sakyti
Kad Tilžė ne mūsų!
Ji maitino daugel
Visokiausių Prūsų.

O, mes nenurimsim:
Vokiečius išvysim!
Ir paskui Lietuvą
Vainikais išpinsim!

tulą nešioja!) nepadarė tai mums, netarybininkams, turbut tenka tik apie gatvių stulpus graibstyti (arba Ministerio žadeikio laikyti).

Lietuvos Prezidentui didžios neapykantos vedinas, neapdairus Naujųjų “teisių daktaras” pripažino Paleckio vyriausybę “teisėta”! Kuomet Lietuvos karininkai 1926 metais padarė Lietuviską perversmą tai ir po šiai dienai tam ponui redaktoriui jų pastatyta vyriausybė “neteisėta”, bet kai pusė milijono Sovietų durtuvų užkorė Lietuvai Paleckį tai tas redaktorių visu užsispyrimu tikrina kad tai buvo “teisėta”! Jis šitaip viską nupasakoja:

“Lietuvos valdžia paliko Lietuvioje, kai jį įmaršavo Raudonoji armija ir kai A. Smetona perdavė savo teises A. Merkui. A. Merkys tas teises perdavė Justinui Paleckiui, kuris sudarė ministerių kabinetą”.

•Kokia “gili” to “teisių daktaro” politinė išmintis! Paleckis gavo teises iš “neteisėto” (pagal Naujųjų amžiną tvirtinimą) Prezidento A. Smetonos ir tapo “teisėtu” Prezidentu! Jei Smetona “neteisėtas” Prezidentas, tai kaip Paleckis gali būti “teisėtas”?

•Bet Lietuvos Ministeris Žadeikis gerai nurodė iš didelio rašto iš krašto išėjusiam redaktoriui, kuris tiek apie Lietuvius reikalus išmano kad savaičių savaitėmis neįstengia jais redakcinio straipsniuko parašyti. Ministeris sako:

1. Prezidentas Smetona užsienin atsidūrė savo vietos neatsisakęs, ir iki šių dienų j Lietuvą grįžti negali;

2. Ministeris pirmininkas A. Merkys neturėjo teisės prezidentinių pareigų kam nors perleisti;

3. Merkys ką darė, darė kaip ne laisvas žmogus, “under duress”, kaip teisinis posakis sako. Jo veikla tiek pat neat-sakomina kiek nepilnamečio parašas dokumente. Tokiu būdu, Paleckio “vyriausybė” neturėjo nei šėšelio legalizavimo. Ją pripažysta tik Stalinas ir Grigaitis.

•Štai kokį žmogų mūsų katalikų vadai pasiėmė sau ant pečių nešti, mums, visuomenei, ir politiniam vadui! Good Luck!

LIETUVOJE išleista Vokiečių įsakymas, pagal kurį visi gyvulių kaulai turi būti pristatyti specialiams punktam. Kaulai esą naudojami pramonės reikalams.

MINTYS

Džiaugsmas yra nenuperkama dovana.

•Grožis nuolatos žydi dorovingame gyvenime.

Žmogiška siela yra galinga arpa.... jos stygos vibruoja muzikos srūvenimu. Žmogiškas balsas yra tobuliausias muzikalis instrumentas.

Muzika saldina kartumo taure, minkština skurdo ranką, lengvina gyvenimo našta, padaro širdį drąsia ir sielą linksma ir maldinga.

Muzika yra sveikatos versmė.

Nėra tikros garbės, tikros didybės be dorovės.

Leisk iš savo žinijos versmės kitiems užžiebtį žvakę.

Tikėjimas yra geriausia brangybė žemiškam žmogui.

Mintys tėra vien svajonės — kol jų pasekmės neišmėgintos.

Kiekvienas vyras ir moteris turėtų glamonėti savo amžių naujomis mintimis, naujomis idėjomis, — mintimis kurios pergyvena imperijas ir kalbas.

Mintis yra protui tuo kuo pilviniai syvai yra skilviui. Skilvis yra kunui tuo kuo atmintis yra protui.

Liga yra silpnam protui melancholijos versmė.

Protas padaro kuną turtingu.

Meilūs žmonės yra didi žmonės.

Ašaros yra šventos. Jos ne silpnybės žymė, bet jėgos. Jos kalba iškalbingiau negu tukstantis liežuvių.

Liudesys yra proto naktis. Liudesys — mintys skliautai ir proto mokykla.

Nepalaima erzina kvailius, sielvartuoja bailius, čulpia jiegas išmintingųjų ir darbščiausių, verčia doringuosius išbandyti jų gabumą, įkvepia šventą baimę turtin-giesiems ir padaro tinginius darbščiais.

Bevilė paraližuoja protą.

.... V. J. B.

VENTA

(Iš žemaitės raštų)

Kutvailiškių pievos ieseina pailga lygme išilgi upės Ventos. Nuo sodos pusės — kalvos ir kelmuoti dirvonai, priešais, antrojo pusėj — pušynai žaliuoja. Venta po platnį visai išsivėnguoja, skiriasi į šakas, kurios vingė aprietusios, ir vėl į kruvą susibėga; bet plaukti tik per potvinius tepaklįsta, o vasarą niukso ant vietos, pabliurus dumblais ir purvynais, per-tat ir pievos šlapios ir smulkios, išdžiūsta tiktai pasitaikius giedrai vasarai.

Daznai per šienapūtę tyvuliuoja vanduo po žolyną pasruvęs, o jei kartais sodresnis lietus sudrožia tada Venta beveizdint paklįsta, išsilięjus plačiau, priduo-da vandens savo šakoms, ir susibūrusios jos visos per vieną pasijudina plaukti. Tuomet nuplukdo, nuneša pražalges, kupsčius ir kugius, o stacioji žolė, aptvinus iki viršūnių, lenkiama sraunumu vandens, susikloja gulščia iki pat žemės. Tuomet šienaujantiems padaro nemaza šoros. Užtat, nusekus pavasario potviniams, stojus giedrai, astu pirma šv. Jono subruзда jau sodiškaiai po Ventas valiuoti.

•ŽMONĖSE barasi, kaip ir pas mus. Kur nesibarė!... Bet prireikus moka bent šalimai, jei ne kruvoje, dirbti bendrus tautos darbus. Juoba turėtume mes tai mokėti, kadangi mūsų mažiau ir esame kol kas silpnėsi už kitus.

—A. Smetona.

•MES esame ne tik žmonės, bet ir Lietuviai, taigi turime teisę reikalauti kad visi žmoniškai elgtųsi su Lietuviais. Tai bešališkai tiesiai apspresiti nereikalingas trečiasis, svetimasai. Ji turi būti visiems aiški.

—A. Smetona.

•KALBA apie visokius galvočius, kuriais remia savo nuomones, ginčiojasi del srovų ribų, siūlo savo katekizmus taisyti ir šarvuoti juos nuo priešingųjų srovių, bet nemato to smėlio kurs visų vagas daro seklias, neišveidži jog srovės papildomos iš visų hendrų versmių ir paversmių.

—A. Smetona.

MANO MOTINA

(Skiriu Lietuvos Nepriklausomybės 25 metų Sukaktuvių paminėjimui)

Suvargus, nusilpus, paskendus skausmuos, Senutė, Mamytė vargšėlė.... Ji poilsį randa vien tiktai kapuos, Kur sunus jos glaudžia žemelė.

O, Dieve, Geriausias! suteik jai įiegų šio karo audroms ištesėti. Maldą, Tau, karščiausią skolinga lieku, Palengvink Mamytę kentėti!...

Suvertytės jos veidas, įdubęs giliai, Ir gailėsčio bruožai inaugė; Ji rauda ir rauda kampelyj tyliai, Ramybės niekaip nesulaukia.

Auklėjo ir glaudė linksmai prie širdies Ji burį sunų ir dukrelių. Sukrovė j širdį taip daug ji vilties Ir laukė senatvės metelių....

Bet štai sudundėjo griaustinis-aurda! Tėvynė aukų reikalavo, Juk laisvė tur buti krauju atpirkta, Tat motinos sunus aukavo.

Išleido ir mano*mieloi Mamytė Vyriausijj savo sunelį, Juk reikia Tėvynė nuo priešų apginti, Ir ginti gintinį namelį.

Sugrįžo-sunus, nes taip troško jisai Dar motinos veidus paglostyt. Bet širdis sužeista ėmė gesti visai, O motina ašaras šluostyt....

Snieguota audra tat vaidenos kapuos, Lyg vėlės kad kiltų j dangų. Tik žvakės, kvapsnys pasiliko namuos, Nes išvėžė sunų taip brangų....

Draugai susikaupe čia trusė ilgai — Kąpojo įšalusį molį. O sniegas išmargino erdvę pilkai; Ji laidojo sunų, aš brolių....

Praigo jai dienos ir spaudė sapnai, Nes skausmas vis varstė jos širdį. Raudėjo Mamytė ilgai ir liudnai, Kol viešpats jai suteikė viltį.

Atgijo Tėvynė, pražydo laukai Ir vaisiai kerojo ir augo. Jos laisvė gerjos palikė vaikiai, Net šypsnis ant lūpų išaugo....

Neilgai gerjos Mamytė sena Ta laime ir laisvė Tėvynės, Nes vieno sunaus dar nebuvo gana Prie šios kruvinosios gadynės.

Ir vėl jos širdis apsiliejo kraujais Laidojant jau antrąjį sunų. Jos takai apaugo erškėčiais naujais, Ji kenčia siela.... kenčia kunu!....

Neteko jauniausio sunelio jinai, Vos dvidešimt metų praėjus, Dar, rodosi, butų visai nesenai, O ji jau taip daug pasenėjus.

Išsėkitės, broliai, Tėvynės kapuos! Aš motiną seną paguosiu Ir žustanciai priešo aštriuos naguos Jiegu jai senelei priduosiu!

Kapsų Aguona.

VALGIŲ GAMINIMAS

ir Namų Prižiūrėjimas

KAINA TIK \$1.00.

Didelė, 170 puslapių knyga nurodanti kaip gaminti visokius valgius; sudėta daugybė receptų ir paaiškinimų kaip paruošti valgius nuo paprasčiausių iki puošniausių pokilių. Visoki kepaniai, pyragai, virti ir kepti valgiai, mėsos, ir tt. Kuri šeimininkė turi rūpesnio ir vargo su gaminiu valgių, privalo įsigyti šią naudingą knygą. KAINA \$1.

SAPNININKAS

Kaina su prisiuntimu \$1.00.

Didelis, gausiai paveiksluotas Sapninykas, gražiai sutvarkytas, išaiškinantis kiekvieną sapną. Kiekvienas privalo jį turėti savo namuose.

Reikalaukit “Dirvoje”

6820 Superior Avenue Cleveland, Ohio

Dr. Vincas Pietaris

ALGIMANTAS

(Tęsinys iš pereito nr.)

— Gerai! tegul sau renka! — sutiko ir Romanas.

— Girdi? — suriko dabar Lucko kunigas į Arminą, — kunigaikštis paveldi tau pasirinkti jojiką. Dabar sakyk, ar kerti?

Arminas vėl truputį užsimasto, o tuo tarpu minioje vėl balsai nemeilūs jam:

— Žlugs Armino pinigai! Žlugs!... Vienok šitie šauksmai neatgrasė Armino nuo lažybų. Jisai metęs išjuoktiną žvilgsnį į minią, atsiliepė vėl gana lėtai į Lucko kuniga.

— Kirsti kurtu, bet kaip sakiau: lažybų ne mažiau per tris šimtus grivinių, raitelį savo žirgui aš pats pasirinksiu, o dar pridėsiu jį lenktynes daryt ne trumpam keliui, kad paskui vėl man nebūtų nei tuščių pagyrų, nei tuščių kalbų.

— Žlugs! žlugs lepusis! — rėkė minioje balsai.

— Gerai! pažiūrėsim! — niurnėjo tik Arminas.

— Sudėkim rankas! Rankas! — šaukė savo žaru Lucko kunigas.

— Kunigaikšti, tu perimk jų rankas, — skatino Romaną Tauruvos kunigas.

Besiginčijantys sudėjo rankas, ir Romanas perkirto rankas pats, kad būtų tvirtos lažybos.

— Žlugo! žlugo tas! — kalbėjo, rėkavo pulkai vyrų, pradėdami skirstytis.

— Vieną tik aš sau išsideru, — tarė dabar Lucko kunigas, — kad lenktynės būtų ne šiandien ir ne rytoj. Mano žirgas po kelionei dar nuvargęs. Tegul jis pasilsis ir tada pažiūrėsim katras ko vertas.

Šitą Lucko kunigo reikalavimą rado teisingu ir Arminas ir kiti: ir dėlto niekas jokių kliūčių nedarė. Lažybos ėjo, o to tik ir reikėjo visiems: visi ėmė dėti dar lažybas tarp savęs. Tat visi dabar linksmi skirstėsi namon. Vienus linksmo vilis iškirsti lažybas, kitus gi — atsiradus proga gauti nors kiek drutesnių įspūdžių.

— Ar žinai ką? — šnekino Lucko kunigas Romano pulko viršininką, grįždamas namon nuo Armino sėtry. — Reikia pasinaudoti iš Armino minties. Reikia padaryti taip kad ištikrųjų ant mano žirgo būtų lengvesnis vyras. Matai, trumpam keliui tai nieko nežymu būtų, bet ilgai, tai turės savo svarbą. Didesnę sunkenybę nešantis žirgas vis tik greičiau pails, o pailsęs ne taip sparčiai bėgs ir duos save aplenkti.

— Tai tiesa, bet kaip šitai padaryti? — atvertė Romano vyrų viršininkas. — Ak jis išsiderėjo pats vyrą rinkti tai jis pasirinko kokį tik norės. Tu jį Arminą nepriversi įmėti sunkų vyrą.

— Hm! — numykė į tai Lucko kunigas. — Versti jį ir nereikis! Pasakyk tik tu man su kuriais iš vyrų Arminas geriau pasipažysta ir kuriais jis daugiau per tai gali pasitikėti. O dar geriau, ar žinai, liepk tuos vyrus pašaukti pas mane!

— Na, o paskui kas bus? — neiškentė užklauses viršininkas.

— Paskui? — pakartojo klausimą kunigas iš pridėjo: — paskui aš pažiūrėsiu

ir apsvarstysiu kuris galėtų būti jų svarbiausias. Ir šito bus gana.

— Kaip gana? — su nepasitikejimu paklausė vėl viršininkas.

— Taip! Aš kitiems pasiūlysiu po grivina pinigų, ar taip ką, kad jie nemokėtų joti, o ir nenorėdamas Arminas turės stvertis už svarbiausio, jeigu tik jisai nenorės atsisakyti nuo lažybų. Vieno ko tik aš bijau kad jis neatsimestų.

— Na, ta tai vargiai jis darys, — ramino viršininkas. — Aš Arminą gerai pažystu. Tiesa, mane nemažai nustebino jog jis kirtu lažybų, bet dabar sukirtęs jis neatsimes. Tai ne jo paprotys.

— Tu taip manai? — džiaugėsi Lucko kunigas.

Čia ir manyti nėra ko, pamatysi ir pats. Arminą tik sukelti sunku. O jau kartą sukėlei tai toliau jis pats lys, kad ir tramdytum ir draustum jį.

— Tai geriau man ir nereikia! Šauk vyrus...

Po valandėlį pas Lucko kunigą susirinko būrelis vyrų. sušauktas viršininko. Tarp jų buvo ir Danyla.

Lucko kunigas svarstė vyrus ir kalbėjo:

— Tai reiktų šitą Arminą atpratinti nuo lažybų ir nuo blogo papratimo: girti be jokios tvarkos savo prekes.

Ir vienas ir kitas iš vyrų pritarė kunigui:

— Reiktų! Reiktų! Tiktai jis gudrus, lengvai sukirsti nesiduos.

— Ot, padėkite man, tai pamatysit jog mes lengvai jį sukirsim. Ak jam iš jūsų pulko reiks rinktis vyrą.

— Na taip! — atsiliepė balsas iš vyrų tarpo.

— Taigi matot, — traukė toliau Lucko kunigas. — Nuo jūsų tat viskas ir priklausys.

— Kur tau! — atsiliepė iki šiol tylėjęs Vuodega. — Romanas nepavels jokios klastos daryti joiant. Aš girdėjau ką jis kalbėjo grįždamas namon. Čia apgavimu, prasta klasta nieko neišeis.

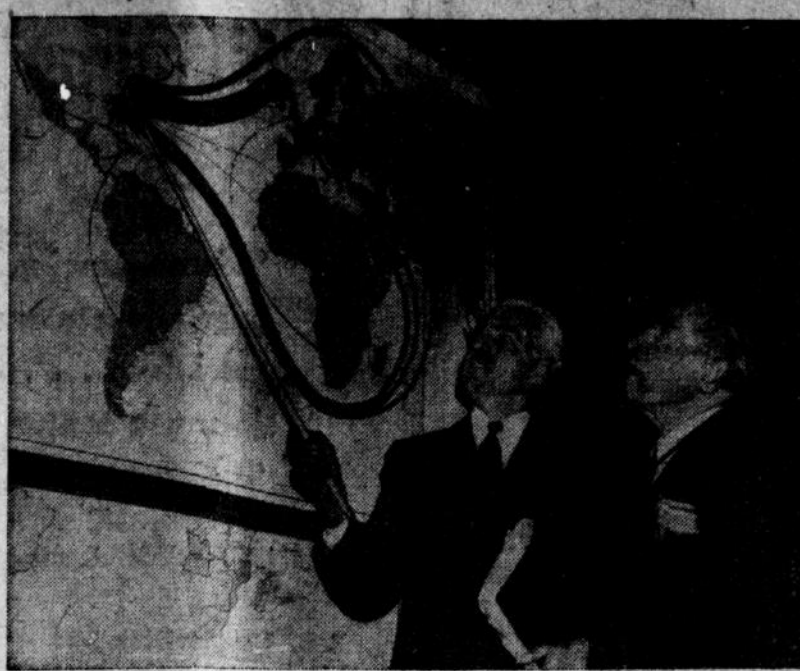
— To ir nereikis! Gana bus ir to ką aš sumaniau. Ot, jūs vyrūčiai lengvesnieji, — kalbėjo į paskirtus vyrus Lucko valdovas, — neapsiimkite joti; tegul Arminas renka sau vieną sunkesnių. Na tai ir bus ikvaliai. Išpildykite mano norą, o aš, Armina sukirtęs, jums duosiu pelno dalį.

Išrinkti lengvesnieji vyrai sutiko su Lucko kunigo pasiūlymu mielu noru ir išsiskirstė. Geresniam ir tikresniam nusišėkimui Luckiškis kunigas prašė vyrus niekam nieko nepasakoti apie jo užmąymą.

— Ar tai mes kvaili pasakoti! — atsakė už visus vyrus Vuodega ir išėjęs iš Lucko kunigo, slapstydamsis patraukė pas Arminą, kad pranešti anam. Danyla, patėmijęs Vuodegos darbą, tiktai nusišėpsėjo ir nuėjo namon. Jis tik viena ko geidė: kad Vuodega ten kuolgiau užkliūtų ir duotų jam progą laisvai iš pilies išsmukti pasimaitymui su Rudžiu.

Diena ėjo vakarop. Rausvi spinduliai saulėlaidos aptėškė šviesos kibirkštis ilgus medžių liemenis, aptėškė, sumirėjo ant lapų. Igi šešėliai nutyso ant žemės.

Svarsto Karo Alijantų Rėmimą ir Pagalbą

Edward R. Stettinius Jr., lend-lease administratorius (kairėje), aprodo žemėlapi iš Amerikos gelbėjimo alijantams, Kongreso atstovui Sol Bloom (iš New Yorko), Atstovų užsienio reikalų komiteto pirmininkui. Svarstymas ėjo dėl praplėtimo skolinimo-nuomavimo programos.

mės. Pagarso oras. Dar valandėlė... ir užgeso saulutė šviesi.

Jau tik pradėjo rengtis Danyla išeiti kaip subildėjo gryčios durys ir užpurijo Vuodega:

— Bėgioji, lakstai; dirbi, dirbi ki- tiems, o nei moka žmogų godoti kaip pri- guli ir atlyginti jam kaip reikia! Tfu, tik ir gana.

— Ir reikėjo dabar čia šitam bjaury- bei sugrįžti taip greitai namon, — mastė Danyla, pykdamas ant Vuodegos. — Ki- taip dabar neištruksiu iš namų, kaip su- melaves ką. O ką aš sumeluosiu, nemokė- damas? Pagaliau, kam man ir meluoti? Tegul jį ir aitvarai! — purijo savo žaru Danyla mintyse. Vienok tai vis nieko ne- gelbėjo. Vuodega barėsi, šnypstė, bet nė- jo iš gryčios.

Pavaikščiojo, pamastė Danyla kaip apsieiti, atgalo atsiliepė į Vuodegą:

— O aš maniau šiandien eiti truputį prasivėdinti po dienos karščiui.

I štuos žodžius Vuodega dėblėjo akim į Danylą ir nusišuko į šalį. Vienok beveik toje pačioje akimirkoje suriko:

— O kad jį kur galas!!

Užrikęs, net pašoko nuo kedės ant ku- rios sėdėjo, ir metė akim per langą lau- kan, kur paskutiniai saulės spinduliai, at- simušę į debesis, krito žemyn lengvų-len- gviausia šviesa.

— O kad jį galas! — antrino Vuode- ga, neramiai mėtydamasis po gryčią.

— Nagi kokia sparva tave įkando? — paklausė šyptelėjęs Danyla. — Kas tau pasidarė?

— Užmiršau... užmiršau... — ne- nubaigęs tęsė Vuodega.

— Ką gi tu užmiršai? — klinčiojo to- liau Danyla, šypsodamasis.

— Et, broluti, nuo tavęs nėra ko slė- pti, — atsiliepė pamastęs Vuodega. — Už- miršau aš mažą nieką, bet iš to mažnieko gali išeiti didelė bėda. Užmiršau aš nu- pirkti žiedą mergiščiai, kunigaikštienės tarnaitėi. O jau senai prižadėjau. Už- miršau! Suvis iš galvos man išėjo! O vis per tas prakeiktas lažybas! Dabar jau pervėlu pirkti; šėtros uždarytos; ties jo- mis sargai su šunimis. Bus man! Ši- andien paskutinė diena kuriai aš buvau ati- dėjęs. Ir reikėjo man taip pamiršti!

— Tai tau ir gerai! Tegul nors syki- jį tau akis išdraskys! Tu moki labai iš- kitų šiepti, tai dabar tegul iš tavęs kiti pasišieps.

— E, širdele, tegul sau šieptų, bile tik- prasčiau nebūtų. Čia, broluti, gali pasi- baigti ir labai nekaip. Ji gali pakisti lie- žuvį... O, ji gali!... Ji gali mane vi- sai prapuldinti, — kalbėjo Vuodega ir ne- rimasties apimtas mėtėsi iš vieno kampo

į kitą.

— Na, klausyk! Aš tave šitą sykį iš- vaduosiu, — atsiliepė Danyla. — Kaip ir tyčia, aš šiandien nusipirkau porą žiedų, mažai man reikalingų. Imk ar vieną jų ar abudu. Žiedai geri; jai patiks.

— Amžinai tavo malonės neužmiršiu, balandėli tu mano! — suriko Vuodega, pa- matęs porą žiedų blizgančių Danylos del- ne. — Tik dabar viena man pasakyk: ar jie tikro sidabro?

— Man juos pardavė už sidabrinius, — atvertė Danyla, — ir pinigų paėmė ne- mažus. Dvi grivinas sidabro ir porą sa- balo skurčių pridėjau dar už juos.

— E! tai gal ir akutės ne stiklo, tik deimanto!

— Man taip ir sakė! — atvertė Dany- la.

— Na, širdele, tu mane dabar tartum iš eketės ištraukei! — nudžiugęs visas šnekėjo Vuodega. — Padaryk man dar vieną malonę. Palydėk mane dabar iš pi- lies. Man rupi kad niekas nesuprastų kur aš naktimis landau. Pamatys mane vie- ną iš pilies einant, ims sekti. O kaip dvi- je eisim tai ir į galvą niekam neateis jog aš einu pas savo mergą.

Danyla, kuriam rūpėjo kaip atsikra- tyti Vuodegos ir kaip apsieiti kad niekas neužiurėtų kur jis eina ir ko eina, į šitą Vuodegos pasiūlymą šyptelėjo ir pasakė:

— Gerai! Aš palydėsiu, nes man ir pačiam malonu pabuti vėsioje ore. Tik- tai žiūrėk, neilgai trukti, jeigu nori kad abudu drauge grįžtume į pili.

— Širdele! Aš tik žiedą paduosiu ir namon! Mergina šiandien tik porą valan- dų atsiprašys į gardą pas gimines ir luk- tels ten manęs. Ir taip manau jog jau ir laukia, gal.

Jau buvo gerai sutėmę kada išėję iš pilies persikyrė du vyrai.

— Luktelėki truputį tu čia manęs, Da- nylėli, — kalbėjo Vuodega. — Aš neilgai užtrukęs sugrįšiu. Ir jeigu tik galėsi tai patėmyk ar neseks mane Ciubas. Jisai, bjaurybė, tai mėgsta!

Likęs vienas, Danyla atsargiai nusė- lino į paupį. Bet čia jis nieko nepatėmi- jo. Nieko taipgi nerado nei ties akmeniu ir buvo begyžtas, kaip iš žilvyčių krumo išgirdo balsą klausiant:

— Danyla, tu čia?...

— Aš. O ko? — atsiliepė Danyla, pri- eidamas artyn prie krumų.

— Klausyk! — kalbėjo balsas iš kru- mų, — mus sekioja. Dėlto aš kol-kas pa- sakysiu tau tik kelis žodžius. Ar tu su- pranti Lietuviškai?

— Suprantu! — atsakė Danyla.

— Ar nesi tu iš Lietuvos? — klausė toliau balsas.

— Turbut taip, — atvertė vėl Danyla. Tuo tarpu ant upės kranto smėkste- lėjo lyg kas, ir žmogus esantis krumuose truktėlioje Danylą žemyn. Danyla vieno- je akimirkoje palinko ir atsigulė po kru- mu.

— Nori bėgti? — pašnabždomis klau- sė toliau žmogus, prisikišęs prie Danylos ausies.

— Kas tu pats esi? — paklausė dabar Danyla savo žaru žmogaus. — Ar ne tu tik čia persirėdęs, Dimitre?

— Vistiek tau kas aš esu. Ne laikas dabar apie tai kalbėti, girdi, šnipukas jau nuo kalno į pakrantę čia slenka; grumstai į karklus atsimuša.

— Ar tai tu čia, Vuodega? — užriko pakildamas Danyla. — Ar jau atlikai? — ir sakydamas tai žengė sparciai į tą šalį kur jam pasirodė jog yra jį sėdojusias šni- pukas. Bet į savo klausimą Danyla nega- vo atsakymo, tiktai subruzdėjo lyg kas netoli nuo jo. Danyla pasekė kiek žemės dundėjimu, sugrįžo atgal ties krumu.

"Geri Kaimynai"

Suv. Valstijų Vice Preziden- tas Wallace (kairėje) dalyvau- ja su Urugvajaus, Pietų Ame- rikos respublikos, naujai išrin- ktu vice prezidentu, Dr. Alber- to Guani, apžiūrėjime Ameri- kos sostinės Washingtono, lai- ke jo atsilankymo Amerikoje.

SVIESTO ŠYMET GAUSIT TIK PO 13 SVARŲ

Vidutiniai žmogus per metą suvalgė 17 svarų sviesto, kaip yra apskaičiuota. Tas apskai- čiavimas daryta remiantis per metą išparduotam sviestui.

Pereitą metą, kaip nustaty- ta skaitlinės, vidutiniai kiekvie- nas asmuo suvalgė po 16 sva- rų sviesto.

Šymet sviesto gavimas su- varžyta ir kiekvienam asme- niui teks tik po 13 svarų svie- sto. Taigi, tepdami sviestą ant lašinių, žiūrėkit tepkit plo- niau.

Karinėje tarnyboje vyrai su- valgo veik dvigubai tiek kaip paprastas civilinis, todėl karei- viams ir taupoma visokio mai- sto dideli kiekiai, kad niekad neptruktų. Karo vyrams pa- dedama dideli rezervai maisto dar prie to ką turima kasdie- niniam sunaudojimini.

Tuo gi tarpu sviesto gamy- ba dabartiniu laiku yra žema- me laipsnyje.

Nors dabar žmonės turi dau- giau pinigų ir sviesto norėtų pirkti daugiau, jo gauna ma- žiau ir turės su tuo apsieiti.

Pereitą metą 1 nuošimtis vi- sos šalies sviesto išsiųsta į už- sienius, daugiausia Rusijos ar- mijai. Nedykai raudonieji, at- sišėrė Amerikos sviestu, žie- mai pasidarė stipresni.

Valdžia turi supirkus 15 mi- lijonų dežių sviesto kitoms sa- vo sąjungininkėms pasiviestuo- ti kad ir prastą jų duonėlę.

NELAIMINGI MIRTI- NI ATSTITIKIMAI APIE NAMUS

UKYMAS lovoje yra vie- na pavojingiausių naminių ne- laiminių. Rukytojai mano kad jie dar užsirukys ir paskui ra- miai miegos. Bet tai gali būti paskutinis užsirukymas ir ga- li daugiau neatsikelti. Nuo to dažnai sudega ir kiti namiškiai ir suplekša visas namas.

PALAI DI PLAUKAI yra di- delis pavojus laike darbo. Vie- na moteris namuose naudoda- ma gręžiamą mašiną prie skal- bimo nebuvo atsargi ir maši- na pagavo jos plaukus, nuo su- žeidimo ji mirė. Plaukai pa- vojinga ir prie atviros lieps- nos.

UGNIS pasitaiko ir nuo van- dens paipų. Žiemos metu kai užšala namie vandens paipos kiti tuoje griebiasi šildyti kur- dami ugnį arba sudarydami liepsną. Reikia gi šitai dary- ti: apsekti užšalusias paipas skaruliais ir pilti ant jų karš- tą vandenį. Tai ir lengva ir saugu.

PRIE NAMŲ nuo slidžių lai- pų nupulimais kas žiemą už- simuša daug žmonių, ypač se- nesnių. Reikia laiptus apibar- styti kuo nors ir ledą nuka- poti.

LEDAI kabanti nuo stogų užmuša ar sužeidžia žmones krisdami. Geriausia juos nu- daužyti ilga lazda, tik neikti galvą per langą juos daužyti.

DEGTUKUS kurie visur ga- lima įbręžti patartina, kiše- niuje nesinešioti, nes tankiai jie užsidega ir sugadina rubus arba buna priežastis rimtesnių nelaimių. Juos gali išmesti ne- tyčia iš kišenės ir sudaryti rimtą gaisrą.

PRANEŠKIT

Savo Antrašo Permainą

Kuomet rengiatės persikelti kitur gyventi, praneškite sa- vo naują antrašį Dirvos Ad- ministracijai, ne paštu, nes paštas nesius jums Dirvos į naują vietą jeigu neprimo- kėsit. Parašykite mums už- le atvirutę prieš persikėli- mą į kitą vietą gyventi. —

Dirva Cleveland, O.

Dirva vis dar 2.00 Metams!!

DIRVA NEPABRANGS IR 1943 \$2.00

tiems kurie paskubės užsimokėti dabar

Jūs turit daug savo draugų ir giminių, išrašykite jiems Dirvą už \$2.00, arba pakal- binkit, lai patys užsirašo šį idomų, didelį ir nebrangų laikraštį DABAR, jie gaus Dirvą tik už \$2.00 visam 1943 metui.

Dirva duodama už \$2.00 tiems kurie šymet užsimokės naujai, arba atnaujinis. Del karo laiko pabrangimo popierio ir kitų dalykų, laikraščio leidimo kaštai labai pa- šoko. Apsirupinkit Dirvą dabar, kad nereiktų netrukus mokėti \$2.50 arba \$3.00.

Kurie dabar prisiųs \$2.00 gaus dovanų puikų, 1943 metams sieninį Kalendorių dovanų. (Seni skaitytojai prašomi pridėti 10c Kalendoriaus persiuntimo kaštų. Naujiems mes apmokam).

(Idėkit į laišką \$2 ir įrašę pilną savo adresą, siųskit)

DIRVA

6820 Superior Avenue

Cleveland, Ohio

(Bus daugiau)

VIETINĖS ŽINIOS

Paklauskite Radio
ši Sekmadienį

Šio. sekmadienio vakare, paklauskite radio stotį WGAR, 10:30 val., "Hermit's Cave" programą, girdėsit dramatišką atvaidinimą atsikim Lietuvoje, kur viename miestelyje du padys berniukai ėjo į kapines trukdyti mirusiųjų ramybę, ir vienas įkišęs į grabą ranką jos gyvas jau neištraukė...

Šis atsitikimas buvo aprašytas Dirvoje keli metai atgal, dabar patiekta "Hermit's Cave" radio programų davėjams. Tų programų teikėjai nepažymi šalių nei vietų kur jų atvaidinamas atsitikimas buvo, bet iš turinio supratite kad tai yra tas atsitikimas Lietuvoje perstatomas.

Skardines Surinks
Sekmadieniais

Clevelando srityje surinkimas karui reikalingų blekinių (tin cans) bus atliekama sekmadieniais. Miestas bus išdalintas sritimis ir tas sritis paskirs sekmadieniais apvažiuos trokai.

Apskaičiuota kad dabar tesurenkama po 150 tonų blekinių dėžučių, o tarp 400 ir 500 tonų per mėnesį žmonės taip išmeta laukan, kurios surudėja ir buna negeros.

Tas skardines reikia išplauti, nulupti popierį, atpjauti abu galus ir koją suploti, sudėti į kases ar popierines dėžes ir laikyti sausai kad nerudyty.

Rengkit Vasarai
Darželius

Clevelando srityje raginama ši pavasarį sudaryti bent 30,000 Victory Darželių, kuriuose būtų prisodinta maistui reikalingų daržovių, tinkamų vasarai, rudenii ir, jei galima, ateinančiai žiemai, kad nereikėtų pirkti ukininkų auginamas daržoves kurios reikalingos ir bus superkamos kariuomenės naudojimui.

•OHIO valst. įstaigų tarnautojai reikalauja 20 nuoš. algų pakėlimo. Gubernatorius Bricker sutinka duoti 10 nuoš. daugiau, bet ne 20 nuoš.

OPERŲ SAVAITĖ
BUS BALANDŽIO
6 IKI 10

Šio 18-to pavasario sezono operų festivalyje, Metropolitan Opera Association iš New Yorko, patiekia per savaitę laiko aštuonias labiausiai mėgiamas operas, kurios bus pastatytos miesto auditorijoje, Balandžio 5 iki 10.

Norėta šymet sulaukyti operų statymų karo delei, tačiau 12,000 vietos operos mėgėjų pareiškė pagelavimą kad būtų ir ši metų operos statomos, kaip per praeitus eilę metų.

Tarp žymiausių pasaulinių garsenybių kurios dalyvaus operų dainavime yra tokie žinomi vardai kaip Helen Jepson, Gladys Swarthout, Bidu Sayao, Rose Bampton, John Charles Thomas, Lawrence Tibbett, Ezio Pinza, Zinka Milanow, Stella Roman, Giovanni Martinelli, Charles Kullman, Leonard Warren, Thelma Votipka, Nino Martini, Bruna Castagna, Anna Kaskas, Salvatore Baccaloni, Licia Albanese, ir daugybė kitų.

Operos bus statoma sekančios: Pirmadienį, Bal. 5 — LA FORZA DEL DESTINO.
Antradienį, Bal. 6—FAUST.
Trečiadienį, Bal. 7 — LA TRAVIATA.

Ketvirtadienį, Bal. 8 — CARMEN.
Penktadienį po pietų Bal. 8 — LA BOHEME.

Penktadienio vakare — AIDA.
Šeštadienį po pietų, Bal. 10 — THE BARBER OF SEVILLE.

Šeštadienio vakare — IL TROVATORE.
Tikietai pavienėms operoms bus, su takais, \$1.10, \$2.20, \$3.30, \$4.40, \$5.50 ir \$6.60.

Clevelande tikietai bus pardodami banko priemonėje Union Bank of Commerce, E. 9th ir Euclid.

DIRVA — VIENATINIS
CLEVELANDO IR OHIO
LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

Clevelando ir Ohio Lietuviai — skaitykite ir platinkite savo seną, 28 metų, vienatinį laikraštį tarp savo draugų. Stengkitės kiekvienam Lietuvos name turėti Dirvą. Dirva vis dar tik \$2.00 metams.

Už Darbo Drafta

Atstovas James Wadsworth iš New Yorko (kairėje), ir Senatorius Warren R. Austin paruošė bilius kuriais vyrai ir moterys turėtų būti draftuojami į darbus kaip kareiviai.

LANKĖSI PAS TEVUS

Edvardas Navickas, lėktuvų mechanikas kariuomenėje, buvo sugrįžęs pas savo tėvus keletui dienų. Jis prisilaiko So. Carolina valstijoje.

Navickai taipgi gavo laišką nuo Kun. K. Petreikio, kuris tarnauja kapelijonu Amerikos armijoje. Jis atsiuntė jiems laišką jau iš Afrikos. Ten išvyko tuoj po Kalėdų.

Corp. Antanas Dumchus, sunus Prano Dumčiaus, lankėsi pas tėvus keletą dienų. Jisai prisilaiko Colorado valstijoje. Kareivis Edvardas C. Rubin pargrįžo porai savaitių paviešėti Clevelande. Jis tarnauja Guard Squadron, Dale Mabry Field, Floridoj.

Pfc. Jonas Banialis iš Ft. Ethan Allen, Vt., parvyko dešimčiai dienų paviešėti pas savo tėvus, 11404 Woodstock ave. Bus iki Kovo 3 d. Jonas yra patenkintas savo tarnyba, tarnauja artilerijoje.

MIRIMAI

OBERDANKIENĖ Alena, 77 metų, nuo 1527 E. 41 str., mirė Vasario 21, lankydamasi pas savo sunų, Milwaukee, Wis. Palaidota Vas. 24, Kalvarijos kapinėse; pamaldos atsibuvo Sv. Jurgio bažnyčioje.

Liko vyras, Vincas, vaikai: Vincas, Ona, Agnė, Jonas ir Leonardas.

AKIALIS Lillian, 29 m., nuo 1420 E. 61 st., mirė Vas. 20, palaidota Vas. 23. Pamaldos atsibuvo Immaculate Conception bažnyčioje. Liko vyras, Petras, motina, Mrs. Katherine Dogan.

Šių dviejų laidojime pasitaravo laidotuvių direktorius N. A. Wilkelis.

LUCKUS Jonas, 59 metų, nuo 1260 E. 59 st., mirė Vas. 19, palaidotas Vas. 23, Kalvarijos kapinėse; pamaldos atsibuvo Sv. Jurgio bažnyčioje.

Liko 4 dukterys: Mrs. K. Dubin, Mrs. U. Sabalis, Mrs. V. Ripeth, Mrs. B. Long, ir sunus Jonas.

KUNIGISKIS Sofija, 37 metų, nuo 1372 Russell rd., mirė Vas. 12, palaidota Vas. 15, Kalvarijos kapinėse; pamaldos atsibuvo Sv. Jurgio bažnyčioje.

Liko vyras, Antanas, du sunai, Edvardas ir Robertas, ir trys seserys: Mrs. Anna Bender, Mrs. Elizabeth Kirsty, ir Mrs. Antoinette Palzes.

Šių dviejų laidojime pasitaravo laidotuvių direktorė Dela Jakubs.

Šios savaitės Dirva pavėlavo del leidimo padidinto numerio. Išleista 14 puslapių vietoje rengtų 12-kos. Toliau vėl gausit Dirvą reguliariu laiku.

DIRVOS administracijoj pildymu Income Tax blankų neužsimama. Prašome tuo reikalu nesikreipti.

BLACKOUT BUS KOVO 4

Ohio valstijoje, 32-se apskrityse, tarp jų ir Cuyahoga, bus daroma blackout (užtasminimo) bandymai.

KAIP TOLI TIE MELAGIAI
NUEIS?

Apie melagius yra pasakyta štai kokia teisybė: "Meluok, ir dar daugiau meluok, ir melo dadelės vis kam nors prikibs". Clevelande slimpinėja ir visu atkaklumu melus platina ponas ir poni Gabaliauskai.

Atėję Dirvos redakcijon vienos geri Lietuviai papasakojo jų platinamus melus, ir pasižada reikale paliudyti. Pasirodo, kad melais Gabaliauskai netoli nueina, nes gal vienus, mažiau protaujančius jiedviem vyksta laikinai "sužavėti" savo melais, pilnais dvokiančios pagiežos, kiti vietos Lietuviai pasiliko ištikimi Dirvai ir tam darbei kurį Dirva veda, ir atėję išduoda tų neprausturnių melagystes.

Štai tos melagystės: Buk Dirvos redaktorius atsisakė dalyvauti New Yorke įvykusiame tarybininkų ir laikraščių redaktorių pasitarime. Dirvos, Margučio, Am. Lietuvos redaktoriai į tą suvažiavimą nebuvo kviešti.

Buk Dirvos redaktorius yra "nazių agentas" (kitur vadina jį "bolševiku"). Clevelandiečiai geriau žino teisybę ir todėl pasipiktinę spiria daryti ką nors prieš tuos melagius.

Buk Lietuvos Prezidentas Vasario 21 kalbės New Yorke, kad žmonės neitų į Sv. Jurgio parapijos parengimą.

Buk p. Smetona yra "Hitlerininkas" ir buk jam "uždrausta" prakalbas sakyti.

Buk p. Smetona gauna "per daug" Lietuvos pinigų, o iš kitos pusės apsisukę sako buk jam "sulaikę" mokėję.

Buk LVS iždininkas yra koks "neatsakomingas" fermeris, ir tt. ir tt.

Šitie ir daug kitų abiejų Gabaliauskų platinamų pliauškalų yra gryni melai.

Už šituos ir kitus jų melus juos išsivijo Sv. Jurgio parapijos klebonas. Veja juos iš savo namų ir rimtesni vietos gyventojai Lietuviai.

Gaila kad tokius melagius dar globoja naujos parapijos abu kunigai, kuriem Gabaliauskai nieko gero neduoda, bet iš jų parapijonų renkasi pinigų savo automobilio skolai mokėti. Iki automobilio neišmokės, negali "oficialškai" iš Clevelando išsikraustyti į Pittsburghą, o čia slaplinėdami vis peikia Pittsburgho Lietuvius, buk jie pertamsys.... nenori su jais maišytis, tik jų dolarių tai neatstumia.

NEUŽMIRŠKIT 3c

Sįsądami Dirvos Redakcijai, Administracijai ar Agenturai kokius paklausimus, visada įdėkit už 3c pašto ženklelį atsakymui. Tas būtina.

Sveikinimai ir Linkėjimai

(Seka vienas iš daugybės prisiųstų linkėjimų.)

"Šiame tragingame mūsų tautos gyvenimo laikotarpyje, tik ant teisybės ir doros pagrindo statomas patriotizmas gali duoti mums tinkamą ramstį kovoje už tautos laisvę... Dirva kaip nepartinis laikraštis per daugelį metų garbingai stovėjo mūsų tautos sargyboje ir ugdė teisybę ir dora paremtą patriotizmą..."

"Lai gyvuoja Dirva ir jos drąsiai kovojantis redaktorius, K. S. Karpis!"

(Negalėdami sutalpinti visų prisiųstų linkėjimų, čia paduodame aukas prisiuntusių vardus ir vietas)

Ben. Dovidavičius	Garfield Heights, Ohio	Juozas Petraitis	Pittsburgh, Pa.
Pijus J. Zuris	Lakewood, Ohio	Mr. and Mrs. J. Virbickas	Pittsburgh, Pa.
Ona Baltrukonienė	Cleveland, Ohio	Jonas J. Nienius	Sweet Valley, Pa.
Margaret Selius	Cleveland, Ohio	S. Bulota	New Philadelphia, Pa.
Lietuvių Moterų Ratelis	Cleveland, Ohio	V. V. Vaišnora	Shenandoah, Pa.
Dr. Vinco Kudirkos Paš. Draugija	Cleveland, Ohio	B. Gramba	Ambridge, Pa.
Mr. and Mrs. Juozas Blaškevičius	Cleveland, Ohio	Geo. Skuczcas	Reading, Pa.
Mr. and Mrs. Jonas Verbela	Cleveland, Ohio	Joseph Muslovski	Midland, Pa.
Justinas Miščikas	Cleveland, Ohio	Chas. W. Wosilius	Hilldale, Pa.
Mr. and Mrs. A. M. Praškevičius	Cleveland, Ohio	A. Yukner	Ellwood City, Pa.
Martinas Motejunas	Cleveland, Ohio	K. Zodeiko	Philadelphia, Pa.
Juozas Vilčinskis	Cleveland, Ohio	Kristopas ir Emilija Žemaitis	Philadelphia, Pa.
N.N.	Cleveland, Ohio	J. Stankus	Philadelphia, Pa.
N.N.	Cleveland, Ohio	Jonas Kuizelis	Red Hill, Pa.
Alekas Banys	Cleveland, Ohio	Kazys Kelminskas	Ellwood City, Pa.
Pranas Samuolis	Cleveland, Ohio	Vincas Karpauskas	Bayonne, N. J.
Antanas Šimkunas	Cleveland, Ohio	V. Ambrozevičius	Newark, N. J.
N.N.	Cleveland, Ohio	Amerikos Lietuvių Tautininkų Klubas	Brooklyn, N.Y.
Kazys Stonis	Wickliffe, Ohio	P. Lalas	Amsterdam, N. Y.
Antanas Smigel	Parma, Ohio	Juozas Sagys	Ozone Park, N. Y.
Helen Ragauskas	Springfield, Ohio	O. P. Rosmauskas	Utica, N. Y.
Pranas Leimonas	Elyria, Ohio	John F. Baltramaitis	Brooklyn, N. Y.
Mrs. Laura Danevich	Lorain, Ohio	Vincas Zilinskis	Brooklyn, N. Y.
Mr. and Mrs. M. Lukoševičius	Youngstown, Ohio	Jonas Jakubs-Jokukauskas	Brooklyn, N. Y.
Juozas J. Bachunas	Sodus, Mich.	Mikas Bulka	Brooklyn, N. Y.
J. Ambrose	Detroit, Mich.	Mr. and Mrs. D. Kapokas	Binghamton, N. Y.
Andy's Cafe	Detroit, Mich.	N. Stugis	Rochester, N. Y.
Dr. J. Jonikaitis	Detroit, Mich.	J. Nikštenas	Amsterdam, N. Y.
Vytautas Markuzas	Detroit, Mich.	John P. Tuinila	South Boston, Mass.
Dr. ir Mrs. J. J. Sims	Detroit, Mich.	Adam Padlaucis	Gardner, Mass.
Anthony Ramutis	Detroit, Mich.	Andrew Dedinas	Greenfield, Mass.
August Rinkunas	Detroit, Mich.	William Shumski	Hudson, Mass.
Peter Doran	Detroit, Mich.	Mrs. Charles Elsberg	Patts Mills, Conn.
Mr. and Mrs. F. Motuzas	Detroit, Mich.	Izidorius Rulis	New Britain, Conn.
Juozas J. Smailis	Hamtramck, Mich.	Adomas Slavinskis	Shelton, Conn.
Petras D. Barakauskas	Ann Arbor, Mich.	Walter M. Chase-Cekanauskas	Hartford, Conn.
J. Krupas	Ann Arbor, Mich.	Mrs. Ig. Grusas	So. Norwalk, Conn.
Jonas Valiukas	Van Dyke, Mich.	Jer. V. Mankus	Meriden, Conn.
A. J. Bernotas	Grand Rapids, Mich.	Paul Kuncce	Meriden, Conn.
O. A. Zvirblis	Chicago, Ill.	Ona Užupienė	Manchester, Conn.
Juozas Shopis	Rumford, Me.	J. S. Galens	Aberdeen, Md.
Petras Zilinskis	Hollywood, Calif.	Mr. and Mrs. Juozas Milunaitis	Baltimore, Md.
W. Kayackas	Montreal, Kanada	Md. and Mrs. O. Brooks	Baltimore, Md.
Ona Kazlauskienė	Cardell, Sask, Kanada	Mr. and Mrs. V. Lukas	Baltimore, Md.
Marytė Arlauskaitė	Montreal, Kanada	Mr. and Mrs. A. Budris	Baltimore, Md.
Kazys Urbonas	Flin Flon, Man. Kanada	John Herman	Glendale, W. Va.
M. J. Stanker	Piapot, Sask. Kanada	Joseph A. Wylksess	Washington, D. C.
		Kostas Griepelis	So. Superior, Wis.

Visiems aukutojams už jų pareikštus gražius linkėjimus ir gausų prisidėjimą išleidimui šio padidinto Dirvos numerio tariu nuoširdų ačiū.

K. S. Karpis

HIPPODROME

"Hitler's Children"

Šis įdomus veiklas paliktas dar vienai savaitei Hippodrome Theatre pradedant ketvirtadieniu, Vasario 25 d.

Veiklas vaizduoja kaip Hitlerizmas stengiasi pavergti laisvas pasaulio tautas, ir kaip du romantingi jauni Amerikiečiai Vokiečiai kėsinais sutrukdyti tą barbarišką pasiryžimą.

Vadovaujamas roles tame veikale Kent Smith, Bonita Granville ir Teri Smith, kuris vaidina mokytojo rolę, beveik taip kaip to veikalo autorius pats pergyveno Berline.

•GRAND Coulee Tvenkins vakarinėse valstijose patiekia vandenio laistymui 1,200,000 akrų produktivės žemės.

TELENEWS
THEATRE

Išveržimas Afrikon

Naujausia gautos filmos parodo Amerikos įsiveržimą Afrikon, "The Invasion of North Africa", kas atvaizduoja pasirodimo dienas rengiantis tam žygiui. Rodoma Telenews Theatre pradedant penktadieniu, Vasario 26.

Prie to rodoma kitos žinių filmos iš Tunisijos karo eigos — tieioginiai tankų ir orlaivių susikovimai.

Taipgi pargabenta naujausios filmos parodančios pirmus vaizdus Tripoli puolimo.

KAMBARIS IŠSIDUODA.

Pavieniu vyru, ar merginai, ar vedusia porai, kurie dirba, Lietuvių šeimoje. 1921 E. 169 St. Telef. IV. 4792. (11)

VISOKIA APDRAUDA

Mes esam pasirengę suteikti visiems pilnas mūsų patirtas Informacijas ir praktiškus patarimus reikale visokios Apdraudos (Insurance) visai dykai. Todel pirma šaukite mus negu ugniagesius (fare-monius).

Vienatinė Vietinė Pastovi Lietuviška Real Estate ir Apdraudos Agentura.

P. P. MULIOLIS

6606 Superior Ave. Cleveland Henderson 6729

Nikodemus A. Wilkelis

Laisnuotas Laidotuvių Direktorius
IR BALZAMUOTOJAS

6522 Superior Ave.

Henderson 9292

KIBIRKŠTYS

Rašo Titnagas.

AMERIKOS Lietuvių Tarybos (kuriai vardas geriau tik-ty Amerikos Lietuvių klerikalų ir socialistų taryba) sekretorius P. Grigaitis išsiuntinėjo visiems laikraščiams pranešimą apie tos tarybos suvažiavimą įvykusį New Yorke 8 d. sausio.

Tie laikraščiai kurie talpino tą Grigaičio korespondenciją, priėmė ją išskęstam rankom ir užsimerkę, pačiupinėję, padavė ją visuomenei kaip kokį iškeptą pajų, tik kask ir valgyk.

Dirva to rašinio visai netalpino, o Amerikos Lietuvis, atidžiai apžiūrėjęs tą klerikalosocialistinės tarybos pajų padarė labai teisingą pastabą, kurią čia patiekiu:

"Tarybininkų suvažiavimas kad suocmentuoti Lietuvių pajiegas del Lietuvos vadavimo iš po okupantų jungo, ypač pažangus darbas. Ir šis raštas, p. Grigaičio parašytas, rodo kad Lietuviai susivienijo ir tik reiktų užgirti jų veiklą.

"Bet taip nėra. Tie tarybininkai vienaip kalba, o veikia priešingai. Jie į tą suvažiavimą suskrido ne taip vienybės kaip politiniais sumetimais. Tautinės krypties laikraščiai į tą saskridę nebuvo kviečiami, nebuvo kviešti nei Lietuvai Vaduoti Sąjunga, nei Lietuvų Tautinis Sėpmo Fondas, ir tt.

"Lietuvos Prezidentas Antanas Smetona tame saskridyje buvo išniekintas per tos taip vadinamos Amerikos Lietuvių Tarybos narius.

"Musų supratimu tarybininkų taktika negera ir smerktina, del to kad jie vietoje vienybės skaldo Lietuvį pajiegas. Visos Lietuvų organizacijos, ar pavienės ypatos kurios veikla del šios šalies karo laimėjimo ir kurios aukaujai del Lietuvos nepriklausomybės atsteigimo, negali būti niekinamos".

Tai labai sveika mintis, teisingai ir vietoje pareikšta. Jei ir kiti kurie save vadina tautiniais laikraščiais turėtų užtektinai pilietiškos drąsos panašiai pasisakyti tai ta klerikaliskai-socialistiska vienybės ardanti mašina tuoj pradėtų braskėti ir greitai subyrėtų, o jos vietoj užgimtų tikra Amerikos Lietuvių taryba, kurioje sutiltų visi Lietuvų mylinti Lietuviai ir kuri negąsdintų Amerikos Lietuvius visuomenei nei Smetoninkais nei fašistais, kurių visai Lietuvį tarpe nėra.

TULAS Skiltuvus, pasiskolinęs Titnago "Kibirkštys" Am. Lietuviųje rašo: "Atrodo kad Chicagoj neužilgo turės įvykti žemės 'drebėjimas'. Mat, iš mirusios LSS griuvėsių kyla balsas per jo asmenį, Pijusą: 'Ar Lietuviai nori Fašizmo?' "Suprantama, jeigu jie nori fašizmo ar nazizmo tai jiems lengviausia tą įsigyti per socializmą. Vokietijoje prasidėjus socializmui, atsirado naziai ir po šiai dienai jie save vadina socialistais. Kiek pirmiau, socializmui pasirodžius Italijoje, gimė fašizmas, pats Mussolini buvo ir dabar sakosi esąs socialistas. Faktai užsąve kalba kas atsitiko Ispanijoje ir dabar Prancuzijoje. Prancuzija žlugo ir visa tauta pavergta. Čia reikla dar pridėti ir Rusiją, kur per socializmą užgimė kruvinas komunizmas. —T.).

"Visi žino kad ten kur tik buvo socializmas išdygo bjauriausia diktatura, didžiausios tinginių gaujos, gėbiausios mulkintojų įjegos, ir kiekvienam atsitikime ne tik tautos buvo arti pražūtys bet ir šalis paplukdyta kraujuose, neteko savo nepriklausomybės.

"Aiškinti apie tai nėra reikalo, faktai užsąve kalba. To del ir Chicagoj Lietuviai matomai jau nebenori tos pašvinčiosios socializmo košės, kurią

P. Grigaitis virė ir verda su-lyg savo išgalės su kelių nepajiegančių protauti pagalba.

"Tam pašvinčiam Chicago orui išvaikyti geros valios Lietuviai griebėsi ko nors rimto ir reikšmingo — jie pasi- kvietė Lietuvos kurėją, laisvės budėtoją per pastarus 50 metų, pirmą ir dabartinį Lietuvos Prezidentą Antaną Smetoną.

"Chicago patriotai Lietuviai minės Lietuvos Nepriklausomybės sukaktį, Vasario 16, Blackstone Hotelyje, viename iš Chicago gražiausių. Toje iškilmėje dalyvaus aukšti Amerikos valdininkai, Lietuviai profesionalai, visuomenės veikėjai, protaujanti Lietuviai darbininkai, paminėjimui šio liudno laikotarpio, sustiprinimui savo patriotinių jausmų, ir kartu pagerbimui Lietuvos Prezidento, kurio ir kitų kelių pastangomis Lietuviai pajiegė vėl atsteigti savo valstybę, po šimtmečio merdėjimo.

"Šis Chicagoiečių žygis yra pagirtinas".

ŠIEDU rašinėliai paimti iš Amerikos Lietuvių; pravartu juos pasiskaityti visiems Lietuviams, juo labiau tiems kurie yra suklaidinti klerikaliskai-socialistinės tarybos, ir atidžiai pagalvoti kurlink juos veda tas juodai-raudonas mišinys pavadinamas "Amerikos Lietuvių Taryba".

Taigi, brangus Lietuvie, jeigu tu dar nesi mirtinai užnuodytas Grigaičio, Janušio, Gabaliausko ir jų bičiulių neapikantos ir keršto nuodais prieš Lietuvos kurėją-budėtoją per pastarus 50 metų, pirmą ir dabartinį Lietuvos Prezidentą A. Smetoną, jeigu tau ištikro rūpi tavo gimtinis kraštas Lietuva tai stok į eiles tu tėvyninių kurie petis petin su Lietuvos Prezidentu žygiuoja prie Lietuvos išlaisvinimo.

Neklausyk tų kurie tau skiepia keršto ir neapikantos nuodų ir tuo pat kenkia tavo tėvynės Lietuvos laisvinimo darbams.

YOUNGSTOWN

MUSŲ JUDEJIMAS

Parengimų buna tankiai Lietuvų Sv. Pranciškų parapijos ir prie bažnyčios gyvuojančių draugijelių. Jos daro parengimus su gera nauda parapijai. Klebonas Sofranec gerai darbuojasi ir Lietuviai jį myli.

Musų didžiulių organizacijų kuopos mažai veikia ir niekuo nepasizymi. Buvo mano rašyta per L. Z. kad LKRSa kuopos pamėnėjimą Lietuvos nepriklausomybės, bet nesutarė su katalikų vadais ir kalbėtojai, tai tas užmiršta.

BENDRI ATGARSIAI

Mažai veikėjų randasi musų mažoj kolonijoje ir niekas neužsimena apie Tarybų posėdžius New Yorke Lietuvos išlaisvinimo reikalais ir pakinkymą katalikų arba tautininkų į socialistų vėžimą traukti tą didelį išpuštą tarybų burbulą. Matyt iš visko kad Lietuviai neįdomauja nei tomis tarybomis ir mažai žino jų tikslą.

KUR DINGO FONDAS?

Atsilankius S. Gabaliauskui į musų miestą prieš kelis metus su prakalba, kaip atstovai katalikų įsteigto Lietuvai Gelbėti Fondo, čia sutvėrta skyrius ir išrinkta valdyba. Valdyboj rėdos buvo pirmininkė p. Yurkūnienė, garbės pirmininkas klebonas Kun. Petreikis, sek. S. N. Marks, ir ižd. p-lė Andrijauskaitė. Šis fondas mirė taip greit kaip susitvėrė ir sekretorius nežino kiek pinigų buvo pasiūsta į centrą, nes be valdybos žinios garbės pirm. viską atliko. S. B.

•AMERIKOS bankuose sudėta taupymui tiek pinigų kad padalinus ant kiekvienos šeimos išpuola po \$760 šeimai.

KAIP PIRKSIM MAISTĄ PUNKTAIS
(POINT RATIONING)

Netrukus, visi Amerikos gyventojai turės atlikti pirkimus savo reikmenų taip vadinamomis "War Ration" knygelėmis. Reikmenys bus parduodami taip vadinama "punktų sistema". Punktai naudojama tam kad galima būtų sutvarkyti gavimą pirkti maisto dalykų kurie vieni yra būtini reikalingi, o kiti lengvai pamainomi kitais.

Paveizdan, grūdų maistai—oatmeal, cornmeal, conffakes, wheatflakes, branflakes ir kiti yra "giminingi" dalykai ir jų visų nereikia vienu kartu turėti, juos galima naudoti paminomis, kuriuos galima kada gauti. Jeigu ir šie bus padėti po "ration" sistema, juos perkant reikalinga bus punktais ir gauti.

Punktų sistema neužims vietos tiesioginių kuponais tvarkomų dalykų pirkimo, kaip paveizdan cukraus, gasolino ir kavos. War Ration Book 2 bus naudojama teliems naujai suvaržomiems dalykams pirkti.

Punktų sistema bus naudojama pirkimui tų reikmenų kurioms tiesioginių kuponų sistema negalima pritaikyti.

Punktų sistema duos progą geriau padalinti gavimą reikmenų maistui, kaip grūdų, ar mėsos, ko galima visada gauti pamainyti į kitą, kurios pasitaiko kada pardavėjai turi.

Punktais einant, tų reikmenų kurių daugiausia bus ir bus galima gauti, bus nustatyta žema punktų vertybė. Kurių reikmenų bus mažiau, tie perkant reiks duoti daugiau punktų. Reikšia, kas norės greičiau savo punktus išnaudoti tai vėliau turės apsieiti be gavimų tų reikmenų visai.

Sulaikymui nuo išsibaigimo tam tikrų reikmenų grupės tas punktų patvarkymas ir įvedama.

Perkant sulgy punktais, turėsiti žinoti kiek tas dalykas kaštuoja ir kiek punktų už jį reikės atiduoti. Punktų daugiau nebus galima gauti, todėl kiekvienas turės tvarkingai su jais apsieiti kad ištęktų ilgesniam laikui pirkti.

Punktais nebus tie patys ant tų pačių reikmenų visada, bet kelsis sulgy tų reikmenų gaumuma, mažėjimo ar baigimosi.

Tie punktai padės suvaržyti jus nuo išpirkimo reikmenų kurios reikalingos ir jūsų kaimynui, ir sutaupymui maisto kuris taip pat reikalingas ir kariuomenei — kad karą laimėtume.

TELEFONO NAUDOJIMAS 1942 METAIS
BUVO DIDELIS

Paškelbdamas kaip svarbus ir žymiai pakilęs telefono naudojimas buvo 1942 karo metu, Prezidentas Randolph Eide paduoda keletą idomų skaitlinių iš Ohio Bell Telephone Co. veiklos 1942 metų raportė.

Operavimo inėgu kompanija per 1942 metus turėjo \$5,788,162 daugiau, arba 10.8 nuoš., arba viso \$59,545,130. Operavimo išlaidų buvo \$49,992,427, \$6,620,026 daugiau, arba 15.3 nuoš. Bendras pelnas tokiu budu buvo \$9,256,728, lyginant su \$10,116,419 buvusiu 1941 metais.

Prezidentas Eide sako kompanija turėjo 1,861,000,000 vietinių telefonų kalbėjimų, kas sudaro 148,000,000, arba 8.89 nuoš. daugiau. Long distance kalbėjimų padaugėjo 3,000,000, arba 13 nuoš., neįskaitant virš 2,000,000 pasikalbėjimų kurie iš long distance perversi į lokalinę sistemą.

Nežinut telefono įvedimų suvaržymo, buvo įvesta 84,312 telefonai, aukščiausias rekordas, išskyrus kai 1941 metais buvo įvesta 92,876, kada dar nebuvo varžymų. Tie telefonai apima 75,934 įvestus į gyvenamąsias vietas, kiti į biiznius ir darbuvietas.

Čale pereitų metų kompanija turėjo 1,004,345 įvestus namuose ir biiznio įstaigose naudojamus telefonus.

Lietuvos Žmonės

Laisvę pažinę

Jungo nenori vilkti.

JUOZAS J. BACHUNAS.

SODUS, MICH.

DAYTON, OHIO

ŠIS-TAS

Musų miesto mayoras yra priešingas atsukimui atgal laikrodžių viena valanda, kaip yra patvarkyta Ohio legislatoroje. Bet žmonės didumoje pagėdauja kad laikrodžiai būtų at-sukti.

Dr. Sullivan, 65 m. amžiaus, Vasario 13 mirė staiga prie savo paciento lovos Miami Valley ligoninėje. Tai retas atsitikimas kad daktaras mirtų begydant ligonį.

Rusų-Vokiečių karo veiksmams 1943 m. buvo rodoma fil-moje, Keith's teatre. Iš tų žiaurių kariškų vaizdų matyti kaip Rusijos žmonės atkakliai kovoja prieš Vokiečius; nors ir patys jie daug nukentė, bet priešus žiauriai terioja, ir tie turi trauktis su dideliais nuostoliais. Dar reikia pažymėti kad, anot tos filmos, Rusijos moterys yra dideliai darbin-gos: jos kariauja ir sunkius vyriškus darbus atlieka, net angliakasyklose moterys pa-statytos dirbti. Jeigu Amerikos moterims reiktų taip sunkiai dirbti kaip Rusijoje, kažin kas nutiktų.

The Dayton Daily News iš Vas. 14, sekmadienio laidoje, paskirta pusė puslapių vietoje apie Arėją Vitkauską, kaip šio dienraščio bendradarbi Lietu-vį. Budingai aprašoma Vitkausko atpasakojimai apie pirmas dienas Lietuvos laisvės įsteigimo ir apie Lietuvos ukišką kraštą ir žmones. Dargi įdėta ir atvaizdai, dabartinis Vitkauskas ir kai jis buvo Lietuvos kareivis, vos turėdamas 14 metų amžiaus, jo bakužė ir parapijos miestelis. Taipgi atvaizdai buvusio Lietuvos Generolo Raštiko ir jo žmonos, kuri dėvi tautiškus rubus.

MIRĖ LIETUVIS. Vasario 18 d. mirė Mykolas Aleksynas, 66 metų amžiaus. Čia liko jo žmona, 4 dukterys, 3 sunai ir brolis. Sunas Antanas yra kareivis, sunas Edvardas studentas Ohio State Universite-te. Velionis Daytonė išgyveno virš 40 metų. Iš Lietuvos pa-ėjo Prienu par. Suvalkijos.

Reikia pažymėti kad šymet čia jau mirė keturi Lietuviai, trys vyrai ir viena moteris.

D. Rep.

Reikia pažymėti kad šymet čia jau mirė keturi Lietuviai, trys vyrai ir viena moteris.

Reikia pažymėti kad šymet čia jau mirė keturi Lietuviai, trys vyrai ir viena moteris.

Reikia pažymėti kad šymet čia jau mirė keturi Lietuviai, trys vyrai ir viena moteris.

Reikia pažymėti kad šymet čia jau mirė keturi Lietuviai, trys vyrai ir viena moteris.

Reikia pažymėti kad šymet čia jau mirė keturi Lietuviai, trys vyrai ir viena moteris.

Reikia pažymėti kad šymet čia jau mirė keturi Lietuviai, trys vyrai ir viena moteris.

Reikia pažymėti kad šymet čia jau mirė keturi Lietuviai, trys vyrai ir viena moteris.

Reikia pažymėti kad šymet čia jau mirė keturi Lietuviai, trys vyrai ir viena moteris.

Reikia pažymėti kad šymet čia jau mirė keturi Lietuviai, trys vyrai ir viena moteris.

Reikia pažymėti kad šymet čia jau mirė keturi Lietuviai, trys vyrai ir viena moteris.

NEWARK, N. J.

PAGERBĖ. Vasario 21 at-sibuvo banketas pagerbimui vietos veikėjų Albino ir Jie-vos Trečiokų sąryšyje su jų 20 metų vedybinio gyvenimo ir 25 metų darbuotės Lietuviško-je dirvoje sukaktimi. Banketas at-sibuvo Essex House, dalyva-vo daug jų draugų iš plačios apielinkės.

•LAIKAS VISAI SUMAI-ŠYTAS. Ohio valstijoje pra-vesta įstatymas atsukti laikro-džius atgal, nes šiai valstijai pagreitintas New Yorko laikas neatitinka. Tačiau iš to nau-jo įstatymo padaryta tik košė: vieni miestai atsuko laikro-džius, kiti ne. Tai ką daro per-daug demokratijos: betvarkė ir nesusiakausymas.

J. A. Urbonas

Dirvos Agentas Daytonė
1302 Lamar St. Dayton, O.

MIKE'S

Shoe Repair and Hat
Cleaning

Avalų Taisytojas ir
Skrbybių Valytojas

LIETUVIŲ KAIMYNYSTĖJE
Musų visas darbas garantuotas
Duodam gerą odą ir atliekam vi-
są darbą greitai ir gražiai.
7331 Wade Park Ave.

Tegyvuoja Laisva, Nepriklausoma
Lietuva!

P. J. Zuris, Savininkas

ACE LABORATORIES

Mfg. Chemists

North Ridgeville, Ohio

Geriausi linkėjimai nuo

J. AMBROSE

Lietuviška Valgomų Daiktų Parduotuvė

5444 Libernois

Detroit

Lietuviška Užeiga

ANDY'S CAFE

8124 Fullerton Ave.

Detroit

Antanas Kudzius sveikina savo kostumerius ir
draugus.

Lietuviška Užeiga

PETER DOREN

Užeiga Visokių Gėrimų

Karių ir Saldžių — Mandeigus patarnavimas.

15219 Livernois Ave.

Detroit

ŠTAI ŽAVĖJANTI ISTORINĖ APYSAKA!

ALPIS Kėstučio Išlaisvintojas

K. S. KARPIAUS
ISTORINĖ
APYSAKA

Paveiksluota
didelė
knyga

288 puslapių

KAINA

TIK \$1.50

(Su prisiuntimu)

TVIRTAIS

VIRSELIAIS

\$2.00

(Su prisiuntimu)

ALPIS, mažas

vaikas, patenka
Kryžiuočiams.
Pavagiamas
iš tėvės, iš
Marienburgės
užauginamas,
kur jam ateina
proga išlaisvinti
DLK. Kėstutį.

ŠTAI KOKIA TA APYSAKA: Vienas kny-gų mėgėjas rašo: "Mes su savo vienu drau-gu gavom knygą 'ALPIS' ir norime pareikš-ti didelį pasitenkinimą tuo veikalu. Dirvos redaktorius K. S. Karpis yra geras Lietu-vių kalbos žinovas ir gabus rašytojas. Jis tos rūšies apysakų kaip 'ALPIS' yra specia-listas, nes jis yra ir daugiau jų parašęs. "Apysaka 'ALPIS, Kėstučio Išlaisvinto-

jas', yra jo geriausio patyrimo ir literatinio gabumo kurinys. Mano draugas perskaitęs 'ALPI', pareiškė kad tai geriausia istorinė apysaka, kad tai geriausia istorinė apysaka Lietuvių kalboje iš kurių jam teko kada skaityti. O kadangi tas asmuo yra baigęs universitetą mokslą, tai be abejonės apie literatūrą gerai nusimano." Ši apysaka ir jums tikrai patiks.

DIRVA

6820 Superior Avenue

Cleveland, Ohio

CLEVELANDO IR APIELINKĖS ŽINIOS

"DIRVA"—6820 Superior Avenue, ENd. 4486—Atdara vakarais

NEPRIKLAUSOMYBĖS MINĖJIMAS VASARIO 14 IR ŠV. JURGIO SALĖJE

Vasario 14 Šventė Lietuvių Salėje

Pirmutinė iškilnė Clevelande paminėjimui Lietuvos Nepriklausomybės 25 metų sukakties atsimenuose sekėdienį, vasario 14 d. Rengė Lietuvai Vaduoti Sąjungos 1-mas skyrius.

Nors užklupo smarkus šaltis ir sniegas, tačiau žmonių prisirinko pilna salė. Visi buvo nusiteikę šventiškai, nes juk tai žymi mūsų gadynės tautos šventė. Šventei dar daugiau reikšmės pridavė dalyvavimas su mumis to asmens kurie 25 meti atgal daug dirbo už atgavimą Lietuvai jos teisių, ir tą kovą laimėjo — tai pirmutinis Lietuvos Respublikos Prezidentas A. Smetona. Salėje dalyvavo ir p. Smetonienė ir keltas kitų iš Lietuvos pabėgėlių, kurie buvo liudininkais didžios mūsų tautos nelaimės — bolševikų okupacijos, kurios dėlei jie likę be tėvynės atsirado Clevelande.

Programas pradėta su Amerikos ir Lietuvos Himnais, scenoje stovint ponui Prezidentui ir kitiems kalbėtojams. Himnams vedė programos dalyviai dainininkai: P-lė Violet Cypas, Bronė Rasiulytė, Alvinas ir Petras Luizai.

Dr. S. T. Tamošaitis, LVS. centro ir vietos skyriaus pirmininkas, atidarė kalbų programą pasakydamas iškilnei pritaikytą kalbą ir programui vesti perstė Dirvos redaktorių Karpių.

P-lė Violet Cypas, jauna gabi dainininkė, soprano, padainavo labai įspūdingai dainas "Ah, Sweet Mystery of Life" ir "Songs By Mother Taught Me", kurios, nors Angliškos, publikai labai patiko ir ji gausiai apdovanota aplodismentais. Jai pianu akompanavo p-lė Ruth Macionis, taip pat jauna, gabi pianistė.

Ona Mihelichienė buvo pirmutinė kalbėtoja, kuri palietė reikalingą pirkto karo bonus ir visai kitaip dirbti ir gelbėti Amerikai karą laimėti. Toliau patiekė žinių iš Clevelandiečių darbuotės už Lietuvos laisvę 25 metai atgal; parodė kaip tada katalikų ir tautinė srovės dirbo vieningai.

Po jos kalbos, porą dainų padainavo Bronė Rasiulytė, kuri dažnai Clevelandiečius linkmina savo dainomis ir visada buna įvertinama. Jai akompanavo p-lė Gene Zilk.

Sekantis kalbėjo Jonas T. DeRigther, Lietuvis Ohio valstijos seimelio narys. Jis priminė svarbą pirmo karo bonui ir rėmimą Amerikos karo laimėjimui, kas išeis ir nauda ir Lietuvai.

Petras ir Alvinas Luizai patiekė dvejatą jausmingų, Lietuvių mėgiamų liaudies dainų, atlikdami labai vykusiai.

Po to, Aldona Tamošaitytė paskambino solo pianu, pirmą kartą taip gerai pasirodysdama, nes ji dar jauna mergaitė ir studijuoja piano muziką labai atsidasvusiai.

Dabar Clevelandiečiai pirmą kartą išgirdo kalbant p. Hypatiją Yčienę, Dr. Jono Šliupio dukterį, kuri su šeima gyvena Clevelande, nuo bolševikų pabėgus. Ji plačiai apsakė bolševikų okupacijos baisumus ir kas ir kaip elgėsi su tikrais Lietuviais, kada jiems jau buvo teisės atimtos. Paatrina kad kitos kolonijos pasikviestų p. Yčienę, nes ji gerai kalba ir atvirai, iškliai apsakė Lietuvų nukentėjimus kuomet Lietuvoje įsigalėjo svetimi.

Gana įspūdinga, jautri ir pritaikyta Amerikos reikalams bei Clevelando Lietuviams kalbą pasakė Mayoras Frank J. Lausche. Jo kalba publikos buvo gausiais plojimais palydėta. Mayoras Lausche dar tik pirmą kartą kalbėjo Lietuvų salėje nuo to kaip tapo išrinktas mayoru, taigi jo pasirodymas buvo Lietuvų įvertintas.

Po mayoro, kalbėjo P. J. Ziuris, kuris jautriai apsakė Lietuvų tautos pakilimą nepriklausomybę atgavus, ir tą baisių priešų užpuolimą, pirmiausia Rusų bolševikų, paskui Vokietijų. Jis prašė ir ragino dalyvius aukoti Lietuvos vadavimo reikalams, ir sekės aukų rinkimas, davė \$373.90 tiems tikslams kuriuos LVS vykdo.

Po aukų, antru kartu dainavo p-lė Violet Cypas. Dabar padainavo labai žinomą dainą, "Plaukia Nemunėlis" ir užbaigė su puikia, viena iš paskutinių dainų parvežtų iš Lietuvos, "Spaudos Balias". Abi dainas sudainavo labai puikiai, ir publika reikalavo iš jos dar daugiau dainuoti. Ji padainuos kada nors vėliau, vėl. Akompanavo vėl Ruth Macionis.

Po aukų, kurių pat salėje surinkta \$373, p. Ziuris perskaitė rezoliuciją, kuri pasiūlyta Prez. Rooseveltui ir kitiems žymiesiems asmenims.

Pabaigoje kalbėjo pats žymiausias šio programo dalyvis, Lietuvos Respublikos Prezidentas, kurio kalbos visi išklaušė dideliu įdomumu ir ramiai, nerūdami girdėti kiekvieną jo žodį. (Jo kalbos turnys telpa šioje laidoje antroje dalyje.)

DRAUGISKI PIETŪS

Prieš prakalbas, Wade Park Manor viešbutyje, apie 30 arimų p. Prezidentui asmeni, kartu dalyvaujant p. Smetonienėi, turėjo draugiškus pietus, po ko visi išvyko į salę prakalboms. Pietų laiku visa grupė nusifotografavo šventės atminčiai.

Moteryų Sąjungos 36

Poni Laura Danevičienė, iš Lorain, išvyko į Floridą, pasimaudyti ir smagiai praleisti žiemos laiką. Rašo, ten šilta, "smagu kaip danguje".

Vincas Chesna, vietinis, išvažiuo į Hot Springs National Park, Ark., pasimaudyti karštuose šaltiniuose.

Kp. Parengimas

Moteryų Sąjungos 36 kuopa rengia smagų vakarą, koncertą su dainomis ir šokiais, naujos parapijos salėje, šį sekmadienį, Vasario 28, pradžioje 6 val. Išlanka bus 40c. Užkvičiame visus mūsų draugus ir pažįstamus į šį smagų vakarėlį.

Komisija.

•CLEVELANDO miesto tarbos ir departamentų vadai tariasi apie didelius planus miesto gražinimo ir planavimo darbams, kurie apimtų 107 milijonų sumą. Nekurie tie projektai bus imami vykdyti karui pasibaigus kaip tik atsirastų pinigai, o kiti planai gal nebūs įvykdyti iki suėinant 2000 metų.

PAVASARIS NEPASILIKO

Oras buvo gerokai sušilęs, antradienio naktį dar smarkiai palijo su perkunią. Bet dar peranksti pavasariui — vėl atšalo ir ėmė snigti...

VASARIO 21 PREZ. SMETONA KALBĖJO ŠV. JURGIO SALĖJE

Lietuvių Šv. Jurgio parapija turėjo savo metinį paminėjimą Lietuvos Nepriklausomybės sukakties, didelėje bažnytinėje salėje. Kadangi šįmet buvo 25 metų jubilėjus tai ir iškilnė buvo didesnė: klebonas Kun. Vilkutaitis užsikvietė ir Lietuvos Prezidentą A. Smetoną. Salė buvo publikos užpildyta kupinai.

Klebonui su p. Prezidentu inėinant į salę, publika sustojo, mokyklos vaikučiai sudainavo sveikinimo dainą p. Prezidentui.

Petras P. Muliolis vadovavo programą, kuris pradėta su Amerikos Himnu, baigta su Lietuvos Himnu.

Kalbas sakė tik pats klebonas Kun. Vilkutaitis ir Lietuvos Prezidentas.

Muzikale dalis susidėjo ir didelės gausybės įvairaus talento, daugiausia jaunimo. Keletas programo numerų buvo ypatingai geri; daug spalvos ir smagumo pridavė jaunikių šokiai, tautiški ir kitoki.

Programo surengime daug truso padėjo muzikas V. Greičius, nekurias programo dalis suruošė pats klebonas, kitas gi Seseles mokytojos.

Kun. Vilkutaitis kalba buvo, duodant šveicariją kaip pavyzdį, kad Lietuviai mokėtų gerbti savo tautos vadus ir valdžios narius, o ne neigti juos. Jis linkėjo kad Lietuva vėl greitai atgautų laisvę.

Prezidento A. Smetonos kalba buvo įdomi, padrasinanti, duodanti viltį kad Lietuva su Amerikos pagalba vėl bus atsteigta Nepriklausoma. Kalbėjo neilgai, bet jausmingai ir vaizdžiai. Kiti Lietuviai dar tik pirmą kartą matė p. Prezidentą, nes senųjų daugelis niekur kitur jau nenuėina kaip tik į Šv. Jurgio bažnyčią.

Reikšmingas pastabas po p. Prezidento kalbos padarė ir p. Muliolis, pažymėdamas kad ir katalikai myli ir gerbia Lietuvos Prezidentą ir pasitaikius šiai šventei pasinaudojo proga jį pasikviesti ir supažindinti su plačia visuomene.

Iš šito įvykio matome kad ne visa Amerikos Lietuvių dvasiškija yra priešinga Lietuvos Prezidentui, tų priešingųjų yra dalis politikuojančių ir kerštu alsuojančių asmenų, kurie suklaidino ir tulus kunigus: Kurie kunigai savo protu gyvena tie dirba patriotinį darbą kartu su p. Prezidentu.

Žinome kad Chicagoj didžiulėje Šv. Kryžiaus parapijoje, kur klebonauja Kun. Linkus, buvo pakviestas p. Prezidentas ir ten Vasario 16 dieną, bažnyčioje užpildytoje žmonių, nors buvo šokia diena, atsimuvo iškilmingos pamaldos Lietuvos Sidabrinio Jubilėjaus atžymėjimui. Ten dalyvavo apie 10 svečių kunigų iš plačios Chicago apylinkės.

Vakaro pelnas paskirtas Am. Raud. Kryžiui. Maudis.

INCOME TAX Blankos Išpildomos LIETUVIŲ KLOBE

Jums reikia išpildyti Income Tax. blankos už 1942 metus. Kreipkitės į Lietuvų Klubą, vakarais, 6835 Superior ave., kur Chester G. Zuris jums pasitarnaus.

Reikalinga nusinėti 1941 m. Income Tax kopiją, Social Security kortelę, ir kurie turite savo namus, parodymą kada namas pirtas.

PHONE: ENdicott 4486

RESOLUTIONS CONCERNING LITHUANIA

Canada Lithuanians Protest Soviet Aims

ANNAPOLIS, Md. — The following resolution, introduced by our Lithuanian representative, Mr. Nadas Rastenis, of Baltimore, on February 16, 1943, has been unanimously adopted:

HOUSE RESOLUTION COMMEMORATING THE FOUNDING OF THE REPUBLIC OF LITHUANIA

WHEREAS, in 1935, the General Assembly passed a Joint Resolution requesting and directing the Governor to issue a proclamation on the 16th of February each year for the observance of the founding of the Republic of Lithuania on February 16, 1918; and

WHEREAS, this is the twenty-fifth anniversary of the founding of said Republic;

WHEREAS, the principles of freedom and democracy are being challenged by the totalitarian States and the Republic of Lithuania has become the victim of armed aggression; and

WHEREAS, the security and future happiness of free peoples everywhere calls for the repudiation of the forces of tyranny and the restoration of self-government in those nations whose independence and freedom have been temporarily overthrown; and

WHEREAS, today is full of significance to all Americans of Lithuanian birth or descent; therefore

BE IT RESOLVED by the House of Delegates of Maryland, that on this, the twenty-fifth anniversary of the founding of the Republic of Lithuania, we, the members of the House of Delegates hereby join with our fellow Americans of Lithuanian birth or descent in expressing the hope that freedom and peace may soon return to their motherland, as well as to all other freedom-loving countries of the world, and we request that all persons and organizations of the State join us in extending sympathy to those people who have been deprived of their liberties and express the determination and confidence that freedom shall again be restored to all peoples.

The resolution has been accepted unanimously.

THE HOUSE in which Napoleon lived in 1812 in the city of Vilnius, Lithuania, has become the center of the Nazi party in Lithuania. During the Soviet occupation of Lithuania the Communist party had its headquarters there.

GEROS ANGLIES

Šaukit

Garfield 2921

Komer Wood & Coal Co.

1409 E. 92nd Street

UŽEIGOS

SUPERIOR-RUSSELL INN

6824 Superior Ave.

LIQUOR WINE BEER

Vieta kur susitinka kiti miestų pravažiujanti Lietuviai.

Helen Urbšaitis Helen Dunbar Savininkės

STONIS TAVERN

LIETUVIŠKA UŽEIGA

"Kur alus skanesnis"

"Arielkėlė šiltesnė"

584 Euclid Avenue

WICKLIFFE, OHIO

Ant U. S. Route 20

ALUS, DEGTINĖ, VYNAS, UŽKANDŽIAI

Kazys Stonis, Savininkas.

Youth's Forum

6820 SUPERIOR AVE. CLEVELAND, OHIO

THE PERISCOPE

By ŠARUNAS.

OUR ATTENTION was called to a neat propagandistic broadside from out Bolshevik friends on the Vilnius English Section in Chicago. We are always willing to carry on any Jack Benny-Fred Allen feud with all Bolsheviks, red, yellow, or of any other color. The above mentioned broadside is a classic of barking up the wrong trees, ringing the wrong doorbells, looking for non-existing ghosts and hiding the notorious smell of Denmark, or the proverbial nigger in the wood pile. For the benefit of our friends on the VES we append a little example. By burning midnight oil, they might get a glimpse of the difference between the American way of life (which three million Lithuanians and 135 million Americans support) and the Stalin way, supported by the VES writers. Here's the example: In the American way, any American may whoop it up for anything that Uncle Joe stands for, but if our VES friends should reside in Uncle Joe's realms and try to whoop it up for any of President Roosevelt's policies—well, we would not give a nickel for the lives of our dear VES friends!

REIKALINGA MOTERIS

Gera, teisinga moteris, prie namų, pagelbėti vienam žmogui. 19 mailių nuo Clevelando, prie Bus li-nijos. Pragyvenimas geras, mokesčiai nedidelė, išėjimo kiek nori. Rašyti STANLEY LUKASSUS North Olmsted, Ohio

STECK SCHOOL of ENGINEERING

7712 St. Clair Avenue

Cleveland, Ohio

Paruošiamoji mokykla del

Fireman License ir

Stationary Engineer

License

Baigusieji gauna diplomus ir

Brangiai apmokamus darbus.

Informacijai savininkui užsukti į

mokyklos ofisą tarp 7 ir 9 vak.

"Dirvai" išsirašyti nereikia

laukti pradžios metų—idėkit

į laišką \$1 dabar ir "Dirva"

lankys jus ištisą pusmetį.

Presidents Meet

Here Panama's president, Ricardo Adolfo De La Guardia (left) greets the visiting president of the neighboring republic of Costa Rica, Dr. Rafael Angel Guardia. The occasion was an official three-day visit to Panama.

FRANK SAMOLIS

Namų Popieriutojas

25 metai tame biznyje.

618 East 107th Street

Liberty 0192

JONAS G. POLTER

Lietuvis

Namų Maliavotojas,

Popieriutojas

Dekoratorius

Turi pilną apraūdą tos rūšies

darbų kontraktoriaus.

495 East 123rd St.

Telefonas P0T0mac 6899

ATLANKYKIT MUSŲ PUIKIĄ

SERVE - SELF KRAUTUVĖ

Geriausią valgių jūsų stalui. Kainos pigios.

Nereikia laukti — lengva pačiam išsirinkti.

Duosim kuogeriausią patarnavimą.

SAVININKAS J. BLASKEVIČIUS

Krautuvės pavadinimas

STANDARD FOOD MARKET

854 EAST 185TH STREET

SWEATERIAI

\$3.95

Dvieju spalvų, susegamų stilių ir visokių spalvų kombinacijų. Tai nauji ir kitokios.

SKRYBĖLĖS

\$3.95 ir \$5.00

Gerai žinomų išdirbyčių kaip tai Kingsley, Barclay ir Fairfax. Visokių spalvų ir pavidalų bei brylių didumo.

KAKLARAIŠČIAI

65c 2 už \$1.25

Kaklaraiščiai kokius mėgs visi vyrai. Gražių stilių ir spalvų. Didelis pasirinkimas.

DYKAI GREEN STAMPS

Cia galite įkeisti savo Stamp Books.

Vyrams

ŽIEMOS RUBAI

Pirkites Dabar —

Sutaupysit!

PIRŠTINĖS

\$1.95 ir \$2.50

Didelis pasirinkimas šiltų ir be pamušalo pirštinių. Užsimauzamos ir susegamos, įvairių spalvų.

MARŠKINIAI

\$1.95 ir \$2.50

Pasirinkimas iš daugybės spalvų ir gražių marginių. Taipgi balti.

KAKLINIAI

\$1.50 ir \$2.00

Mufflers yra visada mėgiama dovana. Gražūs balti rayon ir puikūs vilnoniai.

THE KRAMER & REICH CO.

7010 Superior Ave

Atdara Vakaraus

KREJCI DRUG

PHARMACEUTICALS, TRUSSES

SUPPORTS, CHEMICALS

Patrukusieji kreipkitės į

mus pritaikymui trusus.

Visoki vaistai iš Europos.

2501 Lorain Ave.

Phone MAIN 8557 Prie W. 26 St.

Dirbkime kad Lietuva vėl Butų Laisva, Nepriklausoma ir Laiminga!

DIRVOS DVIGUBAS JUBILEJINIS NUMERIS

DIRVOS skaitytojams primename kad šis Dirvos numeris skiriamas dvejopam tikslui — paminėti Lietuvos Nepriklausomybės 25 metų sukaktį, ir atžymėti Dirvos redaktoriaus Kazio S. Karpiaus 25 metų Dirvos redagavimą. Tiedu pažymėjimai atliekama vienu kartu, ir tie kurie prisidėjo prie šio numerio išleidimo savo finansine parama, tokiu būdu vienu kartu atliko dvigubą darbą. Kitoje dalyje šiame numeryje rasite vardus tų asmenų kurie davė savo dovanas. Ačiu jiems.

Dirvos nuolatinis dirbimas Lietuvos reikalams ir jos dabartinio redaktoriaus vedimas tautinės linijos nesvyruojant nei kairėn nei dešinėn per pastarus 25 metus, padarė Dirvą Amerikos ir Lietuvos tautininkų stiprią tautinę tvirtovę. Tautinė dvasia išsilaikė, nežiurint didelių sukrėtimų, kurie po 1926 metų Gruodžio 17-tos tautinio posūkio Lietuvoje į Amerikos Lietuvius, nepiratusius Lietuviškai protauti, atsiliepė gana skaudžiai.

Kaip atsimename, tik Dirva su Karpium ir Vienybė su Juozu O. Širvydu iš pirmos dienos, kaip tik gavo žinias apie naują tautinį posūkį Lietuvoje, stojo už tą posūkį, nujausdami kad jis išeis mūsų tautai į gerą.

Kiti visi laikraščiai išsoko prieš tą įvykį, nes jie buvo labiau susirupinę savo partijų vienminčių likimu ir gerove, ne tautos reikalais.

Iš organizacijos kuri iki tol skaitėsi save atstovaujanti tautinę srovę, išsisiėjo patriotinis tautinis elementas, kuris nuo pat 1914 metų karo dirbęs už Lietuvos tautos teises, norėjo kad tos teisės ir būtų apgintos. Dirbti su tais kurie Lietuvoje matė tik tai partijas ir tai visą Lietuvos gerovę statė savo vienos siauros partijos rėmuose, Amerikos tautininkai negalėjo, ir dėl to įvyko pasidalinimas. Budami tikri idealistai, Amerikos tautininkai nesirupino steigimu net savo paskiros partijos, bet sekė Lietuvos tautininkus ir tėmėdami jų daromą gerą ir savo tėvynės Lietuvos pažangą, tuomi tenkino. Amerikos tautininkų "partija" buvo tai jų dvasinis susirišimas ir Lietuviškos Lietuvos idealizavimas.

Sulaukus 25 metų Lietuvos Nepriklausomybės Vilniuje paskelbimo sukakties, tautininkai su pasigerėjimu prisimena Lietuvą kurią jie rėmė ir už kurią dirbo, ir kuri dabar klatingų kaimynų parblokšta. Bet jie ir vėl stoja dirba už jos laisvės ir garbės atstatymą.

VALDŽIOS IŠSIRINKIMĄ PALIKO PAČIAI LIETUVAI

Amerikos Lietuvių Visuotinis Seimas New Yorke, Kovo 18 d., 1918 metais, kaip randame Dirvoje užžymėta, suprato kad Lietuvos valdžios formą reikia palikti patiems Lietuvos žmonėms nustatyti, o ne čia Amerikoje Lietuvai valdžią rinkti, kaip tai daro dalis siaurai manančių, ar pasalingus tikslus turinčių srovinių politikierių dabar.

Štai kaip apie tai išsireiškia Visuotiname Seime priimtoje rezoliucijoje:

"Todel, palikdami Lietuvos piliečiams apsispręsti valdžios formą, bet stovėdami už demokratijos principus, mes tariame:

"Kad Lietuvos valstybėje būtų įgyvendinta kuoplačiausi tikros demokratijos principai su respublikoniška valdžios forma" ir tt.

Tas Amerikos Lietuvių Seimas numatė ir aiškiai pasisakė ir kitais klausimais, kaip paveizdan santikivimą su kitomis tautomis. Štai kaip rezoliucijoje pasakyta:

"Lietuva nepakės primetimo iš šalies kokių nors politinių ryšių su kokia nors tauta".

O ką daro šių dienų Lietuvos "vaduotojai"? Paimkime p. Pakštą ir kitus jo artimus bičiulius: jie ir rašogamina projektus federacijoms, unijoms, konferencijoms. Lietuviai tautai su Skandinavais, su Lenkais, ir gal netrukus pagamins projektą Lietuvai sąjungos su Rusija; jie eina pas Lenkus, tariai su jais...

Kuriose tik kolonijose rengta Vasario 16-tos paminėjimai šmet, kur tik veikia Pakšto ir kitų jo bendrų įtaka, ten mūsų tautos reikšmingoje šventėje buvo prikviesta Lenkai kalbėti, ir tie mūsų tėvynės "vaduotojai" tiesė ranką savo tautos amžiniems priešinams, tie klausė Lenkų kalbų ir nesigėdino prieš mūsų visuomenę su Lenkais greta scenoje sėdėti! Publikoje buvo aiškus pasipiktinimai, nors susimaišę Lietuviai ir vengė atvirų demonstracijų prieš tai.

Lietuvos Respublikos Prezidentas, Antanas Smetona, iškilmingai Clevelando Lietuvių su-tiktas, kalba prie savo bendradarbio Dr. Jono Basanavičiaus paminklo, Clevelando Lietu-vių Kultūriniam Darželyje. Nors Lietuvoje mūsų tautiniai paminklai gal bolševikų ir nazių išvartyti, Clevelando Lietuvių Darželyje jie stovi didelėje pagarboje. Aukštutinėje Darželio dalyje randasi Dr. Vinco Kudirkos paminklas. — Dešinėje, su gėlių puokšte ran-kose, yra poni Smetonienė, greta jos dešinėje stovi p. Jadvyga Tubelienė.

LIETUVOS NEPRIKLAUSOMYBĖS AKTAS PASKELBTAS VILNIUJE VASARIO 16, 1918

Lietuvos Taryba, savo posėdyje Vasario 16 d., 1918 metais, vienbalsiai nutarė kreip-tis: į Rusijos, Vokietijos ir kitų valstybių vyriausybes šiuo pareiškimu:

Lietuvių Taryba, kaip vienintelė Lietuvos tautos atstovybė, remdamos pripažinta-ją tautų apsisprendimo teise ir Lietuvių Vilniaus konferencijos nutarimu Rugsėjo 18-23 dd., 1917 metais, skelbia atstatanti Nepriklausomą Lietuvos Valstybę su sostine Vilniuje ir tą valstybę atskiranti nuo visų valstybinių ryšių, kurie yra buvę su kitomis tau-tomis.

Drauge Lietuvos Taryba pareiškia kad Lietuvos Valstybės pamatus ir jos santikius su kitomis valstybėmis privalo galutinai nustatyti Seimas, demokratiniu būdu visų jos gyventojų išrinktas.

Dr. J. Basanavičius	D. Malinauskas	A. Stulginskis
K. Bizauskas	V. Mironas	A. Smetona
M. Biržiška	S. Narutavičius	J. Smilgevičius
S. Banaitis	A. Petrulis	J. Staugaitis
P. Dovylaitis	K. Šaulys	J. Vailokaitis
S. Kairys	Dr. J. Šaulys	J. Vileišis
P. Klimas	J. Šernas	

Vilnius, Vasario 16 d., 1918 m.

DR. J. BASANAVIČIUS IR ANTANAS SMETONA CLEVELANDE

Kaip tai likimo lemta kad du žymieji anų laikų darbuotojai, Lietuvos žadintojai, švenčiant 25 metų nepriklausomybės sukaktį, rastųsi Clevelande. Tai Antanas Smetona, Lietuvos Prezidentas ištrenime, apsi-gyvenęs Clevelande, ir Dr. Jonas Basanavičius, pramin-tas Lietuvių Tautos Patriarku, kurio biustas stovi Cle-velando Lietuvių Kultūriniam Darželyje. Dr. Basana-vičius, kaip žinoma, mirė Vasario 16, 1927 metais, ir pa-laidotas Vilniuje. Jam paminklas pastatytas Karo Mu-zejaus sodelyje, Kaune. To paminklo kopija randasi Clevelando Lietuvių Darželyje. Jeigu bolševikai ar na-ziai nuvertė Lietuvių tautos paminklus, okupavę mūsų šalį, tai Clevelande išlaikyta paminklai Basanavičiaus ir Kudirkos. Niekur kitur pasaulyje už Lietuvos ribų nėra nieko panašaus Lietuvių tautai įrengta.

Lietuvos Nepriklausomybės Akto pasirašytojai ir skelbėjai, tie 20 asmenų kurie sudarė Lietuvos Tarybą, išblaškyti, kiti jau žuvę, nes pateko sovietų ištreniman, ar slopinami Vokiečių okupantų. Nei vienas kitas jų neturėjo laimės viešai ir iškilmingai minėti 25 metų su-kaktį to įvykio kuris gimė Vilniuje, tikslai į Ameriką pa-tekęs Prezidentas Antanas Smetona. Jis tą šventę mi-nėjo su Clevelandiečiais. Ir čia, savo dvasioje, su Cle-velandiečiais dalyvavo ir juos laimino Dr. Jonas Basa-navičius, kurio paminklas stovės ilgus laikus, net ir po to kai jau mūsų senosios kartos ateivių nei vieno bus nelikę Amerikos kontinente.

'SUDARYTA NAUJA LIETUVOS VALDŽIA'

Tuo antgalviu, Balandžio 19, 1918 metais, Dirvoje buvo paskelbta pirmutinė žinia apie susidarymą Lietu-vo atsteigiamos valstybės valdžios. Žinia buvo gauta iš Tėvynės redakcijos New Yorke. Pranešimas Ameri-kos Lietuviams buvo siustas per Yokohamą, Japoniją, išsiustas Kovo 26 d. 1918 metais. Seka:

"Sudaryta ligalaikinė valdžia ir sutvarkyta ministe-rijos: Smetona — premjeras; Dovydaitis — apšvietos ministeris; Šaulys — užsienio reikalų ministeris; Smil-gevičius — iždo ministeris; Biržiška — teisių ministe-ris; J. Vileišis — viešųjų darbų ministeris; Malinauskas — apsaugos ministeris.

"Sudarytas Komitetas Gražinimui Pabėgėlių ir vei-kia pasekmingai.

"Dr. J. Šliupas paskirtas pilnavaliu pasiuntiniu į Suvienytas Amerikos Valstijas; Aukštuolis — į Skandi-navijos valstybes; Yčas — į Prancūziją ir Angliją; Ga-brys — į Centralines Valstybes.

"Organizuojama Nacionališka Armija.

"Paskelbta pilnas Lietuvos neutrališkumas.

"Užverta (užtvirtinta) politiška ir ekonomiška su-tartis su Švedija.

"Detaliai uždarytame laiške."

Kitas pranešimas, tilpęs Dirvos Gegužės 10, 1918 m. numeryje paduoda Lietuvos valdžios derybas su Vokie-tija už Lietuvos pripažinimą. Minima apie Gruodžio 21, 1917 Lietuvių seimą, kuris "išreiškė norą kad Lietu-va būtų nepriklausoma valstybė" ir "pasizada būti su Vokietija amžinai sąjungoje" tat "Vokietija pripažys-ta Lietuvą esančia liuosa ir nepriklausoma valstybe".

Liepos 19, 1918, Dirvoje buvo paduota žinia:

"Lietuvos Valstybės Taryba tik ką išnešė protestą prieš aneksionistų pasiryžimus kurie dabar vis labiau ir labiau Vokietijoje pradeda apsiereikti."

Iš tų pranešimų matosi kaip Vokietija, jau padarius taiką su Rusija, ir Brest-Litovske davus Lietuvii komi-sijai pažadą pripažinti Lietuvą nepriklausoma, pradė-jou dėti pastangas prisijungti Lietuvą sau ir laikė ją da-limi savo vidaus reikalų. Nors buvo priekaištų kad Lietuvii Taryba nori ir karaliaus ir Uracho, tačiau tie pranešimai buvo tik sensacijos, ar gal Vokiečių pastan-gos Lietuvius kaip nors prisivilioti. Pačių Lietuvii pas-tangos visada buvo įsteigti laisvą ir nepriklausomą sa-vo valstybę, kaip pasako Lietuvos Valstybės Tarybos protestai ir pastangos Vokiečiams neužsileisti.

Lietuvos Tarybos Vasario 16-tos, 1918 metų pa-skelbtas aktas Amerikos Lietuvius nepasiekė tais me-tais, nes apie tai niekur nėra paminėta. Susisiekimas su Lietuva, jai esant Vokiečių okupuotai, nebuvo gali-mas.

Mūsų Tautinė Ideja

Rašo VYT. ŠIRVYDAS.

KELIŲ kitataučių rašytojų mintis palyginęs, Dr. D. Alseika savo veikalė "Lietuvių Tautinė Ideja Istorijos Šviesoje" (išleista 1924 m.) sako:

"Tauta tai bendros kilmės žmonių visuomenė, turinti (arba turėjusi) bendrą kalbą, bendrą istorinę praeitį, ir bendrus dabarties dvasios reikalus".

Dr. Alseika toliau sako: "Jei tautos nariai turi tų bendrų reikalų supratimą, savo praeitį ir kalbą gerbia, yra laisvi (arba trokšta būti laisvi) nuo savų neapbrėžtųjų valdovų ir nuo svetimų tautų, jei kuria savo ypatingą tautinę kultūrą — tai sakome, tokia tauta yra sąmoninga tauta ir turi tautinę ideją."

Apie Lietuvių būvimą tauta šiandien jokių abejojimų nėra. Visi apsišvietę žmonės žino, Lietuviai ne Lenkai, ne Rusai ar Vokiečiai, bet atskira Lietuvių tauta.

Kaip tauta, Lietuviai turi savo tautinę ideją. Jos pagrindinėse sąvokose laisvė užima patį centrą. Laisvė, pasirodo, yra ir visos žmonių centrinė ašis. Žymus Italas liberalas, istorikas Benedetto Croce savo veikalė "History is the Story of Liberty" sako, laisvė yra istorijos nuolatos kuriama dalykas. Norėdami suaprašyti ką žmogaus protas kiekvieno gyvenimo atžvilgiu sukurė, turime kreiptis su klausimu pas laisvę. Kas tik turi teisybės, poetiškumo (grožės) ir gerumo žymių kilo iš laisvės įsikūnijimo žmogaus mintyje ir veikloje.

Bet laisvės gyvenimas ryžtingas ir pilnas pavojų. "Tas laisvės nevertas kas negina jos", skelbia iš poeto Goethe's paimta mintis Amerikos Lietuvių laisvai Lietuvai dovanotame Laisvės Varpe. Kova už laisvę pagimdo stiprias asmenybes. Ji žmogų ir tautą išaukleja. Rusų rašytojas Leontjevas net tvirtina, jei pasaulyje pikto nebūtų, žmonija neturėtų stiprių asmenybių, kovojusių prieš vienokį ar kitokį piklą.

Lietuvių tautinė ideja, Dr. Alseika teisingai sako, tautoje ėmė plėstis ir vystytis tik prasidėjus Lietuvių šviesuomenės bendradarbiavimui su liudimi. Šio bendradarbiavimo pradžia siekia Dr. Jono Basanavičiaus Aušros gadyne. Tie bendradarbiai teisingai vadinami "Aušrininkais" — jie sukurė tautinės idejos aušrą. Šviesuomenė judino tų metų Europoje plačiai (po tautiniai-demokratinės Prancūzų revoliucijos) pasklidusios laisvės ir visų žmonių ir tautų lygybės idejos. Tos idejos Lietuvoje susijungė su tuo Didžiųjų Lietuvos Kunigaikščių gadyne ir seniau mūsų liaudyje užsilikusiu stipriu tautinio išsilaikymo (neišatstojimo) jausmu. Vakarų Europos laisvės ir lygybės filosofinės idejos, sujungtos su mūsų liaudies stipriu palinkimu laikytis savo kalbos, papročių, dainų ir gyvenimo būdų, šviesuomenė ir liaudžiai bendradarbiaujant sukurė mūsų dvidešimto amžiaus Lietuvos tautinę ideją.

Dr. Alseika rašo: "Devyniolikto amžiaus paibaigoje užgimė (ne atgimė) Lietuvių tautinė ideja ir pradėjo su pažanga jungtis. Į pažangą mūsų tautą stumė: išsilaikymo jausmas, ekonominiai reikalai ir Vakarų Europos civilizacija. Basanavičiaus, Šliupo, Kudirkos, Jakšto ir Maironies nuopelnas čia kad pirmieji paskelbė ir dokumentais įrodė Lietuvių turėjimą tvirtų tautos pagrindų ir jų galią būti sąmoninga, kulturinga ir laisva tauta, tinkama priimti į kultūrinių tautų seimą."

GYVYBĖS IR LAISVĖS IDEJA

Lietuvių tautinės idejos centre, kaip sakėme, stovi laisvė. Ji atsiremia gamtos įstatymu, pagal kurį kiekvienas gyvūnis, kiekvienas asmuo ir organizmas stengiasi likti gyvas ir laisvas.

Lietuviai yra Lietuviai ir nori laisvai Lietuviu gyventi. Tai jų tautinė ideja. Tai jam įgimta jo gyvybės gaivalingoji butenybė. Kiekvieną gyvybę galima silpninti, liga apkrėsti, sunaikinti. Kiekviena gyvybė nori gyventi. Ji nori laisvai gyventi visais įgimties atžvilgiais, pas žmogų žabojamais tik prisilaikomos ar tinkamos doros dėsniais.

Liubino unija slopino Lietuvos laisvą gyvybę (netekome bajorų ir kunigų luomo). Carų okupacija norėjo tautinę gyvybę sunaikinti, padarant iš Lietuvių "šiaurės Vakarų krašto pravoslavus Rusus". Bolševikų ir nazių okupacijos taip pat stengėsi Lietuvių tautinę gyvybę sunaikinti. Tai karti mūsų istorijos pamoka. Tautinė ideja mums liepia kovoti už Lietuvos laisvę. Jei Europoje kada susidarys tautų federacija, tai jai norime ineiti ne kaip kurios nors kitos valstybės sudėtinė dalis bet kaip laisva, lygiomis teisėmis su kitomis, tauta!

Tiesa, Anglas filosofas Bertrad Russell savo veikalė "Freedom and Organization, 1841-1941" nurodo, laisvę vis stipriau veikia suorganizavimo principas, kurį gimdo pramonės ir mokslo technika. Mokslo ir technika pasaulį žymiai susiaurino. Gali būti, jame jau nebėra vietos griežtai nuo viena kitos nepriklausomoms valstybėms, kaip visuomenėje nebėra vietos griežtai nuo vienos kito nepriklausomam piliečiui. Pilietis vis labiau ir labiau įstatymais varžomas, verčiamas susiklaudyti. Jam neleistina keimyno langų daužyti, vaikų į pradinę mokyklą neleisti, apkrečiamas ligas platinti. Gali

buti, po šio karo (kurį daugelis skaito ir pasauliniu perversmu-revoliucija) bus suorganizuota ir įkunjta Susivienijusių Tautų Pasaulinė Valstybė, kurioje laisvės ir susiorganizavimo principai ras tikslų sutapimą.

Jei tas įvyktų — Lietuviai į tokį naują pasaulinį vienatę nori ineiti kaip laisvi Lietuviai, tokiomis pat teisėmis kaip Norvegai, Holandai, Rusai, Lenkai ir kt.

AMERIKOS LIETUVIŲ ROLĖ

Savo tautos laisvės istoriniame kurime Amerikos Lietuviai visados vaidino pirmąją rolę. Kun. Jonas Žilius savo veikalė "Lietuviai Amerikoje" 1899 metais rašė:

"Vokiečių valdžia išvien su Rusų pradėjo Lietuvybę persekioti. Lietuvių tautinio sąjūdžio dalis tapo perkelta Amerikon. Čia išeina rimčiausi laikraščiai ir vertingiausios Lietuvių knygos; čia kyla ir vykdoma svarbiausi ir Tėvynei naudingiausi sumanymai."

Mes visi atsimename ką Amerikos Lietuviai 1914-1918 metų laikotarpiu Lietuvos laisvei nudirbo: surinko Amerikoje \$130,000 ir dar iš Raudonojo Kryžiaus gavo \$100,000 nuo karo nukentėjusių pašalpų, be to, patys sukėlė apie \$100,000; jie sumetė apie \$500,000 aukų politinei laisvės veiklai; jie pasiuntė savo delegatus su pinigais Taikos Konferencijon ir pasistengė (per Amerikos atstovus) kad Lietuvių delegacija konferencijon būtų įleista; per šiuos delegatus gavo penkių milijonų dolarių Amerikos paskolą reikmenimis kurios padėjo Lietuvą ant ekonominių kojų pastatyti; vėliau, Amerikos Lietuviai tiesioginiai savo giminėms pasiuntė tarp 3 ir 5 milijonų dolarių naujų kapitalų ekonominiam atsistatymui ir įtakavo Amerikos vyriausybės aukštesnius pareigūnus pripažinti nepriklausomą Lietuvos respubliką de jure.

Ir šio karo metu Amerikos Lietuviuose dega noras savo istorinį vaidmenį dar sykį suvaidinti. Čia spauda, ypatingai tautinė Dirva, yra svarbus ir naudingas veikėjas. Pas Amerikos Lietuvius palaipsniui bresta ši mintis: visomis įjgomis dirbti už Amerikos pergalę, pasitikinti kad galima ir priešus nugalėjus Amerika atsimins savo istorinės politikos principus, kuriuos Valstybės paskretorius Sumner Well's pareiškė kada Sovietų Rusija okupavo nepriklausomą Lietuvą (Birželio 15, 1940 metais). Tada p. Well's parbėžė Amerikos valdžios ir žmonių nusistatymą nepripažinti ginklų ar jų grąša padaryto smurto. Sako, Amerikos žmonės nepakenčia "vienos valstybės kišimosi į vidinius kitos valstybės reikalus. Savo žodžius p. Well's paibaigė pareiškimu:

"Amerika ir ateityje šių principų laikysis, nes jos žmonės įsitikine, jei tarptautiniai santikiai nebūs prisilaikoma šių principų minties tai išminties, teisingumo ir įstatymų santvarka — kitais žodžiais, civilizacijos pats pagrindas — žus."

Amerikos Lietuviai žino kad Amerikos Prezidento Roosevelt'o ir Anglijos premjero Churchill'o paskelbtas Atlanto Carterio trečias posmas skelbia "viena tautoms teisę pasirinkti gyventi po kokia nori valdžios forma". Amerikai karą laimėjus, Amerikos Lietuviai tiki, šis trečias posmas bus laikomas mintyje sprendžiant dviejų okupantų nuterotos Lietuvos likimą. Dirbti visomis pajiegomis Amerikai ir pasakyti Amerikai mūsų tautinės idejos centrinę mintį — laisvę — tai Amerikos Lietuvių istorinis uždavinys. Tikimės, Amerika nepamirš ir kito Amerikos Lietuviams rūpimo dalyko: pašalpos nuo karo nukentėjusiems Lietuviams. Jei bus šelpiama Graikai ir Norvegai, tikimės, nebus pamiršti ir Lietuviai. Tiesa, reikia ir mums patiems čia dirbti!

Sidabrėnė Vasario 16-tos pareiškimo sukaktį minėdami, pasiryžkime dar drąsiau ir gyviau savo istorinę pareigą eiti!

SESEI LIETUVAITEI

(A. Rytmetytė)

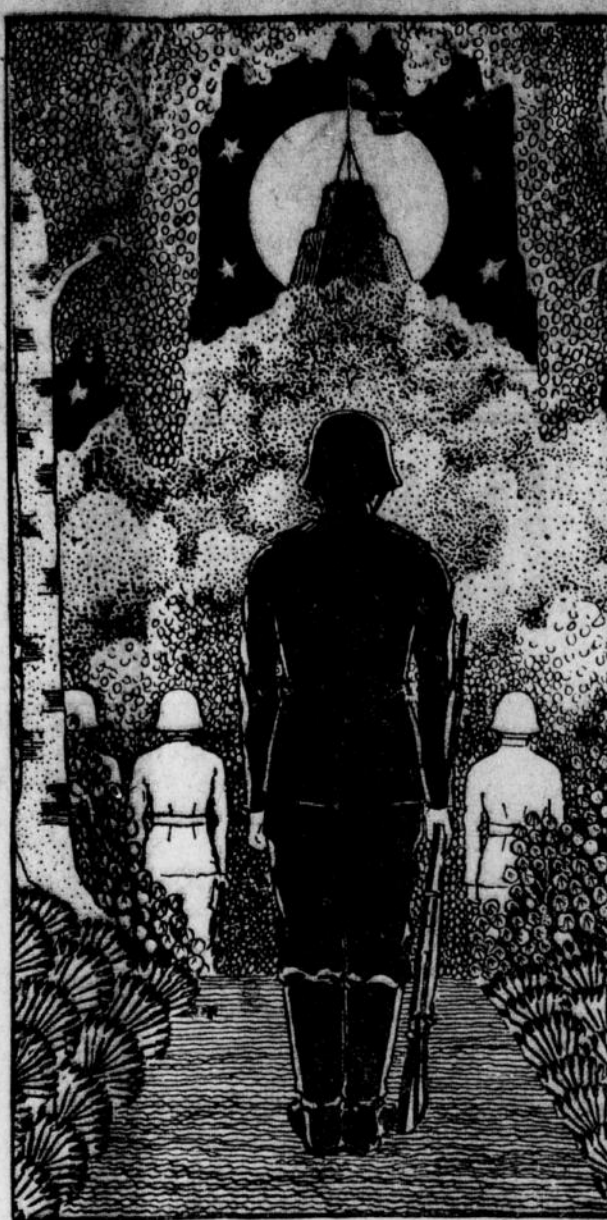
Atmink, sese, kas buvo miela —
Gimtąjį sodžį, nekaltą sielą...
Žvelg į tėvynės vargo pa langę —
Žiaurusis priešas ten atsidangęs.

Kankina brolius, engia ir žudo,
Už tautos darbą rusiuose pūdo.
Jie mūsų tautą nor' išnaikinti.
Mūsų brangią laisvę nori suminti.

Narsus Lietuvos amžiais būdėjęs,
Kovos už laisvę prieš niekadėjus!
Žadins tautiečius iš apsnūdimo —
Už miesto krašto prisikėlimą.

Siela Lietuvos juk laisvės trokšta,
Ji nebus amžiais žiauriai parbolkšta...
Sėmsis Lietuvos žiegti iš seno —
Iš mūsų bočių narsumo, meno.

Tenai kur pilys kerpėtos gludi —
Siela Lietuvos ten amžiais budi!
Tie murai dvelkia amžių senovė —
Čia mūsų širdžių tikra šventovė.

KATALIKŲ IR SOCIALISTŲ PRIESPRIEŠOS

Pradžioje šio straipsnio reikia pasakyti jog antrąsį paleičia tik katalikų "vadus" susispietusių prie Liet. žinių ir Draugo. Sveikoji katalikų visuomenė ne tik jų kenksminga akcija piktinasi, bet ją randa pražūtinga ir kenksminga visais atžvilgiais mūsų visų pastangose Lietuvos nepriklausomybės iškovojimui.

Ne nuo šiandien kiekvienas Lietuvos supranta ir jaučia visų Lietuvių vienybės reikalingumą: nežiurint kokiai jis srovė prigulėtų, išskyrus tuos kurie yra aiškiai Lietuvos priešais. Atrodo, užtenka geros valios, savitarpio pagarbos, tolerancijos ir džiulintiesi kad priėjus prie galutinos vienybės pozityviam darbui.

Sausio 7, 8 ir 9 dienomis įvyko Amerikos Lietuvių Tarybos, Lietuvos Tautinės Tarybos bei kitų organizacijų suvažiavimas New Yorke. Tarp kitko nutarta mesti seną protį šmeižimo kitų srovių, vieningai stoti į darbą. O per vietinių New Yorke laikraščių redaktorių surengtą vakariene dalyviai priėjo prie bendros minties kad šiuo laikotarpiu reikia užmiršti mažesnius, o dirbti kuoglaudžiausia. Skirtingų pakraipų vadai bei laikraščių redaktoriai ne tik spaudė vieni kitoms dešines, bet ir bučiavo!...

Džiaugėsi visi. Pirmas savo džiaugsmą išreiškė K. Baras, Draugo bendradarbis, rašydamas (nors jo specialybė Lietuvoje ir čia yra "gnybti" iš pasaly): "Kai bus vieninga mūsų spauda, kai laikraštinkai tarp savęs susitars ir bendradarbiaus, tuomet ir visuomenėje atsiras daugiau šiądien taip reikalingo vieningumo" (Sausis, 12 d.).

Nepriklausomos Lietuvos priešai-bolševikai iš paskelbto vieningumo matė savo planams tikrą pavojų: "Jie užkinkė visas savo pajiegas (suprask komunistai), paleido į darbą savo plačias gerkles ir visus savo laikraščius, kad tik pakenktų tiems kilniems ALT darbas kokių dirbti ji užsimanė... Jie norėtų kad ne tik įvairios patriotiškos Lietuvos grupės tarp savęs jokios bendros kalbos nebesurastų, bet išviso, kad Lietuvos su Lietuviu nebegalėtų susikalbėti. Jie norėtų mūsų įiegas taip sukaldyti kad nieks daugiau nebepajiegtų pasipriešinti Lie-

VILNIUS

(Maironis)

Antai, pažvelgki, tai Vilniaus rumai
Dunkso tarp kalnų plačiai!
Naktis ji rubais tamsiais, lyg dumais,
Dengia. Jis miega gliai.

Kame tas garsas kuriuo skambėjai?
Kame galybė ir pranokėjai?
Kur tavo, Vilniau, tie spinduliai
Kurios skleidėi
Lietuvai, mūsų tėvynei?

Negreit su saule išauš dar rytas —
Miega aplinkui naktis.
Tik kartais mėnuo bailiai, išvytas
Iš debesų, benušvis.

Taip noris brangią išvysti pilį,
Kame tie amžiai užmigę tyli,
Kad Vilnius buvo mums kaip akis,
Kad švietė jis
Lietuvai, mūsų tėvynei.

Ko taip nuliudęs? ko ant krutinės
Ašara kinta graudi?
Gailiesi amžius didžius atminęs?
Ateitį gražią jauti?

Žiurėk, rytuose aušra jau teka.
Paukščiai pabudę pagiriais šneka;
Laikai jau mainos: buvo pikti —
Užšvis kiti
Lietuvai, mūsų tėvynei!

* * *

—Pupuk,
Na, nebuk,
Tu ant galo atkakli.
Mesk ir tu
Durnuot su jais kartu.

"Liet. žinios":

1. "Dirvininkų ir bolševikų bičiulystė" — Sausio 15.
2. "Valio Lietuvių demokratų vienybė" — Sausio 15.
3. "Gąsdina Smetonizmu" — Sausio 29.
4. Tarp jų nėra skirtumo" — Sausio 29.
5. "Dar del Lietuvos gelbėjimo fondų" — Sausio 22.

Draugo numeriai Sausio 19, 20, 21 ir 30 dienos.
Tie trys laikraščiai sutartinai užpuola ir koneveikia seną savo stilių Lietuvos Prezidentą, Lietuvos Ministrą P. Žadeikį, tautininkus, Lietuvai Vaduoti Sąjungą ir Lietuvai Tautinį Sėlimo Fondą.

Vienybė jų smegenyse negzistavo ir kelių dienų: jie ją suprato savaip, kaip nepalaužiamą triumviratą kovoti išvien su komunistais prieš minėtus asmenis ir visą grupę. Čia glūdi jų visa gudrybė — rekti, atakuoti ir užkirsti kelią tautininkų bendradarbiavimui su kitomis Lietuviškomis srovėmis.

Prieš paduotus faktus nėra argumentų, palieka tik melas, bet visus apmelouti negalima.
B. Šiektus.

BET—

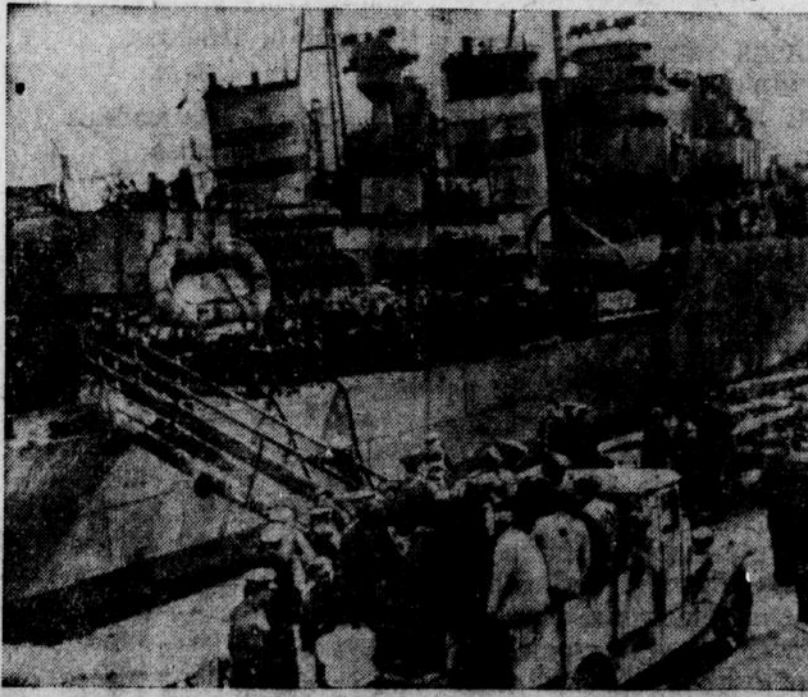
Neilgai Lietuviška patriotinė visuomenė galėjo užlaugtis, o bolševikai liudėti, vienybės frontu. Tiems paskutiniams į talką atėjo tie kuriems asmeniniai ir partiniai išrokavimai brangesni už kilniausią ideją.

už švenčiausius pasaulyje jausmus. Juos jokie suvažiavimai ir nutarimai neišgydys, jie liks kuproti ir karste, bet iki gyvi bus negailės puošnių žodžių ir "patriotinių" šūkių.
Jų pačių spaudos šviesoje pajieškome tariamos vienybės pėdsakų.

Naujienos:

1. "Smetonos garbintojai" nori pakenkti nepriklausomybės minėjimui" — Sausio 26.
2. "Gangsterizmas spaudoje" — Sausio 22.
3. "Kontinuetas" ir "posukis" — Sausio 21.
4. Straipsnis Bronės Skrupskaitės iš Philadelphiajos — Sausio 23.

Italai Karo Nelaisviai Atvyksta į Malta

Italai paimti nelaisvėn, Britų sugauti su laivais Viduržemio juroje. Jie suvaryti į Britų laivus ir nuvežti į Malta salą.

PASIRYŽIMAS

Svarbesnį darbą atlikti, ar sumanymą įvykinti, neužtenka pageidavimo ar noro, reikia ir pasiryžimo. Nors geriausi sumanymai, kartais nuėina vėjais jeigu truksta pasiryžimo juos gyveniman vykdyti. Ar tai būtų pavienio asmens reikalas, draugijos, ar tautos, šioji pamatinė taisyklė veikia vienodai.

Laikė pirmojo pasaulinio karo Lietuvių protinis ir fizinis pajiegumas nusteino pasaulį. Lietuvos kaimietis, inteligentas ir darbininkas parodė didelio sumanumo ir kultūriško subrendimo iškovoti sau laisvę ir nepriklausomą valstybę.

Amerikiečiai Lietuviai neatšilikio: padėję šalin partijinę politiką, susitarę, atlaikę keleto visuotinių seimų, sudėjo milijonines sumas Lietuvos žmonių šelpimui ir Lietuvos Respublikos įkurimui.

Lietuviai visur dirbo, krutėjo kaip skruzdynė. Pamatę beužtantį laisvą rytojų, dirbo visi su didžiapius pasišventimu sau laisvę laimėti. Tokie milžiniški darbai kaip surinkimas vieno milijono parašų reikalaujant Lietuvos nepriklausomybės pripažinimo, suorganizavimas didelio skaičiaus Amerikos universitetų profesorų ir žymesnių Amerikonų pakelti už mus balsą, ir žymi publikacija Amerikos spaudoje, parodė jog galime juos įvykdyti jeigu dirbame su pasiryžimu.

Siame karo Lietuvių tautos likimas negeresnis. Dvi Lietuvos okupacijos, ištrėmimai, apiplėšimas ir badas, Lietuvos naikina visomis pusėmis. Lietuviams vedant politinę kovą su stipriais agresoriais už nepriklausomos Lietuvos Respublikos atstatymą nėra nei kiek lengvesnė, dar gal sunkesnė negu 25 metų atgal. Turime vilčių kad Lietuva vėl bus laisva, bet ženklai rodo kad be mūsų pačių susikaupimo, be pasiryžimo ir pastangų teikti didesnę piniginę ir moralinę paramą tiems mūsų organams kurie dirba Lietuvos vadavimo darbą, gali ta laisvė žvaigždutė amžinai užtemti.

Laisva Lietuvos Respublika yra būtina mūsų tautos tolimam išsilaikymui. Nelaisvėje mes nyksime.

Jiega čia mūsų dar didelė, bet mokėkime ją sukaupti. Iki šiol dar mes neparodėme nei gero noro, nei pasiryžimo visi išvien Lietuvos vadavimo darbą dirbti. Jauskime labiau esą Lietuviais. Padėkime nors laikinai į šalį siaurą partijinę politiką, marksizmą ir įvairias svetimybes, tada, manau, Lietuvos vadavimo reikalais susikalbėsime ir su pakilusių upu viską laimėsime.

L. Berželis.

NESENAI New Yorke įvyko ALT ir LTT mitingai, kurių tikslas buvo rasti būdus gauti aukų su geru pasiteisinimu. Buvo manyta tverti bendrą fondą, bet reikia pas Dėdę Samą registruoti fondą, parodyti kur aukos eis, tai nedraus.

Kai kurie laikraščiai paskelbė kad toje konferencijoje tarybas pasveikino net Atstatymo Bendrovės šulai. Kaip žinome, Atstatymo Bendrovėje buvo surinkta virš pusė milijono dolarių. Kes atsitiko su tais pinigais?

Jeigu tos visos "tarybos" taip darbuosis kaip Atstatymo Bendrovės buvusieji viršinininkai darbavosi, tai geriau įeigul tos tarybos likviduojasi. Parazitai ir demagogai kurie moka lošti "demokratijos" aktorais, mums gerai pažystami. Skiltuvas.

•S. Valstijose, viena melžiamą karvę išveda ant kiekvienų šešių asmenų, taigi pieno ir sviesto rodos turėtų užtekti visiems.

Pirmutinis Lietuvos Prezidentas ir Dabartinis

Amerikoje gyvendamas per apie porą metų, Lietuvos Prezidentas A. Smetona dalyvavo keletoje paskaitų tarp Amerikiečių. Šiame vaizdelyje ponas Prezidentas parodoma dalyvaujant su žymiu laikraštininku, Spencer D. Irwin, iš Cleveland Plain Dealer, dideliame Clevelando biznierių susirinkime, Lakewood, Ohio, kur patiekė plačių žinių apie Lietuvą ir Europos ateities klausimais bendrai.

(Photo iš Cleveland Plain Dealer)

Dirbo Lietuviško Judėjimo Vadovybėje iš pat Savo Jaunų Dienų Bruožai iš Prezidento Antano Smetonos Biografijos

Antanas Smetona gimė 1874 metų Rugpjūčio 10 d., Užulėnio kaime, Taujėnų val., Ukmergės apskr., mažai pasiturinčių ukininkų šeimoje. 1889 metais pabaigė Taujėnų pradžios mokyklą, 1893 metais baigė Palangos progimnaziją, 1897 metais Petrapilio IX-ą gimnaziją, o 1902 metais Petrapilio Universiteto teisių fakultetą.

Antanas Smetona iš pat jaunų dienų buvo susipratęs ir karštai savo kraštą mylintis lietuvis. Besimokydamas daug skaitė veikalų apie Lietuvos tautos garsią praeitį ir tuo būdu stiprino savo iš namų išsineštą tautinę dvasią.

Jau mokykloje budamas Antanas Smetona energingai pradėjo kovoti už svetimų niekinamas Lietuvos tautines teises. 1896 metų rudenį jis drauge su kitais Lietuviais pasipriešino Mintaujos gimnazijos vyresnybei, kuri Lietuvius mokinius vertė Rusiškai melsis. Visai tai Lietuvos mokinių kovai su gimnazijos vyresnybe vadovavo Antanas Smetona. Nors daugelis Lietuvos mokinių už atsisakymą Rusiškai melsis iš gimnazijos buvo išvaryti, tačiau jie, Antano Smetonos vadovaujami, tol energingai kovojo kol jiems buvo sugrąžinta teisė melsis Lietuviškai.

Studijuodamas Petrapilio Universitete Antanas Smetona taip pat veikliai dalyvavo Lietuvos studentų draugijoje ir Petrapilio Lietuvos visuomeniniame bei kulturiniame veikime.

Jis Lietuvos tautiniame darbe jau buvo tiek plačiai pasireiškęs jog į jį buvo atkreiptos Rusų žandarų akys. Už savo Lietuvos tautinį veikimą jis buvo kelis kartus Rusų žandarų kėdijamas, du kartus pašalintas iš universiteto ir net porą mėnesių pasodintas į kalėjimą. Tačiau didesnės bausmės jam pasisekė išvengti ir tuo būdu laimingai galėjo baigti aukštąjį mokslą.

LIETUVIŲ VEIKIMO VADAS

Nors Antanui Smetonai baigus aukštuosius teisių mokslus buvo siūloma gerų vietų Rusijoje, tačiau jis nuo jų atsisakė ir sugrįžo į savo mylimą tėvynę Lietuvą. Sugrįžęs į Lietuvą, A. Smetona nuolatąs gyventi įsikūrė Vilniuje, kur jis jau buvo, budamas ištremtas. Jau tuomet jį Vilnius tiek sužavėjo jog jis baigęs mokslus pasiryžo ten įsikurti.

Nuo pat savo visuomeninio darbo pradžios Antanui Smetonai teko dalyvauti visuose didžiojo Lietuvos tautinio atgijimo ir nepriklausomos valstybės atstatymo žygiuose, ir teko jam visuose tuose darbuose dalyvauti ne kaip eiliniam darbininkui, bet kaip vadui. Jis buvo pirmutiniu Lietuvos dienraščio Vilniaus žinių redaktorius, Didžiojo Vilniaus Seimo prezidento narys, ukininkų reikalams skiriamas Lietuvos Ukininko saviraišio redaktorius, nuolatinis Lietuvos Mokslo Draugijos valdybos narys, Lietuvos Dailės Draugijos narys ir daugelio kitų Lietuvos visuomeninių, kultūrinių ir ekonominių organizacijų veiklus dalyvis. Vilniuje nebuvo nei vieno kiek didesnio bei žymesnio Lietuvos darbu kuriamas nebutų dalyvavęs Antanas Smetona. Jo tauri, visų gerbiama asmenybė ir autoritetingas žodis daug kur turėdavo lemiamos reikšmės.

Antanas Smetona buvo giliai įsitikinęs kad Lietuviams norint pasiekti didesnių kultūrinių laimėjimų reikia Lietuvos tautą vienyti ir skatinti bendromis pajėgomis dirbti tautinės kultūros darbą. Tam reikalui jis 1907 metų rudenį drauge su žymiu Lietuvos tautos veikėju ir rašytoju Kunigu Juozu Tumu (Vaizgantu) Vilniuje įsteigė laikraštį Viltis. Antano Smetonos redaguojama Viltis Lietuvos tautinės kultūros srityje turėjo labai didelės reikšmės. Pasitraukęs iš Vilties 1914 m. Antanas Smetona įsteigė dvasiaitį žurnalą Vairas, kuris buvo plačiai pasklides ir tarp Amerikos Lietuvių.

Iki Didžiojo Karo Antanas Smetona savo tautinėje veikloje plačiausia pasireiškė kaip Lietuvos tautos vienytojas ir Lietuvos tautinės bei kultūrinės ideologijos kurėjas.

1914 metų vasarą prasidėjęs Didysis Karas Lietuvos tautai iškėlė naujų uždavinių. Tais pat metais pabėgėliams šelpiti Vilniuje buvo suorganizuotas Lietuvos Komitetas nukentėjusiems nuo karo šelpiti. Viena šio komiteto dalis

nusikėlė į Rusiją, o antroji, Antano Smetonos vadovaujama, pasiliko Vilniuje. Šio komiteto rūpesniu Vilniuje buvo organizuojama Lietuviškos mokyklos. Vokiečių okupacijos metu Lietuvos reikalams ginti ir atstovauti Vilniuje buvo sudarytas Vykdomasis Komitetas, kuriam taip pat vadovavo Antanas Smetona.

DARBAI UŽ NEPRIKLAUSOMYBĖS ATGAIVIMĄ

Atėjo laikas iškelti ir nepriklausomos Lietuvos valstybės reikalavimus. Nepriklausomos Lietuvos valstybės atstatymo darbas, kuriam su maniai ir energingai vadovavo Antanas Smetona, buvo begalo sunkus. Lietuva buvo sukaustyta Vokiečių okupacijos jungo ir bent koks Lietuvos visuomeninis bei politinis veikimas buvo griežtai uždraustas. Tačiau ir šio sunkiu metu Lietuviai, žut-but, ryšosi siekti savo nepriklausomos valstybės. Nepriklausomos Lietuvos ideja buvo visokiais būdais skleidžiama Lietuvoje ir užsieniuose. Didysis nepriklausomos Lietuvos idejos skelbėjas ir vykdytojas buvo Antanas Smetona.

Jis vadovavo visiems nepriklausomos Lietuvos atstatymo žygiams. 1917 metų Rugpjūčio 18-22 d. Vilniuje buvo suaukta Lietuvos Konferencija. Antanas Smetona buvo išrinktas į tos konferencijos prezidiumą.

Lietuvių Vilniaus Konferencija, vaduodama si Lietuvos reikalais ir remdama visuotinu Lietuvos siekimu, nutarė: kad Lietuva galėtų laisvai plėtotis turi būti sukurta nepriklausoma valstybė. Tiems savo nutarimams įvykdyti Vilniaus Lietuvos Konferencija išrinko iš 20-ties žmonių Lietuvos Tarybą. Lietuvos Taryba iš savo tarpo pirmininku išrinko Antaną Smetoną.

1918 metų Vasario 16 dieną Lietuvos Taryba, vykdydama Vilniaus Konferencijos nutarimą, paskelbė Lietuvą nepriklausoma valstybe. Atstatomai nepriklausomos Lietuvos valstybei buvo reikalinga kitų valstybių materialinė ir moralinė parama. Lietuvos Valstybės Tarybos pirmininkas Antanas Smetona, įsiekdamas Lietuvai paramos, apkeliojo Skandinaviją, visur populiarindamas Lietuvos vardą.

Iš pradžių aukštoji Lietuvos valdžia buvo pavesta Aukštajam Valstybės Tarybos prezidiumui, kurį sudarė pirmininkas — Antanas Smetona, ir du vice pirmininkai — Kun. Justinas Staugaitis ir Stasys Šilingas. Tačiau toks aukštosios valdžios tarp trijų žmonių padalinimas pasirodė esąs netikslus, ir 1919 metų pradžioje Lietuvos Valstybės Taryba pasiryžo rinkti prezidentą, kuriam būtų pavedama visa aukštoji valdžia. 1919 metų Balandžio 4 d. pirmąją Lietuvos Valstybės Prezidentu Lietuvos Valstybės Taryba išrinko Antaną Smetoną.

Antanui Smetonai prezidentaujant, atstatomai Lietuvos valstybei buvo padaryta daug didelių darbų, būtent: suorganizuota ir apginkluota Lietuvos kariuomenė, išvartota iš Lietuvos bolševikai ir Bermontininkai, sukurtas visų sričių valstybės valdymo aparatas, sutvarkyta finansai, suorganizuota įvairių laipsnių mokyklos, paruošta Laikinoji Lietuvos Valstybės Konstitucija, išgauta Lietuvos Valstybės pripažinimas iš Vokietijos, Anglijos, Prancūzijos, Šveicarijos ir Skandinavų valstybių. Jo didelio autoriteto dėka Lietuvai lengviau galima buvo gauti užsieniuose atstatomai Lietuvai reikalingų paskolų ir iš kitų valstybių išgauti Lietuvos pripažinimą nepriklausoma valstybe.

Pirmutiniu Lietuvos Valstybės Prezidentu Antanas Smetona išbuvo daugiau kaip metus laiko. 1920 metų Gegužės 15 dieną, susirinkus Steigiamajam Seimui ir prezidento pareigas perėmus Steigiamojo Seimo pirmininkui, Antanas Smetona Birželio 12 d. iš prezidento pareigų pasitraukė. Bet ir tada jis Lietuvos valstybės reikalų iš savo akių neišleido, dalyvaudamas visokiuose darbuose. Paskirtas Aukštojo Lietuvos Igaliojimų Klaipėdos kraštui vedė derybas su Santarvės atstovais dėl Klaipėdos prijungimo prie Lietuvos ir tas derybas sėkmingai baigė Lietuvos naudai.

Nuo 1928 metų per ketverius metus profe-

PREZIDENTO A. SMETONOS KALBA

Pasakyta Clevelande Vasario 14 d., Lietuvos Nepriklausomybės 25 m. Sukaktį Minint

Čia susirinkę mes iškilmingai minime patį didįjį Lietuvos tautos gyvenimo įvykį, kuriam šiandien sukanka 25 metai. Vasario 16 dieną, 1918 metais, pačiame pirmojo Pasaulinio Karo įkarštyje, rinktinė Lietuvos politikos organizacija, Lietuvos Taryba, paskelbė Lietuvą nepriklausoma valstybe. Taip apsisprendę, naudodamiesi Didžiojo Prezidento Woodrow Wilson Tautų Laisvės Deklaracija, ginklu išviję priešus iš savo krašto, sėkmingai susitvarę, puikiai atsidėję ant karo griuvėsių, pažangiai gaivinę savo tautinę kultūrą, užmezgę draugingus santykius su kitais kraštais, — Lietuviai bendravo su civilizuotu pasauliu, šventai pildydami su juo savo sutartis. Rupestingai darbuodamies, jie tikėjosi ramiai galėsia toliau kurti laimingą savo krašto ateitį. Laimė tačiau kitaip lėmė ir taip tat ši nelaiminga šalis gyvena antrą okupaciją ir gali tapti, kaip rodo karo eiga, antrą sykį žiaurių, smarkių mušių lauk.

Taip esant, sidabrinė nepriklausomos Lietuvos sukaktis negi gali mus daug džiuginti. Turėjo tauta laisvę, ir štai, ją praradus, gedi. Vieni jos vaikai, palikę namie, velka sunkų priešų jungą. Kiti, kaip vergai, pristatyti Vokietijoje sunkių darbų dirbti, kiti, kaip koki nusikaltėliai, ištremti Sibiran, labai toli nuo savo tėvynės, kur gyvena laimingai, o dabar kenčia didžiausius vargus, mirties pavojaus grasomi. Tik mes, kurie, patekę laisvon Amerikon, naudojames malonia jos viešnage, galėtume jaustis laimingi. Bet ar galime būti laimingi, užsimiršti šioje šventėje, kai tie mūsų tautiečiai taip labai nelaimingi? Jų vargais ir jų nelaimėmis sielojamės.

Tačiau didžiame Lietuvos sielvarte mes turime ne tik malonią viešnage, bet ir jų nuosirdžią užuojautą. Štai garbingasis Clevelando šeimininkas, Mayoras Lausche, savo dalyvavimu šioje Lietuvos tautos šventėje, savo paguodos žodžiu, palaiko mūsų dvasią, paragina mūsų išsivermę, pakelia, mūsų nuotaiką. Mes daromes linksmesni, turėdami akivaizdoje Amerikos Prezidento Rooseveltto ir Anglijos Premjero Churchillio Atlanto Deklaraciją. Ji Lietuviams, kaip ir kitoms pavergtomis tautomis, yra šviesi vilnir kitoms pavergtomis tautomis, yra šviesi vilnir pakyla. Mes tikime kad Amerikos ir Anglijos ginklo galia, talkoje su kitais kraštais, kariaujančiais prieš Ašies diktatorius, laimės karą, mes tikime kad abi tos Didžiosios Demokratijos, vadovaujamos savo išmintingų pirmaeilų žmonių, praskins kelią tautų laisvei ir teisingai pastoviai taikai. Tas mūsų tikėjimas ne be pagrindo. Įvykiai rodo kad demokratijos sąjungininkai karo laukuose tvirtėja, o jų priešai silpnėja. Taigi šviesiomis akimis galime žiūrėti į ateitį, pakilia nuotaika minėti šią didžią Lietuvos laisvės sukaktį.

Lietuviai Amerikiečiai, ir jūs rimtai nusi-teikę sutinkate šią tautinę Lietuvos šventę, nes čia atėjo nesini savo naujosios tėvynės rūpesčiai. Žut-but visuotinis karas apsiutė ir Ameriką. Nors namie, pas save, jo nematote, tačiau giliai atjaučiate jo veiksmus. Tautos ir jos vadovų apdairumo dėka, neskrado čia priešų lėktuvai viršum miestų ir, veikiausia, neskradys. Bet Amerikiečių lakunai sklando padangėmis ir kaujasi po visus pasaulio kontinentus. Amerika, jus žmoniškai priglaudus, kurią pamilote, kaip naująją tėvynę, deda jums įvairių, ir didesnių ne kaip paprastai, pareigų. Jūs, kaip geri piliečiai, jas mieliai atliekate. Jūsų jaunimas sąmoningai eina karinė prievole. Savo sąžiningu darbu ir savo pelnytu turtu rimtai palaikote krašto vadovybę. Vyrai ir moters dirbate defense work, remiate Raudonąją Kryžį, aukojate labdaros tikslams, mokate įvairius mokesčius ir perkaite bondus kad valstybės išdas sėkmingiau atliktų ginklavimo uždavinius. Žodžiu/sakant, šioiu ar tokiu būdu visi išvieno dalyvaujate kare, kurio tikslas, nugalėjus laisvę priešus, sutvirtinti Amerikos saugumą. Kariaudami už tą savo tėvynę, kariaujate tačiau ir už laisvę mylinčias tautas, taigi ir už Lietuvos išvadavimą iš bent keno verguvs. Lietu-

soriavo Lietuvos Universitete, dėstydamas filosofijos ir meno dalykus.

1934 m. Antano Smetonos 60 metų amžiaus sukaktuvių proga Vytauto Didžiojo Universiteto Humanitarinių Mokslų Fakultetas jam suteikė Filosofijos Garbės Doktaro laipsnį.

1926 metų Gruodžio 17 dieną — to garsaus perversmo ir tautinio posukio dieną — Antanas Smetona antrą kartą buvo pakviestas prie Lietuvos Valstybės vairo, prie kurio pasiliko iki šiai dienai. Bolševikų okupacija Lietuvos 1940 metų Gegužės 15 dieną privertė jį aplėsti savo tėvynę, atvykti pas mus į Ameriką, tarp didelės išeivijos čia Lietuvai paglabos įsiekoti.

1931 metų Gruodžio 11 d. Antanas Smetona buvo perrinktas Lietuvos Respublikos Prezidentu trečią kartą, o 1938 metų Lapkričio 14 d. išrinktas vėl septyniems metams, iki 1945 metų.

LIETUVOS PREZIDENTAS IR ŠEIMA GYVENA CLEVELANDE

Poni Smetonienė su savo sunaus vaikučiais.

Mrs. Antanas Smetona ... happy here

Mrs. Julius Smetona

vių Amerikiečių karių tarpe yra jau, kiek matyti iš spaudos, garbingai žuvusių kovoję su priešais, yra sužeistų, yra karinės vadovybės atžymėtų garbės ženklais už nuopelnus. Tie kariai, eidami savo pareigas, dėjęsi, galima sakyti, kovoją už Amerikos garbę ir už Lietuvos išvadavimą, už savo naująją ir senąją tėvynę. Visi kurie susitelkę po žvaigždėta vėliava, gali didžiulis, sakdami: I AM AN AMERICAN — esu Amerikietis. Į Ameriką šiandien yra sužiu-ręs civilizuotasis pasaulis, į Ameriką ištiestomis rankomis kreipiasi pagalbos pavergtos Europos ir Azijos tautos. Amerikos galybė, — jos šaukiasi, — yra mūsų viltis. Amerikos laimėjimas yra mūsų išvadavimas iš sunkios nelaisvės.

Bet ta sunkioji karo pareigų našta lengvai pakeliama, žinant jog ji ne amžina, jog skirta labai tauriam tikslui, būtent kad busimoms tautų kartoms nebereikėtų kariauti, kaip yra pasakę Anglijos premjeras, velionis Chamberlain. Bet ar tas tikslas bus pasiektas? Tikrai bus, jei tautos, susitelkusios po Atlantic Charter vėliava, liks jai ištikimos per šį karą ir jam pasibaigus, darant taiką, kurios nuvarginta žmonija yra begalo pasiilgus.

Tokios vilties gaivinami, atgauname skaidrų upą, pasijuntame šventiškai nusiteikę, minėdami Lietuvos atsikėlimo deklaraciją. Su Lietuva, kaip su senąja tėvynę, riša jus daug gerų atsiminimų. Ten jūsų tėvų-protėvių kapai, ten tautos, iš kurios esate kile, išrašyta didinga praeitis. Kai Lietuva buvo didelė valstybė, ji stengėsi gintis didžiųjų kaimynų, ją puolančių iš rytų ir vakarų. Bet toji gadyne virto dingusia garbinga, nebegryžtama senove. Buvus pavergta, nukamuota, Lietuva per pirmąjį Pasaulinį Karą atsikėlė laisva, nepriklausoma, kad ir permaža, kad ir neatgavus jai teisingai priklausanti etnografinių sienų. Amerikiečiai jai padėjo atsikurti savo užuojauta, savo gausingomis aukomis ir politiko žygiais. Gelbėdami savo giminėms atstatyti iš karo griuvėsių, šelpdami jų vaikus, mokslą einančius, jie kurė ir Lietuvą. Per šį antrąjį karą ji vėl pavergta, mūsų ir jūsų kurinys sužalotas, suniekintas.

Taip esant, argi galima nurimti? Pavergtieji tautiečiai, jei priešai nebutų užkandę jiems žado, šiaip į mus prabilūt: Suvaržyti, nudrėskę, alkani, suskaidyti, vieni namie, kiti priešų erdvoje kalinami, nenustojame vilties kad mus atimsite per šį karą, kaip per aną esate atsiminę mūsų alinamą padermę. Jums valia įsisvoje šalyje švesti tautos šventę, o mums niekas nevalia. — Taip dejuodami tiki kad Amerikos galinga armija, žygiuodama per Europą ir vaduodama Ašies jungo pavergtasias tautas, užsuks ir Lietuvon. Tiki kad tuomet kas gyvas, atkūre prisilegtą dvasią, griebis ginklą kad padėtų vaduotojams pribagti priešus ir juos vyti ten iš kur atėjo.

Lietuviai Amerikiečiai, kurie tebekovate savo pirmosios tėvynės dainų, kurie nesate nutraukę gijų siejančių jus su giminėmis, draugais ir pažystamaisiais, palikusiais Lietuvoje, busite jiems ir toliau kaip buvę duosnus, geraširdžiai žmonės. Jūsų vienybė gražiai vaizduoja Clevelando Lietuvos Kultūrinis Darželis. Ši sidabrinė Lietuvos laisvės sukaktis, mūsų šventė, gyvai primena daugybę Lietuvos darželių, išmindių pirmos ir dabar mindžiojamų antos okupacijos. Jie bus atkurti nuoširdžiai remiant, materialiai ir moraliai, didžiąją demokratijos galybę, mažųjų tautų užtarytoją-globėją, Ameriką. Musų šūkis: Amerikos laimėjimas — Lietuvos išvadavimas.

Tikėjimės, meilė ir viltis yra trys didžiosios krikščioninės dorybės. Jos gyvos, kai lydimos gerų darbų. Ir priežodis sako: Kas bus, kas nebus, o Lietuvis neprazūs!

Minėdami šią šventę, mes geidžiame kad gražiai tarptų, gyvuotų Amerika ir jos Prezidentas Franklin D. Roosevelt. Tikime kad gyvuos laisva nepriklausoma Lietuva!

Lietuvos Prezidentas Antanas Smetona su dalimi savo šeimos gyvena Clevelande, ką ne visi net Clevelandiečiai dar žino. Apsigyveno pereitą vasarą, kuomet jo sunus Julius gavo darbą Clevelande po atsilankymo Clevelande kalbėti Vasario 16-tos paminėjime pereitą metą.

Vaizde matome p. prezidentinę žaidžiant su savo sunaus ir marčios vaikučiais. Apačioje, jaunoji p. Smetonienė.

Šie atvaizdai tilpo su aprašymu apie juos dienraštyje Cleveland Press.

Pp. Smetonų žentas Pulk. Valušis ir duktė gyvena New Yorke.

Julius Smetona

VOKIEČIŲ laikraštis rašo kad į Kauną atvykus gausi Vokiečių studentų grupė, kurią atlydėjęs Vokietijos studentų vadės padėjėjas Miedzinski. Vokiečių studentės dalyvaujančios "darbo tarnyboje Rytuose".

ALUMINO svaras dabar parsiduoda po 15c., o šimtas metų atgal kaštavo net \$160 svarui.

Mano 25 Metai prie Dirvos

Prisiminimai Svarbesnių Įvykių Musų Gyvenime ir Veikloje Bėgyje Lietuvių Amerikoje ir Lietuvos Pastarų 25 Metų Gyvavimo

APLEIDUS Tėvynės redakcijos ir SLA. spaustuvės štabą, — kur tuo metu skaitėsi tvirta Amerikos Lietuvių tautinė tvirtovė, — palikęs Amerikos Lietuvių Tautinės Tarybos sekretoriaus pareigas, — nes tada jau buvo įsikūrusi Taryba tautinei akcijai vesti, — 1917 metų Lapkričio mėnesį atvykau į Clevelandą, antrąjį Dirvos redaktorių, prie Juozo Gedmino.

Dirva tada ėjo antrus metus savo dabartinio vado, pirmo to apie metų laiko ėjo mažesnio formato, vardu Santaika.

Dirvos leidėjas buvo A. B. Bartoševičius, kuris laikraštį finansavo, nors laikraštį leido bendrovė, iš kelių šimtininkų, pavadinta "The Ohio Lithuanian Publishing Company". Ponas Bartoševičius pakartotinai sakdavo, jis nori visur matyti žodį "LITHUANIAN", kad tuomi būtų garbinamas Lietuvių vardas.

Juozui Gedminui išvykus į Chicagoą prie Lietuvos, 1919 metų pradžioje, aš likau vienatini Dirvos redaktorių, ir juo esu iki šiai dienai. Tautinėje spaudoje tai bene pirmas atsitikimas kad vienas redaktorius prie laikraščio išbutų visą ketvirtą dalį šimtmečio.

Ponas Bartoševičius, pavesęs man Dirvą redaguoti, į jos turinį visiškai nesikišo ir dėl to su juo per visą dešimtį metų bendro veikimo neįvyko nei mažiausio nesupratimo. Jis tik pageldavo kad Dirva būtų "tautiška", kas man buvo labai lengva išpildyti, nes, nežinint kitų tų metų tautinių laikraščių mėteliojimosi šian ir ten, Dirva nuo savo tautinės linijos nei karto nepasuko iš kelio, nors dėl to su savo buvusiais vienuolika prisiėjo pernešti ir skilimus bei susikirtimus.

Nuo 1925 metų Dirvos nuosavybė perėjo į mano ir Povilo Vasilausko rankas, o nuo 1929 metų į mano vieno globą.

Ypatinga tas kad tada teko dirbti tautinėje srovėje už Lietuvos atvadavimą, nepriklausomybės atsteigimą, renkant aukas, važinėjant čia ir ten Lietuvos reikalais, ir dabar tik tas pats pasikartoja, minint Lietuvos Nepriklausomybės 25 metų sukaktį.

Clevelando Lietuviai, tada jauni ir energingi, buvo taip pat pasidalinę į sroves ir tarp savęs lenkyniavo. Tautininkai rado galimybes veikti su katalikais bendrai ir palaikė savo organizacijų sąryšį, išleido bendrą knygą, dabar turinčią istorinės reikšmės, "CLEVELANDO LIETUVISKŲ DRAUGYSČIŲ ISTORIŠKA PERŽVALGA", kuri išleista 1917 metais, spausdinta Dirvos spaustuvėje.

Srovinių fondų ir bendrovių varžytinių dėka, pagaliau įvyko tautinių ir katalikiškų vadų ir su jais draugių atsidalinimas ir veikimas kas sau. Tas matyt buvo neišvengtinai: viskas vyko sulyg bendro srovių nusistatymo.

Dirva rėmė, palaikė ir agitavo už Lietuvos Nepriklausomybės Fondą — tautinės srovės fondą Lietuvai vaduoti.

Tais laikais Lietuvos vadavimo reikalams lengviau guvo gauti iš Lietuvos \$50, \$100 ar kitas didesnes aukas, negu šiais laikais \$1 ar \$10.

Kuomet baigėsi Pasaulinis Karas, Dirvos štabe sukrusta tinkamai tą įvykį atžymėti — ir medu su p. Gedminu, ir keli kiti paskiri rinkėjai, — tą dieną, Lapkričio 11, 1918 metais, — pirmąsias redakcijoje ir administracijoje sudėję \$60, išsileidom rinkti daugiau. Tą dieną per kelias valandas surinkom \$525.00 Lietuvos Nepriklausomybės Fondui. Stambiausias aukotojas, kaip paprastai tada, buvo patriotingas biznierių L. P. Bastrukonis, kuris paklojo \$100.

Kitu atveju, L. N. Fondo įgaliotas, su V. K. Račkasku, vykstančiu iš New Yorko, nuvažiom į Chicago, pas tenatinius patriotus. Jie mus priėmė kukliai: po pietų mažoje salėje atsituvo prakalbos, o vakare, taip pat nedidelėje patalpoje parengė vakarienę. Tos vakarienės metu nedidokas buris vyrų ir moterų sudėjo L. N. Fondui \$1008.00!

Per Dirvą, kartu ir per kitus tautinius laikraščius, ėjo smarkus vėjus už Lietuvos rėmimą, ir musų Nepriklausomybės Fondas, iki likvidavimosi Lapkričio 25 d., 1920 metais, surinko tokią sumą apie kokią dabar nedrasu ir svajoti — \$85,201.51! Tais pat laikais musų katalikų srovės Tautos Fondas pasiekė nuostabiai aukštą sumą — \$590,136. Tų aukų atgarsiai ir dabar Amerikos Lietuvių gyvenime jaučiami — tuli tais pinigais išauklėti advokatai ir kiti "profesionalai" ir dabar tesizymi savo darbais kurie nedaro katalikų srovei garbės.

Del anų "gerų laikų" musų katalikai ir dabar jaučiasi "dideli" ir su kitais nenori skaitytis.

Plačiai dirbta Lietuvos Atstatymo Bendrovės sėrų pardavime, Clevelandiečiai išpiko jų už ketelį dešimčių tukstančių dolarių. Išpiko už panašias sumas ir katalikų srovės įsteigtą bendrovių.

K. S. Karpins, Dirvos redaktorius

Atėjo Lietuvos Laisvės Paskolos kėlimo laikotarpis — sudarėme Clevelando Laisvės Paskolos Komitetą, kuriame man teko užrašyti sekretoriaus pareigas. Kiek tikrai Clevelando Lietuviai bonų išpiko sunku pasakyti, tačiau gausiai pirkto ir davė Lietuvai arti šimto tukstančių dolarių. Teko darbuotis Lietuvos Finansinės Misijos narių priėmimo, prakalbų rengime, ir jų palydėjime iš vieno miesto į kita.

Su Dr. J. J. Šimoliunu (dabar Dr. Simas, gyvena Detroitė) darbuovome rinkime parašų žymių Amerikiečių Clevelande, po protesto rezoliucija prieš rašytoją Simons, kuris spaudoje platino Lietuviams ir Lietuvai nepalankias žinias, Lenkams agentaudamas.

Taip pat teko dikčiai darbuoti rinkime parašų petičijai prašančiai Prezidentą Harding pripažinti Lietuvą Nepriklausoma Respublika.

Visiems Clevelandiečiams gerai žinoma žymių Amerikos ir Lietuvos Lietuvių stipriųjų imtinių sportininkų era, kurią įvedė pradėdant su Karoliu Požela, Karoliu Sarpalium — per juos, per keletą metų vietos Angliškos spaudos sporto puslapiuose garsojo Lietuvių vardas. Jokis kitos tautos imtinkas nepasiekė tokio plataus populiarumo kaip per kelis metus turėjo Karolis Sarpalius. Prie jo atitraukiau į Clevelandą ir kitus sunkaus svorio Lietuvius stipriuosius — Juozą Komarą, Jušką, Jack Gansoną, ir lengvesnius — Brazauską, Šimkų, ir kitus.

Visi atsimeina ir Dzimdzi-Drimdzi laikotarpį — Vanagaitį ir Olšauską, kurie Dirvos globoje per keletą metų Clevelando Lietuvius linkmino ir virkdino. Vanagaičio ir po šiai dienai žmonės neužmiršta ir vis turi viltį kad jis dar kada nors atsilankys.

Kompozitorius A. Vanagaitis atnešė ir labai greitai įgyvendino Amerikos Lietuvių tarpe naują smagių, gražių, populiarių dainų erą — po Miko Petrausko, kuris čia viešpatavo per keliolika metų, ir Stasio Šimkaus, kuris dalį laiko yra praleidęs Amerikoje.

Clevelande ir vedžiau, vietinė čia gimusia Lietuvaitė, Ona Virbickaitė, 1923 metų Liepos 28 d. Taigi šymet sueina 20 metų musų vedybinio gyvenimo sukaktis.

1928 metais, pats pasiryžęs vykti į Lietuvą pamatyti, po 20 metų iš jos išvykimo, kaip ji dabar laisva gyvuoja, kartu vežiausi į savo žmonelę, kad pažintų Lietuvą, apie kurią, kaip ir visi čia augę jaunuoliai, jokio supratimo neturėjo. Lietuvą ji pamilo, patiko jai ji tokia kokia tada buvo, ir nuo to laiko jos prisirišimas prie Lietuvos nesumažėjo, bet didėjo. 1938 metų vasarą, prieš pačią dabartinę Lietuvos tragediją, po Lenkų ultimatumo, ji vėl vyko į Lietuvą vieną, ir be pačios Lietuvos aplankė dar ir Vilnių. Jos aprašymus kėlonės į Lietuvą ir po Lietuvą, Angliškai ir Lietuviškai, ėjusius per Dirvą apie metų laiko, Dirvos Dirvos skaitytojų daugybė ir dabar prisimena.

1926 metų Gruodžio 17-tos dienos perversmas Lietuvoje sukūrė Amerikos Lietuvių tautinę srovę, jau neskaitant nusistatymo kokį pasirinko kitos mūsų srovės. Už Dirvos ir Vienybės palaikymą tautinės Lietuvos vyriausybės, kuri po to perversmo stėjo valdyti, Amerikos Lietuvių Tautinė Sandara, nešiojus tautinį vardą, pakrypus kairėn, mane ir J. O. Širvydą, tuolaikinį Vienybės redaktorių, iš Sandaros išbraukė. Sandariečiai grupavosi: vieni, kairesnieji linko labiau prie socialistų, rado su jais bendrus obalsius, ir prasidėjo tautinės srovės nesugyvenimas. Dešinieji sandariečiai pametė Sandarą, ta organizacija susilpnėjo, bet tautininkų pozicija po Gruodžio 17-tos iki šių dienų buvo ne be viltiška, ji darėsi ryškesnė, stipresnė, ir šiandien tautininkai atlaiko savo frontą gerai. Lietuvos vadavimo darbe stovi pirmoje vietoje tiesioje Lietuviškoje linijoje, ir finansiniais ištekliais yra beveik lygūs katalikų srovei.

Katalikų, socialistų, sandariečių, bolševikų

kalnų vertimas, šaukimas kad "vulkanai" išsi-veržtu, išsprūgdintų Lietuvoje tautininkus, nepakenkė mums čia nei tautininkams Lietuvoje eiti tautine kryptimi, ir vis radosi daugiau ir daugiau Lietuvių kurie permatė teisybę ir pa-neigė įkaitusių politikidžių riksmus buk Lietu-voje jau pats "pragaras" atsivėręs — dėl to kad ten prezidentauja Antanas Smetona.

Dirvai ir Vienybei tulą laiką vienoms lai-kant tautinę liniją, pagaliau sušvelnėjo ir kiti laikraščiai, ir pačiuose sandariečiuose vėl atsi-rado dar viena dalis, kuri palinko į tautinę pusę ir pradėjo taikiau ir bendriau su tautininkais sugyventi. Nuo 1934 metų pradėta dėti pas-tangos panaikinti visai tarp tautininkų ir san-dariečių esančius nesupratimus, tik prie to ne-dasileidžia tula dalis sandariečių vadų, matyt bijodami pradingti tautininkų tarpe....

Prasidėjus artimiaus santikauti su Lietu-va, po 1928 metų apsilankymo tenai, padariau du pasekmingus įsikišimus į Lietuvos reikalus: vienas, tai sutvarkymas Amerikiečių ekskursan-tų atvykstančių į Lietuvą, kurie Klaipėdiečių gabų biznierių buvo baisiai išnaudojami iki tos vasaros, 1928 metų, kada pats su Dirvos ekskur-sija ten nuvykau ir patyriau kaip su Amerikie-čiais apsieinama. Susipažinus su Generolu V. Nagevičium, Majoru Ardicku ir kitais, kurie buvo akylus tuose reikaluose, pasekmė buvo ta kad nuo 1929 metų ekskursijos į Lietuvą, vyk-s-tančios į Klaipėdą, buvo atimtos iš tų dolarių gaudytojų nagų. Parvykstantieji antru kartu į Lietuvą, arba tie kurie buvo girdėję kaip "Lietu-voje" ekskursantai pasitinkami ir pusėtinai apiplėšiami, tiesiog stebėjosi: Šaulių Sąjungos burio paskirta priėmimo komisija pasitikdavo ekskursantus jau ne tik Klaipėdoje bet ir Ky-bartuose, pavaišindavo, suteikdavo visokį patar-navimą, ir didžiausiai ekskursantų nuostabai — visai dykai, už nieką niekas neprašė jokio atly-ginimo ir nekeletavo dolarių visokiems išgal-rotiems dalykams. Iš Rytų viešbučio atimta vi-sas biznis, ir ekskursantai buvo vedami į Vikto-rijos viešbutį, duodavo pusryčius ar pietus, visai dykai, pagelbėdavo parupinti geležinkelio bilietus, apsirūpindavo jų bagažų ir vėskuo, iki išvažiavimo ir kiekvienam reikalingą Lietuvos dalį. Amerikiečiai į Lietuvą važiuodavo su pi-nigais juos praleisti, tat nepadoru buvo Klaipė-diečiams biznieriams juos pirmą dieną aplupiti, ir tas buvo sulaukyta.

Antras dalykas buvo tai įvedimas Lietuvos Laisvės Paskolos bonų supirkimo Kaune, kuomet depresijai užėjus Amerikiečiai norėjo savo bonus parduoti ir juos ėmė supirkti žydai, kurie Amerikiečių laikraščiuose skelbė superką Lietuvos bonus. Susirašius su Finansų Depart-mentu ir patarus surasti būdą pačiai Lietuvai supirkti iš Amerikiečių bonus už nepilną bet atitinkama kainą, buvo įvesta bonų supirkimas

LIETUVOS HIMNAS

(Dr. V. Kudirkos 85 m. gimimo metais)

Lietuva, Tėvyne mūsų,
Tu didvyrių žemė,
Iš praeities tavo sunęs
Te stiprybę semia.

Tegul tavo vaikai eina
Vien takais dorybės,
Tegul dirba naudai tavo
Ir žmonių gerybei.

Tegul saulė Lietuvos
Tamsumus prashašina,
Ir šviesa, ir tiesa
Mūsų žingsnius telydi.

Tegul meilė Lietuvos
Dega mūsų širvyse,
Vardan to Lietuvos
Vienybė tezydi!

Taupomosiose Kašose Kaune. To tikslas buvo vietoj duoti svetimiems išnaudoti Lietuvą, su-pirkus iš Amerikiečių bonus pusdykiai, o iš Lie-tuvos izdo, laikui suėjus, išgauti pilną sumą ir dar nuosimčius už kelis metus, — kad pati Lie-tuva sutauptų ir nuosimčius ir tas sumas ku-rios atliko nuo atperkamų nepilna kaina bonų.

(Pabaiga tilps kitame numeryje)

Ona Karpienė-Virbickaitė

LIETUVOS SIDABRI-NIS JUBILEJUS

Rašo DR. S. T. TAMOŠAITIS,
Lietuvai Vaduoti Sąjungos Pirmininkas.

LIETUVIAI visame pasaulyje, ypač Ameriko-je, ši mėnesį švenčia dvidešimt penkių me-tų Lietuvos Nepriklausomybės sukaktį — sida-brinį jubiliejų. Normaliam laike tai didelis įvy-kis tautos gyvenime, bet ir dabar savo prasmės nenustoja.

Vasario 16 dieną, 1918 metais, Lietuvos Ta-ryba Vilniuje, susidedanti iš 20 žymiausių Lie-tuvos sunų, neatsižvelgiant į tuolaikinę Vokie-čių okupaciją, paskelbė pasauliui atstatanti Ne-priklausomą Lietuvos Valstybę su sostine Vil-niuje.

Lietuvos Taryba skelbė šį aktą pasinaudo-dama ne vien tik "Tautų apsisprendimo teise", bet ir pasitikėjimu Lietuvių tautos atgimstan-čia dvasia, praeities didvyrių prakilniais žygiais, garbinga Lietuvos istorija ir savimi ir visa Tauta.

Lietuvos Taryba padarė užvis didžiausį ir garbingiausį diplomatinį žygį padėdama pagrį-dą Lietuvos Nepriklausomybės ateitai, o Lie-tuvos kareiviai savanoriai savo pasiryžimu ir sumanumu kovodami su bolševikais, Bermonti-ninkais ir Lenkais savo krauju ir gyvybe įku-nijo tą Nepriklausomybės Aktą.

Lietuva, Amerikos Lietuviams padedant, sukurė valstybę iš nieko, nes karo audroms slaučiant viskas liko sunaikinta. Kaipuo uko šaliai atsistatyti iš pelenų ir griuvėsių, buvo ytin sunku, bet palyginamai greit ji sutvarkė savo ūkį, miestus, mokyklas, finansus ir preky-bą ir paskutiniaus nepriklausomo gyvenimo lai-kais klestėję klestėjo ir liko žinoma net užsie-niui kaip pavyzdinga valstybė.

Mes Amerikos Lietuviai džiaugėmės ir di-džiauomės nepriklausomybę atgavusia Lietuva, rėmėme ją pinigais, ir visokiais būdais darba-vomės kad Amerikos Vyriausybė pripažintų Lietuvos nepriklausomybę, ir tas musų darbas nebuvo veltus.

Nors laikinai bet Lietuva ir vėl neteko sa-vo Laisvės ir Nepriklausomybės. Pirmiausia, godus Rusai-Mongolai, kurie per 125 metus lai-kė paverę Lietuvą, gryzę vėl atėmė jos laisvę, plėšė turtus ir dešimtis tukstančių jos sunų ir dukterų kurie nespėjo pasislėpti nuo žiaurių burliokų, ištrėmė į Rusijos gilumą alkiui ir mir-čiai. Vėliau, nuožmūs naziai, tie žmonijos prie-šai numerio pirmo, išviję Rusus ir dabar begalo skriaudžia Lietuvos gyventojus. Atima pasku-tinį duoną kėsnį, urmu nutautinti bando, varo Vokietijon ir priverstinus darbus ir kiek pasi-priešinusius baudžia ir žudo.

Apvaikščiūdami Lietuvos Sidabrinį Jubile-jų suteikime tinkamą pagarbą Lietuvos budin-tojams ir žadintojams prie tautinio susipratimo kaip Dr. Joną Basanavičių, Lietuvos atgimima tėvą, pirmą ir dabartinį Prezidentą Antaną Smetoną ir kitus Lietuvos Tarybos narius; pir-miems savanoriams ir kariuomenei kurie Lie-tuvos žemę apslakstė savo krauju, atidavę savo gyvybę už Lietuvos laisvę. Susikaupę prisidė-kime darbuotis dar su didesniu pasiryžimu ne-gu pirmame pasauliniame kare, kad Amerika ir Suvietytos Tautos greičiau laimėtų šį karą ir Lietuva atgautų savo Nepriklausomybę.

Neužmirškime kad Lietuvos žmoniai, nežiu-rint kur jie bebūtų išblaškyti, ausys ir akys at-kreiptos į Ameriką, į Amerikos Lietuvius. Jų vienatinė viltis mes.

Jau pasklido žinia visoje Lietuvoje kad Amerikos Lietuviai suorganizavo Lietuvai Va-duoti Sąjungą ir Lietuvių Tautinį Šelpimo Fon-dą ir kad čia dirbama ir renkama aukos gelbėti Lietuvos žmonėms.

Tverkit LVS skyrius, rinkite aukas ir įra-šykite savo vardą į Lietuvos Gelbėtojų Knygą.

LINKĖJIMAI

MONTREAL, Kanada.

Truksta man žodžių išreikšti savo didelį džiaugsmą kurį jaučia mano širdis šiose dvi-gubose sukaktuvėse.

Mūsų brangiai Tėvynei Lie-tuvai, kuri yra įvelta į sukuri nepageidaujamą audrą, sueina 25 metai nuo paskelbimo Ne-priklausomybės Akto Vilniuje.

Šiandien neplevesuoja trispal-vė šešioliktą Vasario minint. Sunku Lietuvai kentėti, bet iš širdies linkiu kad greičiau ateitų diena kada iš tos nelaimės ir vėl mūsų mylima Tėvyne pa-kils, suplevesuos jos vėliava, ir ji pasiliks laisva, išdidi ir garbinga amžinų amžina Lie-tuva.

Taipgi sveikinu didžiai ger-biamą Dirvos redaktorių K. S. Karpių, kuris taip puikiai re-dagavo Dirvą per 25 metus.

Gerbiamas Jubilatas — tiek pasižinęs Lietuvos ir Lietu-vių naudai, aprašydamas gra-žiai, švelniai, maloniai Dirvoje viską kas Lietuviai miela ir brangu. Ne vienam skaityto-jui pasiliko neišdildomai at-mintyje jo raštai, o labiausia aprašymai kėlonės Lietuvoje, kuomet aprašė kelius ir take-lius, miestus, miestelius, dva-rus, kaimus, ežerus, upes, gi-rias ir tt. Mes kurie nebuve ir nematę Lietuvos, skaityda-mi Dirvą dar labiau pamilome savo tėvėlių Gimtinę Šalį, at-rodė kad ir mes kartu su ger-biamu Redaktoriu keliavome.

Kad aukščiausias suteiktų gerbiavam Jubilatiui dar daug ilgų metų ir dirbti mūsų tau-tinį darbą toliau neuilstamai. Nuosirdžiai linkiu geriausių pasekmių gerbiavam Redakto-riui jo darbuotėje ateityje.

M. Arlauskaitė.

AMERIKA PASIRODO NEPAJIEGS IŠMAI-TINTI PASAULI

Buvo pradėta skleisti sma-gi mintis kad Amerika galės išimaitinti visą pokarinį pasaulį, tačiau ta mintis pradėjo su-sidurti su tikrenybe ir pasiro-dė negalima. Kaip dabar ži-nantieji aiškina, Amerika ne-galės pilnai išimaitinti save ir savo alijantes šalis karo bė-giu.

Artėjant pavasario sėjai, ži-novai įrodinėja kad šymet sė-ja gali būti mažesnė nežiurnt didelio pakilimo karo meto pa-reikalavimų. Sako, jeigu sė-ja bus padidinta tai daugyji daugiausia 4 nuosimčiais, nors reikalinga ūkių produkciją pa-dvigubinti.

Industrijų gamyba padaugė-jo 350 nuosimčių virš poreitų metų gamybos ir šių metų bė-gyje pakils dar daugiau negu dvigubai. Bet maisto gamyba visai neplinta. Ukininkai sako bijo sėti, nes nežino ar bus kam rudenį sėją nurinkti, ar bus užtikrinta pagalba.

Buvo kalbėta importavimas darbininkų iš Meksikos ar net iš Kinijos, bet kalbomis ir pa-siliko.

Taigi turint maisto gana tik sau ir kariuomenei, dalį to ati-traukiant ir duodant alijan-tėms, neliks jokių rezervų ir karo pabaigoje Amerika netu-rės pakankamai maisto apru-pinimui viso alkanio pasaulio, nors į čia visų akys bus at-kreiptos.

•MĖTOS auginamos biznio tikslu net 1743 akėse, daugiau-sia pietinėje Michigan dalyje ir šiaurinėje Indianoje.

•SUSPAUSTOS bulvių ko-šės gabalas avalų dėžės didu-mo patiekia gana košės valgiui apie šimtui vyrų.

•SUV. Valstijos normaliai importuoja 75 milijonus sva-rų juodų ir baltų pipirų per metą.

Didžiojo Karo Prisiminimai

Rašo KAPSŲ AGUONA.

(Skiriu Lietuvos Nepriklausomybės 25 Metų Sukaktuvių Paminėjimui)

PAZYSTAMIEJI nuolatos mane ragina rašyti. "Kodel nerašai? Jūsų vardo nematome laikraščiuose" — prišnekina. "Parašyk ką nors iš pereinamo karo atsiminimų", ir taip toliau. Rašau, brangieji, įvairius prietikius iš pereinamo žiaurios karo įvykių, bet rašau ne plunksna ant popierio, o tik savo skaudžioje širdyje. Tik mano širdyje, laikas nuo laiko, gema naujos ir vis tos pačios mintys, tos pačios istorijos. Lapų lapai vartosi pakrikę, susimaišę. Nes jos visos lieka užbaigtos sielvartu ir suvilgintos galiomis asaromis. Kam tokios istorijos įdomios, kas jas nori skaityti?!

Šį straipsnelį rašau tikėdamasi kad jis suras nors vieną sielą man artimą ir tuo pačiu skausmu alsuojančią.

Niekas, niekas negali suprasti mano širdgėlos, nes ir pati tokios nesuprasti, jei nebūčiau taip daug pergyvenusi, nukentėjusi.

Mano draugės man primeta kad dabar man gera gyventi, kad niekas nerūpi ir nesvarbu. O, mano mielosios, jei jūs nors dalelę mano rūpesčio ir širdies skausmo nuo manęs paimtumet, jūs taip nekalbėtumet...

Dvidešimts vieni metai atgal Tėvynė pašaukė mano vyriausiąjį brolių, nes jo kraujas buvo reikalingas Jos laisvei. Dabar ir vėl baisios žinios plaukia iš Tėvynės. Per Amerikos Raudonąjį Kryžių gaunu žinias vieną už kitą liudnesnes: Kad giminės išvežti į Sibirą, kad jauniausias brolis žuvis. Nužudė kraugeriai, mažąjį Alpuką! Nors šiai karo audrai užėinant jis buvo kareivis, bet aš jį, penkiolika metų atgal, važiudama iš Lietuvos, palikau dar mažą, todėl mano vaizduotėje jis amžinai pasiliks mažas.

Tik prisiminus mano motinos graudžias raudas netekus vyriausiojo sūnaus, pilnai įsivaizduoju kaip ji graudžiai verkia, dusauja ir džiusta netekus savo jauniausiojo. O ji senutė tokia jautri, tokia bejėgė... Kaip ji iškenčė tą bausių vargelių ir užbaigęs senatvės dieneles. Kas tokia motina gali nuraminti... jei tik viena juoda žemėlė... O ir tėvelis senasis, nors ir vyriškas betgi jausmus turi ir kančią jaučia. O kiek tokių mamų, kiek tokių tėvelių!...

Matau vaizduotėje aš juos visus: išalkusius, suliesėjusius, nusiminusius, laukiančius šviesos valandėles. Kas iš to kad man gali būti gerai, kad aš negaliu savo laimės jausmų nei kiek suteikti ir jų vargelių sau pasiimti. Kartais net norisi kad ten su savaisiais kartu būčiau ir kančiomis dalinčiausi. Rodos ir man būtų lengviau, nors tas jiems nieko ar negelbėtų.

Daug Didžiojo Karo prisiminimų galėčiau surašyti, bet jie visi beveik vienodai žiaurūs ir nemalonūs. Bent porą jų čia jums aprašysiu kuriems abiem atgalvis tiktų —

DUONA UŽ MEDŲ SKANESNĖ

Didžiajam karui prasidėjus 1914 metais man buvo vos tik aštuoni metai amžiaus. Maža buvau labai gedlinga ir, kaip namiškiai sakydavo, keista. To keistumo tai ir dabar sau neišaiškinu. Bet į aplinkinį gyvenimą jau ir mažutė budama tvirtai gilinausi. Gal užtat kai kuriuos Didžiojo Karo pergyvenimus taip vaizdžiai atsimenu.

Tikrai nepamenu kuriais metais, bet manau kad tai buvo 1916 metais žiemą. Tada Vokiečiai buvo Lietuvoje. Musų apylinkėse, gal kad ir visame Marijampolės apskrityje, labai truko maisto. Nors musų tėvelis, su trimis broliukais, dirbo Vokiečiams, kinto ir vežė miško medžius, ir už tai gavo tam tikrą Vokiečių nustatytą užmokestį, bet už tuos pinigų musų apylinkėje nieko nebuvo galima nusipirkti. Visi beveik vienodai badavome. Apie drabužius tada mažai kas kalbėjo. Ant visų lupų buvo duonos klausimas.

Mūsų buvo didelė šeima: dvyliką narių, tai ir tos duonos labai daug reikėjo. O čia nei už pinigų negalima pirkti. Žmonės kiek kur sugrįbėję rūginių miltų juos maišė su vikiomis, grūčkais, burokais, bulvėmis, avizomis ir kitais įvairiais maistingais produktais ir kepė iš jų duoną. Su vikiomis maišytą duoną atrodėdavo graži, bet labai aštri, o su avizomis draskė burnos vidų. Bet kad nei vikių, nei avizų, nei nieko kito pas mus nebuvo galima pirkti. Miestiečiams šiek-tiek Vokiečių valdžia davė, o kaimiečiams pasikarkė. Dar mokestimis ir pyliavomis apkrovė.

Kurie ukininkai turėjo arklius tie važiuodavo kur tai apie šunksus grūdų ir bulvių pirkiti. Ten mat buvę stambesni ukininkai ir karas mažiau palietė. Vokiečiai draudė važiuoti svertiman kreizin (apskritin, ir sugavę žiauriai baudė ir viską atimdavo, bet žmonės bado verčiami važiuojo ir tiek. Vaziavo šunkeliais, per miškus, saugodamiesi Vokiečių...

Mūsų tėvelis važiuodavo beveik kas antra savaitė. Kelionė trukdavo apie tris dienas. Matydami kad maisto liko jau tik trims dienoms, tėvelis, su vienu broliuku, ir važiuodavo.

Kartą kai tėvelis su vyriausiu broliuku išvažiuojo maistauti, mamytė su vyresniaisiais apsisukė kiek į dieną galima suvalgyti ir taip padalinę esantį maistą į tris lygias dalis. Kai

trys dienos praėjo, tėvelis su broliuku į namus negrįžo. Kėvirtą dieną atsikėlė jau pusryčių negavome. Pietūs ir vakarienė, o tėvelio ir brolio kaip nėra, taip nėra. Vyresnieji tylėjome, o mažučiai nuolatos kniurksėjo: "Mama, valgyt noliu!"

"Palaukit, vaikučiai, tėvelis parvažiuos, parveš", mamytė kartojo. Mes visi, ir net patys mažieji, tvirtai tikėjome kad tėvelis tuoj ineis į stūbą ir ištrauks iš maišo kepalą duonos ir visi tik valgysim, tik valgysim... tos kantrybės tiek mažai liko ir vis rodė kad tėvelis jau duris daro. Žiūrime, sutupe ant suolo, per langus, kad tik pamatytume tėvelį, bet tėvelis vis nepasirodė. O tie bambliukai (taip tada maniau) vis kaip šaukia taip šaukia, "Mamute, valgyt labai noliu..." Net pikta... Ar jie nemato kad mama nieko neturi ir pati nieko nevalgo.

Viena sesučių pasiūlė nubėgti pas dėdienę pasiskolinti duonos, bet ir čia mamytė pareiškė kad ir jie jau vakar tik po pusę kiaušinio pasidalinę suvalgė. Kur ko nors skolinti buvo nemancma, nes kas tokiai gaujai gali ištekti, o jau su asaromis kur nors prašyti tai verčiau mirti badu. Tokia buvo šeimos rimtis.

Vakare sugulėm ir sunigom. Buvo tylu. Ryte išbūdę jautėmės prastai: krutinėje darėsi šilta, galva kaip tai svaigo. Juk tai buvom išbadėję. Be pieno, be mėsos jau gal buvo keli mėnesiai. Karvė turėjome, bet ji buvo užtrukus.

Mažučiai vėl kniurksėjo: "Mamute, valgyt labai noliu..." o mamytė irgi vis tą patį kartojo: "Palaukit, vaikučiai, tėvelis parvažiuos, parveš". Mes didesnieji jau tik tylim, tylim, laukiame... Mamytė, kaip paprastai, atsisėdo prie ratelio ir bandė verpti, bet vis sustodame, paleistrankovų marškinų rankovė nusibraukdavo asaras. Visi pajutome kad kas tokio negerai. Suprantama kad jį kankino ne tik alkis, bet ir baimė kas bus atsitikę su tėveliu ir broliu. O kai vaikai ėmė beveik chorų šaukti, "Valgyt noliu", mamytė visai kantrybės išėjo. "Ar mėsų atsipjovus jums duosiu!" pusegarsi ai drėbančiu balsu pareiškė ir sukiubė į abi rankas... Visi vaikai ėmė tūpinti luputes ir visi gerklė bliauti. Ir didesnieji traukė me nosis. Visi susispietėme apie mamą. Visi stengėmės arčiau prie jos glaudis.

Ir štai, kažin iš kur man mintis į galvą puolė bėgti pas vieną šeimą, toliau nuo namų, nes jie turėjo mano amžiaus mergaitę, Damutę. Mamytės pasiklausiau, "Mama, ar galiu bėgti pas Kunigonius?" "Bėgkit, vaikeliai, kur tik akys neša", atsakė mamytė.

Aš ir leidau bėgti ir po valandėlės buvau Kunigonų bute. Teta Kunigonienė buvo geros širdies žmona. Jie irgi turėjo daug šeimynos ir badavimas buvo tais laikais ir jiems ne naujiena. Nežinau ar teta Kunigonienė suprato kad aš buvau taip labai išalkus, bet kaip tik inėjau tuoj paliepė savo dukterei, "Damute, atkriek viešniek šviečios duonos, įpilk pieno puodelį". Damutė motinos paliepimą greit išpildė, ir štai atneša šiltos duonos riekelę per visą kepalą ir pūdelį pieno.

"Kam, Damute, tiek daug?..." vos tik prakosčiau, ir maniau tik pusę duonos suvalgyti, nes gėda valgyti tiek daug. Bet kur tau... taip skanu... Rodos ir už medų duona buvo skanesnė. Ir nei nesijutau kaip visą duonos riekelę sukūšau į burną. Daugiau teta Kunigonienė nesulė. Pavalgius padėkojau, "Ačiū, teta, už šviežią duoną", ir išsikubinau namon. Net man dabar veidai kaista pagalvojus kaip labai tada nusikraudžiau savuosius suvalgydama tiek daug tokios skanios duonos.

Parbėgus namon, radau tėvelį grįžusį ir jau bulvių puodas ant krosnies virė.

Valgant vakarienę, tėvelis ir broliukas pasakojo kaip juos Vokiečiai užklupo, šaukė Halt! ir šaudė. Bet tėvelis paplaks arklius pasileido į nežinomą mišką, nesilaikant jokio kelio. Ten jie pūksnojo po sniegą. Rogės klimpo ir kliuvo už kelmų. Bijodami išvažiuoti į lauką, jiedu miškais ir nežinomais keliais, sušalę ir išalkę, vyrai ir arkliai, parsikapstė namon dviem dienom vėliau, kur jų labai, labai laukė bado prispausta šeima.

VARGAS IR GAILESTIS

Tų pačių metų pavasarį, musų tėvelis dar vis važinėjo po tolimus kraštus pirkinti maisto ir sėklų laukams sėti. Mažai tą metų žmonės musų apylinkėje sėjo, bet visgi pradžių pasidarė. Daugiausia tai stengėsi bulvių ir žemę įkišti.

Vieną dieną apie pietus, inėjo į musų stūbą aukštas žmogus su tuščiu maišu ant kairės rankos. Jo pavardės neminėsiu. Tėvelis jį vadino Simanu ir jis buvo iš Bausuškės.

Simanas inėjęs į stūbą atsistojo prie durų ir stovė. Musų visų akutės nukrypo į tadą nepažįstamąjį. Vėliau pasirodė kad tėvelis jį gerai pažinojo, nes tuoj pakvietė, "Prašom arčiau, Simai, kas gero jūsų krašte?"

"Antanėli, gelbėk! Paskolink nors pudą rugių: jau antra savaitė mes duonos nematom. Nusilpome jau visi... Susimildamas..." Simanas maldavo musų tėvelį.

"Bijok Djevo, Simeli, pats matai kokią šeimyną turiu. Vos galą su galu suduriu. Eik, broliu, kur mažiau šeimynos ar ką", atsikabli-

RAUDONASIS KRYŽIUS PASIRYŽĘS SUKELTI \$125,000,000

Visoje šalyje nustatyta surinkti American Red Cross War Fund viso \$125,000,000.

Clevelando skyriniui nustatyta surinkti \$1,780,000, iš kurių \$1,330,000 eis Nacionalinei Organizacijai, o skyriniui savo juridikijoje reikalingas darbas liko \$450,000.

1942 metais vietinis skyrinis surinko \$1,300,000. Šių metų kvota yra 33 nušimčiai: didesnę negu pernai.

Aukų rinkimas eis per korporacijas, namus, dirbtuves ir planuoj

giems darbas liko \$450,000.

1942 metais vietinis skyrinis surinko \$1,300,000. Šių metų kvota yra 33 nušimčiai: didesnę negu pernai.

Aukų rinkimas eis per korporacijas, namus, dirbtuves ir planuoj

apielinkėje.

Iš viso Nacionalio Raudonojo Kryžiaus surinktų pinigų 65 nušimčiai eis Amerikos ginkluotųjų įrengimų patarnavimui.

Raudonasis Kryžius šelpia reikalingas paramos kareivių šeimoms.

nėjo musų tėvelis.

"Bet, Antanuk, tu arklius turi, nuvažiuok jį..." ir Simas užsisuko, atsidarė duris ir išėjo. Turbut jis susigėdino kad nuo tokios gausios dykūnų norėjo maisto skolinti.

Simanui išėjus visi jautėmės prastai. Apgulėme lankus ir saugojom pas kurį kaimyną jis eis. Žiūrėjo tėvelis ir mamytė. Simanas nuėjo keletu į vieškelį, pasisuko į dešinę ir pakejo. Paskui apsisuko, pakejo kairėn. Pagaliau sustojo ir žiūrė tolyn.

Turbut, tėvelis prisiminė pereinamos žiemos alkį ir susijaudino, patampė savo juodus usus ir paliepė vaikams, "Bėgkit, vaikai, ir pašaukit tą žmogų atgal!"

Buvo labai linksma kad tėvelis liepė pašaukti tą žmogų atgal, nes supratome kad duos jam rugių. Net keli pasileidome bėgti link Simano, šaukdami, "Dėde, sugrįžk! tėvelis rugių paskolins!"

Simanas sugrįžo.

"Dėkui, Antanėli, dėkui", ir apsišluostė Simanas savo asarotas akis. Tėvelis trukčiojo nosim ir kraipė usus, pasitraukdamas tai viena ranka, tai kita per veidą.

"Ką čia dėkavoji, Simeli, bene aš tau atiduodu. Ir tik skolintu ta sąlyga kad pats su manim važiuosi ir atpirksi. Pasipirksi dar ir sau", aiškino tėvelis. "Suprantu, sunku be arklių. Kad perkunas tuos velnius išdaugytų... atimti žmogui paskutinį gyvulį", rugiojo tėvelis.

"Taip, Antanėli, geras arklys buvo tai atėmė. Sunku, Antanėli. Dėkui, Antanėli", priartinėjo Simanas.

Sekantį ketvirtadienį, dar neprašytus, Simas jau buvo pas mus ir susėdė į tėvelio ratus išvažiuojo maisto įieškoti.

Tai matote, brangūs skaitytojai, koki nemalonūs Didžiojo Karo prisiminimai. O jų yra dar daug skaudesnių ir baisesnių, nekaltų žmonių kraują sutaskytų.

žuvusių už Lietuvos laisvę paminklas Kaune

PER TVORĄ PASIŽVALGIUS

BOLŠEVIKŲ Vilnius redaktorai labai gražiai prisilygino save prie žulikių, kišenvagių. Vilnis pasiėmė išbarti vieną Lietuvos laikraštį už nepatalpinimą Prez. Rooseveltui pasiūstos pasveikinimo Stalinui — to laikraščio toks pasielgimas, to pasveikinimo nepatalpinimas esąs tai, "žulikiškas", "kišenvagių" darbas, nesą tas "svarbus dokumentas", pasveikinimas Stalino, įsikišta į kišenių ir paslėpta.

Jeigu taip apibūdinama kišenvagiai tai štai kas reikia pasakyti Vilnius pišoriams:

Vilnius pišorai žinojo ir gavo Illinois gubernatoriaus ir Čikagos mayoro proklamaciją Lietuvos Respublikos Dienos Vasario 16. Kituose laikraščiuose tos proklamacijos tilpo, o Vilnius pišorai tuo jų pačių nustatytu žulikišku, kišenvagišku būdu tuos svarbius dokumentus paslėpė nuo savo skaitytojų.

ČIKAGOS Draugas talpina štai ką: "Ar Gali Vienas Kapas Užvaldyti 20 Katalikų?" Ne, mes atsakysime, negali. Nereikėtų tam kapui tik užsileisti.

Bet vienas cecilikas užvaldyti 20 katalikų tai gali — ir užvaldė, užkerėjo. Lauksime kokio iš to gims "vaisius".

GRIGAITIS kratosi monopolijų daugytojo garbės. Gal but ryti. Gaila! Štai, Stalinas savo politinę karjerą pradėjo apipildamas Tifliso banko pinigais, ir, žiūrėkite kokią vietą dabar pasaulyje užima! Grigaitis be abejo joms taip pat būtų toli nuėjęs jei būtų turėjęs drąsos toliau nuo monopolio nueiti.

CIRINEUSAS nešė kryžių, o Lietuviški katalikai neša cecilikus ant savo sprando. Cirineušas pelnė dangaus karalystę, o Lietuviški katalikai pelnys — ką?

KOKS TEN Pflaum Čikagos Times pareiškė kad Lietuva bus atiduota Sovietams po karo. Tas labai patiko bolševikų Vilniai — jai Pflaumo uksusas saldesnis negu Lietuviškos širdies medus.

"KAI BUS PINIGŲ", socialistų Naujienos rašo, "Amerikos Lietuvių Taryba galės daug ir veikti". Bet mums regis, prie pinigų reikia dar ir politinio proto. O iš kur tą Taryba gaus?

SV. JURGIO draugija, mums rodos, aną dieną tik Dievą pažėrino paskirdama ligonių lankymo komisijon gydytoją, kunigą ir graborių.

GABALIAUSKAS su savo redakcija ir spaustuve, tiktai kaip toje musų laudies minklėje: "Merga pirtyje, krutys lauke".

MEILĖ tai vienintelis žaidimas kurį galima patamsėje žaisti.

KATALIKŲ Draugas cituoja katalikų šaltinį kaip Krokaukyje (Lietuvoje) 1910 metais vaidinta "Šv. Agnietė" ir "Velnias Spastuose". Vaidylos, matyti, buvo pagonys, nes Šv. Agnietė suvaidino nevykusiai, o Velnį Spastuose velnioniškai vykusiai.

GERIAUSIA būtų kad musų gyvenimas nebūtų spraudžiamas blogai nusikopijotos svetimųjų kraštų programos, bet kad iš musų gyvenimo būtų sudaromos visos Lietuvių programos.

A. Smetona.

VASARIO 16-TOS MINTYS

Tebuna ši Diena Musų Vilčių Diena

VASARIO 16-ta yra Lietuvos atsikėlimo simbolis. Tai yra Lietuvos triumfo, bet sykiu ir naujų pasiryžimų diena.

1918 metų Vasario 16 dieną Lietuva pasiskelbė nepriklausoma, bet Lietuvos valstybei sukurti, Lietuviškosios žemės laisvei sutvirtinti, dar reikėjo didelių aukų. Nepriklausomybės kovose daug tokių aukų buvo padėta, daug Lietuviško kraujo išlieta. Tik Lietuviško kraujo pašventinta laisvė virto realia Lietuvos nepriklausomybe. Taigi Vasario 16 d., kuriai sulaukti reikėjo didelių darbų ir pasišventimo, vis dėlto greičiau žymi pradžią kovų dėl tautos laisvės, o ne jų pabaigą. Bet vietiek Vasario 16 diena yra žymiausia diena Naujosios Lietuvos istorijoje, kadangi tai, o ne kurią vitą dieną visam pasauliui buvo pareikštas Lietuvos noras būti laisvai.

Tačiau Lietuvos nepriklausomybės atkūrimas nebuvo Lietuvai toks laimingas koku buvo eilės kitų tautų prisikėlimas. Tuo tarpu kai kitos tautos gana lengvai išgavo viso pasaulio pripažinimą ir visas joms priklausančias žemes, Lietuvių tautai iki pripažinimo teko praieiti ilgas kelias, o visų priklausančių žemių Lietuvai iki pat galo nepasisekė atgauti. Ka gi ir bekalbėti. Latvių ir Estų tautos, kurios niekuomet istorijos bėgyje nebuvo buvusios nepriklausomos, galima sakyti, be jokių kivirčių atgavo visas Latvijos bei Estijos gyvenamas sritis ir net daugiau. O Lietuvių tauta, sukurus tokią didingą istoriją, senovėje siekus nuo Baltijos iki Juodųjų jūrų, neatgavo gryniausia Lietuviškų sričių ir savo sostinės Vilniaus.

Taigi visuomet kai tekdavo švesti Lietuvos nepriklausomybės paskelbimą — minėti Vasario 16-tą, greta džiaugsmo Lietuvių siela paliedavo ir liudysys. Ir kaip gi nelūdėti: Lietuvos sostinė tebebuvo Lenkų paversta. Žymusis Lietuvos poetas Maironis trumpai savo gilia poezija buvo apibūdinęs Vilniaus reikšmę Lietuvai. Jis sakė: "O Vilniaus neužmiršk Lietuvai! Čia ne tik tavo praeitis, čia tavo irgi ateitis, čia kova vedama už buvį". Taigi greta didingų Vasario 16-tos iškilmių, kurių metu Lietuviai tauta dėkavo Apveizdai už laisvės grąžinimą, kiekvieno tikro Lietuvos širdį nuolat judindavo nemirtingi Maironio žodžiai: "O Vilniaus neužmiršk Lietuvai".

Tiesa, vieną Lietuvos nepriklausomybės paskelbimo sukaktį — 1940 metų Vasario 16 dieną — yra tekę švesti sykiu Kaune ir atgautame Vilniuje. Bet tuo metu jauėjo dabartinis pasaulinis karas, Lietuvoje jau stovėjo bolševikų įgulos, ir, švenčiant Lietuvos nepriklausomybės sukaktį, šian bei ten jau buvo matyti iš Azijos atgabentų Rusų karių, kurių suploti Mongoliški veidai neramino nei vieną. Taigi nepriklausomybės paskelbimo sukakties minėjimo skaidrią nuotaiką tuo metu jau drumstė Rusiškai-Aziatiskas rankas. Buvo ir eilė kitų faktų kurie į džiaugsmo dainą buvo įnešę žymiai liudnų gaidų. Stalinas negrąžino Lietuvai lietuviškiausių sričių, Hitleris maždaug prieš metus buvo iš mūsų išplėšęs mylimą Klaipėdą ir Klaipėdos kraštą. Taigi 22-ry nepriklausomo Lietuvos gyvenimo metų sukaktuvės, nors ir atšvestos Kaune ir Vilniuje, buvo ne tokios kokios būtų galėjusios būti jei sostinė ir Lietuva būtų grįžus draug su visomis Lietuviškomis žemėmis ir jei Lietuvai nebūtų gręšę išoriniai pavojai.

Bet jei Lietuvos nepriklausomybės paskelbimo sukaktys negalėjo būti švenčiamos be liudėsio šešėlio, kai Lietuva tebebuvo nepriklausoma, tai tuo labiau dabar, kai daugelis geriausių Lietuvos sunų yra ištremti į Sibirą, kuriame kenčia šalti ir badą, išvežti darbus Vokietijon, arba jau senai yra žuvę nuo barbariškos bolševikų rankos, o pati Lietuva kenčia kieta Vokiečių okupacija, Lietuvos nepriklausomybės sukakties minėjimas tegali būti pasiryžimo būti laisviems atnaujinimas.

Šių metų Vasario 16 dieną į praeitį mes teturime žiūrėti kaip į jėgų šaltinį ateities kovoms. Džiaugsmingoms nepriklausomybės paskelbimo minėjimo iškilimėms šia Vasario 16-tą vietos būti negali. Šymet mes tegalime garbiai pakartoti Lietuvos Himno žodžius: "Iš praeities Tavo sunų te stiprybė semia". Taip, iš senosios praeities, iš senos Didžiosios Lietuvos, ir iš naujos praeities, iš naujos Nepriklausomos Lietuvos.

Kokios gi Lietuvos ateities viltys? Visi mes tikime kad Lietuva vėl bus nepriklausoma. Bet šiandien dar nesimato Lietuvai jokių pragiedrėjimų, šiandien mes dar negalime sušukti, kaip kitu kart yra sušukę Maironis: "Laikai jau mainos, buvo piktai, nušvis kiti Lietuvai, musų tėvy-

nei!" Tikrai, jau greit bus treji metai kai Lietuva neteko laisvės, o mums savo vyriausybės neleista turėti, kaip leista eilei kitų kraštų. Nėgana to, pernai vasarą Anglai išbraugė iš diplomatų sarašo Lietuvos atstovą Londone. Kodėl? Ogi todėl kad Lietuva, budama maža, be jokios reikšmės faktiniam šio pasaulio karo nūlėmimui turėti negali. Antra vertus, Lietuvos pasiuntinybės Londone išbraukimas be abejo bolševikų buvo įvertintas kaip džentelmeniškas Anglų gestas. Iš viso, bolševikų stiprėjimas Lietuvai nieko gero nežada. Kiekvienas Lietuvos visa širdimi trokšta kad Amerika ir Anglija supliktų Vokiečius ir kad Vokiečių vieton Lietuvos ateitų Amerikos ir Anglijos kariuomenė. Bet kiekvieną Lietuvį nukrato šiurpas kai jis pamato kad Vokiečio vieton Lietuva ateis bolševikas. Nes prieš Vokiečių Anglai su Amerikiečiais yra pasiryžę kovoti iki galo, bet bolševikai yra jų sąjungininkai, tai kas gi juos beiskrapstys iš Lietuvos, jei jie ten išrioglintų?

Tačiau yra ir šviesesnių pusių. Tai teisingumo klausimas. Teisingumas gi musų pusėje. Nejaugi, jei šis karas vedamas teisybės ir laisvės vardu, Lietuvos teisės būtų užmirštos? Iš kitos pusės, pamiršus Lietuvos teises būtų nusižengta principui. O vieną kartą principą sulaužius, kas juo betikėtų?

Visa tai turėdami galvoje, mes tikime kad šviesieji Amerikos ir Anglijos vyrai — Prezidentas Roosevelt ir Churchill — kurie žino viską ir ma toli, teisingai nuspręs ir Lietuvos bylą.

Taigi, tebuna šių metų Vasario 16 diena Vilties diena. Paminėkime ją rimtu susikaupimu ir tęskime Lietuvos laisvės kovą.

Kaz. Rimvydis.

ATEIS PAVASARIS

Ateis pavasaris šiltutis —
Tikrai, tikrai ateis.
Virpės šiaurys per žiemą putės,
Kuomet ji saulė teis!

Ir vėl kupės pasaulio veidas
Jura jaunų žiedų;
Kur vakar tryško vienas žiedas,
Rytoj ten plėsis du.

Vėl tu ir aš, ranka į ranką,
Išsėsim į laukus —
Zingsniuosis per žieduotą lanką,
Ir pinsim vainikus.

* * *

Atlėks pavasaris sparnuotas,
Ir dainos vėl aidės;
Bet žiedas speigo sužalotas
Jau niekad nežydės...

Nadas Rastenis.

•LIETUVOS atstatymas visų daugiausia pareina nuo musų pačių susipratimo: tiek gausime laisvės kiek pasirodysime jos verti esą, kiek mes, numanydami šių dienų sąlygas, mokėsime į ją ineiti.

•TURIME atsiminti jog iš visų srovių, yra dar viena srovė, vyresnė už visas. Jei to nepripažintume tai nebūtume tauta, o vien sektų arba atskalų palaidas skaitmuo.

•NORINT susiprasti, reiktų grįžti ant to pamato ant kurio stovį pasisakė Maskviečiai studentai (ant Lietuvos pamato), ir pažūrėti kairėn ir dešinėn pusei Lietuvos akimis.

•TAUTYBĖ nei kiek neprieštarauja nei bažnyčiai. Priešingai, ji liepia, isako savo valdiniamis mylėti ir gerbti savo tėvus, taigi ir jų kalbą. Kas gėdisi savo tėvų, jas juos niekina tas nusideda ir tam bažnyčios įsakymui.

—A. Smetona.

ESU NESNAUDALIUS

(Leo Gudas)

Dar tas taip nesenai buvo
Kai kovojau su šautuvu.
Lyg praslino diena laiko —
Ir vėl kviečia stot prie ginklo.

Bet aš esu nesnaudalis!
Stosiu vėl į savo dalį:
Vysiu priešą kiek galėsiu —
Net jam kulnai tegul riesis.

Vysiu Vokietį ar kitą,
Man vis vienas apėtitas.
O išvies ką sustosis —
Linksmą dainą uždainuosiu:

Lai gyvuoja Lietuva!
Kaunas, Vilnius, Dauguva!

Lietuvos Laisvės Paminklas
Karo Muzejaus Sodelyje
Kaune (jeigu dar
nenugriautas)

PALIAI LIEPTA

Paliai liepta, prie berželio
Viršune nulinkusia
Ankstį rytą saulė kelias
Juroj išsitrinkusi.
O už šilo vijoletų
Vakaro pravirkydytų,
Leidžias saulė taip išlėto —
Ilgesiu nugirdyta.

Prie statinių, ten darželyj,
Rožę nusiskynusi —
Sakė, jai šia naktį žalia
Mylimas vaidinosi....

O sodelyje, ten po vyšnių,
Kur snieguose nėresi,
Verkė — mielas nesugryžta —
Rankelės užnėrusi....

VIENYBĖS KLAUSIMU

BENDRAS VEIKIMAS GALI- MAS, JEI TIK BUTŲ NORIMA

Praeito Didžiojo Karo metu kiekvienas Amerikos Lietuvos žinojo kad vienybės nėra. Žinojo kad katalikai veikia sau, tautininkai sau, socialistai sau. Visi žinojo kad kiekviena srovė turi savo fondą: Katalikai Tautos Fondą, tautininkai Nepriklausomybės Fondą, socialistai Gelbėjimo Fondą. Kiekviena srovė uoliai veikė ir karštai ragino gausiai atkoti į savo fondus. Srovės, kad kartais ir įsileisdavo į griežtas kritikas, vis dėlto darbo nenutraukdavo. Toks pasidalinimas tasyk buvo net akstinu prie didesnio uolumo dirbti, nes buvo susidariusi srovinė konkurencija.

Ką regime šio karo metu? Giriamės turį savo tarpe mokytų, patyrusių veikėjų, gabių laikraštininkų ir vadų. Pinių pas žmones yra nemažiau kaip ano karo metu. Lietuvių akcija dabar lengvesnė negu buvo ano karo metu tuo kad Lietuvos tauta jau visiama žinoma, Lietuva jau yra buvus virš poros dešimčių metų ant žemėlapių. Anti-tykybinis sąjūdis musų tarpe yra atalugęs.

Ar darbas Lietuvos naudai? Še sąlygose eina dabar naūiau

LIETUVOS NEPRIKLAUSOMYBĖS 25 METŲ SUKAKTU- VĖMS ATSIMINIMAI

Rašo Chemikas P. J. Zuris.

"KAS bus, kas nebus, Lietuvis nepražus", sako sena Lietuvių patarlė. Šiandien kada visas pasaulis paskendęs didžiuliam pasaulinio karo gaisre, mes negalim būti per daug linksmi. Ypatinai kada prisimena praeiti du metai su jų žiaurumais ir priespaudomis, kada prisimena Rusų okupacija, klastingumas, žudymai nekaltų musų brolių ir seserų, rekvizavimai sunkiai sukurtų Lietuvos turtų, trėmimas tukstančių motinų, tėvų, atskirų vaikučių į Sibiro tyrus tam kad jie ten išmirtų badu ir kančiomis! Taip prieš mus stovi skausus, žiaurus, liepsnojantis, kraujais nudažytas paveikslas, įglaustas į ironijos rūmus, užvadintas "Sovietų Demokratijs".

Toliau mus liudėsys ima kada matom kad Lietuva yra sutremta, atimti jos likučiai maito ir drabužio, jos likę vyrai, lyg laukiniai žmonės, yra išvežami darbu batalijonuose į nazių nelaisvę, kada prisimena žiaurus pasielgimai pagiežos prisigerusių Vokiečių prieš nekaltas moteris ir vaikučius. Štai mes atsidūrėm tarpe kujo ir priekalo arba tarpe "gilios juros ir velnio". Nežiurint kur mes Lietuviai bėgsim, kur kreipsimės, mus sutinka nelaimės šmėkla. Taip mes apleisti iš visų pusių ir net panaudojami lyg mainikavimo daiktas tarpe tų šalių kurių pareiga yra ginti laisvę, dorą, teisybę ir žmonijos gerovę. Kada šios šalys neparodo padarumo ir geros valios, mes Lietuviai turime teisę tikėti, kaip ir visos mažos tautos musų padėtyje bus tuo priverstos tikėti, patikusios tokias pat sąlygas, kad pasaulyje neliko žmogiskumo garbės, padarumo ir prižadų ištesėjimo garbės, kad vien jiega, kumštis, žvėriškumas tapo pagrindais išsprendimo visų žmonijos santikių.

Vienintelis vilies spindulys yra tai Atlanto Carteris. Be jo jau nebebutų vilties. Bet ir čion jau atsiranda užtamsinimo šešėliai. Jau ir čion vienas kitas, kaip Lippman ir kiti rašėjai, iš geros valios ar mums nesuprantamais sumetimais, mėgina interpretuoti ne teisingumo sumetimais, bet linksniavimo pagal "kumštis" pareikalavimus. Taip Lietuvos paveikslas yra skaudus, tik lieka vienas, toli kampe užslėptas vaizdas, kuris mus nuddiugina, pateikia viltį, sužadina pasiryžimą ir vėl pakelia musų sielą — tai yra vaizdas kuris buvo taip ryškiai ir amžinai įglaustas Dr. Vinco Kudirkos Lietuvos Himne, "Iš Praeities Tavo Sunų Te Stiprybę Semia". Taip, mes jį sėmėm ir sėsim, nes musų praeitis liudija ką tokį nemirtingą, ką tokį neišnaikinamą.

Tauta kuri išgyveno tukstančius metų toje pacioje vietoje, kuri matė kilimą Graikų, Romėnų, Skytų, Gotų, Frankų, Saksų ir kitų senovės tautų ir matė jų išnykimą, o vis išsilaikė, mes turim viltį kad ir ateityje suras galimybes išgyvoti. Tauta kuri pergyveno suvienytą visos Europos karą, po priedanga "krikščionybės", vedamos tai Lenkų, tai kryžiuočių, o nezlugo, turime viltį kad ji gyvuos. Tauta kuri išgelbėjo vakarų civilizaciją nuo didžiojo Khano ir jo Azijatų, moksė vėl apsiginti nuo jo ainių po kitokių vardu, ir su žiauresnėmis priemonėmis pridengtomis klastingais "idealais".

Mums nereikia žengti į gilą praeitį kad atgavus viltį musų atečiai. Tik dirstelkime į šią kartą kurią mes buvom tokie laimingi matyti

ir gyventi. Man apleidus tėvynę vos kūdikiu būnant, palikom ją varge, priespaudoje, suvaržyta, be jokių teisių ir tik su mažu tautišku susipratimu, ačiū Vincui Kudirkai ir Aušrininkams bei Varpiečiams. Bet bėgyje vienos kartos Lietuva pasiekė ir įvykdė savo nepriklausomybę, sukūrė valstybę ir ant karo griuvėsių atstatė tautą, kuria gerėjosi visos civilizotos pasaulis. Tai darbas milžinų, idealistų, kuriems rūpėjo Tėvynė, bet ne svetimi dievai.

Jie rado griuvėsius, be namų, be kelių, be mokslo, be ginklų, be tukstančių valstybei reikalingų įstaigų, o paliko pilnai sutvarkytą šalį. Bėgyje 22 metų Lietuva parodė pasauliui ką laisvi, pasišventę žmonės gali atlikti. Jie butų dar daugiau atlikę jei nebūtų klidomi arsių kaimynų ir grobikų. Taip Lietuva kurė savo valstybę, auklėjo jaunimą, vedė gerą tvarką su savo kaimynais, kurie dėjo pastangas jai pražutį stumti, ir savo tikslo atsiekė.

Kaip praieityje taip ir dabar, mes atsielsime savo užduotį ir atsielsime savo tikslą. Mokėjome sutikti kliūtis ir jas pergalėti, mokėjome ir dabar. Po pereinam karui neturėjom patyrusių vadų, įstaigų, mokslo knygų, valstybinio aparato, o šiandien turime ir jau rasim pagrindą ant kurio galėsime statyti savo tautos ateitį. Tik turim iš savo tarpo prašalinti tranus prisidengusius visokiais "kailiniais", kad nesusilpnintų musų tautos pagrindus.

Na, mes vilties nenustojame, semiam tvirtumą iš praeities, gerbiame tuos kurie daug prisidėjo prie Lietuvos išlaisvinimo, ugdymo ir auklėjimo. Mes Amerikos Lietuviai nusiėmę kepures sveikinam gyvus ir mirusius veikėjus ir vadus kurie taip daliai sukūrė atbudusius musų šalis namą. Sveikinam jos Prezidentą Antaną Smetoną, Aušrininką, laikraštininką ir tą kuris kartu su kitais pasirašė Lietuvos Nepriklausomybės Aktą Vasario 16, 1918 metais. Mums Amerikos Lietuviams yra garbė jį turėti savo tarpe. Sveikinam tuos kurie priėmė Lietuviams dirvą seniau, ir jau mirę, kaip tai: Vincą Kudirką, Joną Basanavičių, Martyną Yčą, kurio dėka tukstančiai Lietuviai tremtinių išliko gyvi, tukstančiai jaunimo buvo jo vardu įsteigtose mokslo įstaigose pamokinti, kad grįžę Lietuvon galėtų sąmoningai veikti, ir tt. Turim atminti Dr. Joną Šliupą, uolų, energingą Amerikos tėvynainį, kuris visą amžių veikė kad Lietuva būtų laisva.

Prisimindami visą eilę veikėjų ano. Didžiojo karo laikais, mes žinome kad jų sunai šiandien vėl griebis visų priemonių ir vėl nutrenks uždėtą musų tėvynę į jungą ir taps laisvi ir niekam nepriklausomi, tik savo tautos valiai. Mes išmoksim vėl atskirti tikrus Lietuvos sunus nuo demagogų siulančių Lietuvą visokioms konfederacijoms tai su Lenkais, tai su Rusais, tai su Skandinavais. Taip mes pažinom musų tikruosius vadus ir tuos kurie yra ubagai dvasioje ir lyg baikšliai vis nori glaustis už svetimų pečių įsiskodami globėjį. Musų didžiausiu globėju yra ryškus tautinis susipratimas, vienybė, ištikimumas musų idealams ir pasišventimas veiklai.

Tat atsimindamas praeitį, turiu viltį kad musų ateitis bus gera, laisva, ir kad Lietuvos trispalvė vėl laisvai plevuos Vilniuje, Lietuvos Sostinėje!

negu ano karo metu? Visi matome kad yra kaip sykis atvirkščiai.

Šio karo meto kalbas ir darbus Lietuvos naudai šauniai atvaizdavo p. V. Širvydas Amerikos Lietuvoje Sausio 30 d., šių metų.

Bandome kalbėti apie vienybę tuo tikslu kad lengviau būtų dirbti. Daliną vienybę turime. Romos katalikų vadai susiuosė-susibučiavo su socialistais ir neva užmezgė vienybę. Kadangi minėti vadai sutarė veikti išvien tik didžiū gvoitu eina prieš tautininkus ir prieš Lietuvos Prezidentą A. Smetoną, tai pilnos vienybės neturime.

Yra sakoma kad mokyta ir nedamokyta yra nei šis nei tas; arba kad truputis mokslo yra žmogui pavojingas daiktas. Pasirodo kad ir truputis vienybės yra pavojingas daiktas. Musų dabartinė dalinė vienybė darbais yra bergždžia. Ar yra tikro pagrindo nusiieiti į pilną vienybę?

Romos katalikų ir socialistų blokas griežtai atsisako kooperuoti su tautininkais ir Prezidentu Smetona. Girdi, p. Smetona prezidentystė neteisėta, virš poros dešimčių metų ant žemėlapių. Anti-tykybinis sąjūdis musų tarpe yra atalugęs.

Kaip tie priekaištai yra menka priežastis atsisakyti nuo

bendro darbo parodo didžiųjų tautų vadų nusistatymą. Visi galvas lenkiame Amerikos Prezidentui F. D. Rooseveltui ir Anglijos premjerui Churchill. Ar jiedu atsisako veikti su Stalinu, kada yra reikalingas, nors Stalinis ištikrųjų yra ir diktatorius, ir smurtininkas, ir neteisėtas, ir buvęs Hitlerio talkininkas, ir grobikas, ir religijos slopintojas, ir tt. ir tt.?

Tai ne vienintelis pavyzdys. Suomijai nepakeliui su Hitleriu. Natūrališkai jos prieteliai yra Amerika ir Anglija. Bet kai atsirado proga, su Hitleriu einant, atgauti nuo jos Rusų pagrobtais teritorijas, Suomija ir naudojasi proga. Anglija ir Amerika ineina į Suomijos padėtį ir ją toleruoja.

Dar pavyzdys. Šiaurės Afrikoje Amerikai nebuvo pakeliui su Admirolu Darlanu. O ar Amerika atsisakė su juo kooperuoti?

O pats Stalinas? Ar jam pakeliui su kapitalistinėmis šalimis Amerika ir Anglija? O betgi ar jis atsisakė kooperuoti su tomis šalimis?

ko kaboti ore. Įsteigė taip vadinamą "liaison" arba ryšį ir išrinko tarpininkus. Per tuos tarpininkus abu generolai bus kontakte ir koordinuos darbuotę tol kol Prancuzija nebus išlaisvinta iš Hitlerio okupacijos.

Ar musų Romos katalikų ir socialistų vadai (kurie irgi atmetė savo priešingas pažiūras ir susitarė) yra ir išmintingesni ir gudresni ir etiškesni už Rooseveltą ir Churchill, kad atsisako kooperuoti su Prezidentu A. Smetona dėl Lietuvos išlaisvinimo ir jos Nepriklausomybės atsteigimo?

Vienybės Šalininkas.

Adm. William H. Stadley, išstojes iš laivyno tarnybos, dabartinis Amerikos ambasadorius Rusijai, apsilankė Artimuose Rytuose apžiūrėti karo reikmenų, čia parodoma važiujama kariškiu "jeep" nelygiu keliu.